

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climata

162

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

Anul 17

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoaia

august 2023

Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

Floarea soarelui - Van Gogh

CUPRINS

Carmen Silva/Poeme... 3
Gheorghe. Valerică Cimpoca/Inteligența artificială... 4
Anton Găgiu/ Reîntâlnirea... 6
Simona Mișuțiu/ Clipa măsurată prim poeme... 7
Mihai Merticaru/ Poezie... 8
George Roca/ Cioran cel singur... 9
George Petrovai/Romanul fluviu de la izvoarele sale... 12
Cristian Petru Bălan/ La spovedanie... 15
Colaj liric/ Ithaca... 17
Valentina Teclici/ Fărâma de îndumnezeire din
sufletele noastre... 18
Constanța Popescu/ Poezii... 19
Ghe.Ctin. Nistoroiu/ Imnele salciei în slova
marilor poeți... 20
Liliana Moldovan/ Întoarcerea la metaforă... 22
Carmen Oltean/ Poeme... 24
Arish Chaudhory/ O poveste nepaleză tristă... 25
Magdalena Albu/ Malmaison-Istorie către istorie... 26
Liviu Pendefunda/ Tatuaj interior-Cronică de necesitate... 28
Paul Leibovici/ Misterele de la Vârtoape... 30
Elena Buică/ Frânturi de gânduri/31
Ecaterina Chifu/ Pledoarie ca poemul Luceafărul să intre în
patrimoniul UNESCO.
Cristina Horotan/ Poeme... 36
Ecaterina Câmpean/ Timpul-Un alergător profesionist... 37
Dan Gîju/ O scrisoare și un poem... 38
I.I. Vale/Simpozionul Internațional Mihai Eminescu/... 39

INFO CLIMATE

Coperta 1
Floarea soarelui,
de Van Gogh

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU
DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar,
Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica
Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca

Colegiul redacțional: Anton Găgiu, Florea Turiac, George
Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Ion Teodor Palade, Sebastian
Drăgan, Carmen Georgeta Popescu, Elena Oprea

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

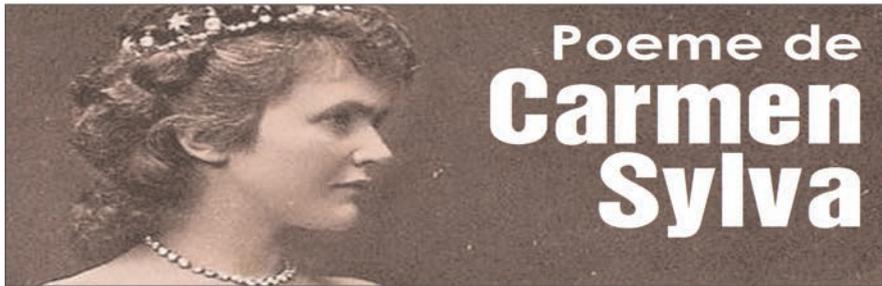
Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamel Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatărilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

ARTA

Tu ești bolnav, și rana ta afundă
Pe care-ai lumii mulți nerozi ți-o dară,
Tu nu mai poți să duci a ta povară
Și-un veac întreg trăiești într-o secundă.
Robit tu gemi, nu pot să-ți mai pătrundă
În temniță cântări de primăvară,
De mult, a plânge ochii tăi uitară
- În marea artei vin' de te scufundă!
Așa-i de cald în ea, și-așa-i de bine,
Și-i limpede-al ei val, și-ntr-aurit;
Și iar va crește inima din tine.
Spre arte-alergă, luptător trudit,
Și proaspăt sânge vei simți prin vine
Și vei trăi din nou, re-ntinerit.

CUM SOARELE

Cum soarele nu se mândrește!
El, care culmi încoronează,
Și brazi și flori îmbrățișează,
Și totuși și-n colibi lucește!
Așa și sfânta Poezie
Ce în Olimp de veci domnește,
Și frunți de zei împodobește,
Îmi scaldă sufletul chiar mie!

LA TEMELIA CASTELULUI PELEȘ

Vor gânduri să pogoare,
Ca frunza codrului,
Plutind șovăitoare,
Deasupra visului.
În cântec îndrăzniră
Ivirea spre lumină;
Furtuni le prigoniră,
Zvârlindu-le în tină.
Dar din adânc mijesc,
A sevelor puteri,
Ce iară se ivesc,
Cântând în primăveri.
Din despica stâncă,
din frunza scuturată,
O viață nouă încă,
Prin ani din an se-arată.
Iar firea re-nnoită,
Un gând își luminează:
Că-n frunza gălbenită,
Rămâne încă rază.

Acceași e lumina,
Și-n zori și-n asfințire;
Cântarea, rugăciunea,
La fel au înfrățire.
Gânduri ocrotitoare,
Vă-nchid în temelie;
Sămânță roditoare,
Să fiți din piatră vie.

MUZICA MĂRII

Ține dintâi ghiocul la ureche,
Și ascultă, pierzându-te în visare;
Că din scoică geme revărsare,
Zbuciumarea mărilor - străveche.
Întreg glasul hăulitor al valurilor,
Câte au volburat tănuire ferecată;
Frământare în vaer preschimbata,
Tălăzuind în vecii vecilor.
Apropie urechea asupra inimii mele,
Și ascultă, deslușind ce spune.
Glasul dintâi, al lumilor străbune,
Sună peste mări, prin raze de stele,
Ca valuri luptătoare, răscolind,
Leagănă dorul lăuntriceii tănuiri;
Cu dureri, cu nădejdi, cu amăgiri,
În vecii vecilor - tălăzuind.

NEGURĂ

Sub cer senin plutește ușor
O negură, spre apus, spre apus
Un brad stă singur, visător,
Și-ar vrea să fie odată nor și el pe sus.
Din cer ea vede amaru-i chin,
Și aripile încet îi cad:
Din cauza largului senin
Ea vine acum, se lasă lin
Spre bietul brad.
Acu-1 sărută buze moi,
Si așa de mult l-au răcorit.
Din ochii suri ea cerne ploi,
Și-n păru-i blând apoi
Ea l-a învelit.
El n-a îndrăznit nici un cuvânt
Să-i zică, nu!
El e barbar -
Ea pleacă-ncet pe un val de vânt;
El stă și plânge din pământ
Spre ceruri iar.

REGINA

Cum, Doamne, să mai pot și eu
Avea talent?
Să pot și scrie?
Dreptate-ar fi să-mi dea chiar mie
Vreun dar divin prea dreapta soartă?
Prea mare ar fi norocul meu!
Eu sânt doar o Regină!
Eu, suflet bine educat,
Cum pot să simt mai omenește?
Când nu mă interesez, firește,
De atâția mulți ce mă-nconjoară
Frumos gătiți ca la palat.
Eu sunt doar o Regină!
Și griji? Ce griji să am, ce zor,
Când am și haine cum îmi place,
Și ori și ce-aș dori pot face?
Eu nu știu ceasul morții, însă
De foame știu că n-am să mor,
Căci doar sunt Regină!
Nici nu pot suferi să-mi spui
Fățuș un adevăr vreodată,
Beau vinul laudei ce-mbată,
Iar în urechi spre a nu înțelege,
Bumbacul lingușirii pui.
Eu sunt doar o Regină!
Toți strigă „ura” în jurul meu,
Se-nchină toți ca la icoană;
Pe cap dorm noaptea cu coroană
De aur, ziua stau pe tronul-mi
Zâmbind prea grațios mereu,
Căci doar sunt o Regină!
De ce v-ați pierde vremea voi
Citind ce scriu? Degeaba toate!
Abia când voi fi moartă, poate
Mă veți vedea ce-am fost, spre a zice;
„A fost, aproape, om ca noi!”
„Păcat a fost Regină!”

VIS

Si eu aș vrea să fiu Regină odată și eu!
De-ar fi coroana mea de flori,
A ei podoabă roua cea din zori
Și a mea manta din curcubeu lucrată.
Și carul meu de-ar fi un nor frumos,
Să am ca mareșal al verii soare,
Și nouă muze damele de onoare
Și așa din cer să văd eu lumea jos.
Păduri și arte - apoi și tu poveste,
Să fiți al meu Regat, și tot ce este
În lumea asta gând frumos și sfânt
Și leagă om de om pe acest Pământ.
Dar dacă acestea nu le pot avea
Și dacă și coroana este grea,
Mai bine aș fi izvorul cel din vale
Să plâng vorbind cu florile din cale.

(GEORGE COȘBUC)

În căutarea adevărului (80).

Inteligența artificială (2)

„Mașina pare să ne îndepărteze de natură. Și tocmai ea ne supune legilor eterne ale naturii cu o severitate deosebită.” - Antoine de Saint-Exupéry

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Un robot și un om, doi „*camarazi*”, de pe planeta Pământ, explorând o planetă din afara sistemului nostru solar, sunt luați prin surprindere de erupția unui vulcan care emană o lavă fierbinte ce se scurge de pe versantul muntelui și se îndreaptă către ei. La o astfel de situație, robotul înzestrat cu senzori speciali, sesizează pericolul, îl ia pe om în brațe, îl trece peste râul de lavă și îl poartă spre nava spațială cu care au venit. Măsurând temperatura corpului și starea de sănătate a omului, robotul își dă seama că acesta este în pericol și îl tratează cu medicamente adecvate. Omul își revine, se suie în nava spațială cu care au venit, pornește motoarele și zboară spre altă planetă, dacă nu chiar se îndreaptă spre Pământ, locul de unde a plecat. Robotul, grav afectat de lava vulcanică, își pierde controlul și încet...încet se stinge. Mai are timp să facă cu mâna în semn de „*drum bun*” sau „*la revedere om drag*”. Ce frumos și simplu a fost!!!. Robotul se sacrifică și salvează omul. Toate acestea le-am trăit în copilărie, poate a fost un vis sau poate am vizionat un film științifico-fantastic. Simplitatea este o trăsătură complexă și cât mai rară în ziua de astăzi când mulți oameni caută să iasă în evidență prin fel și fel de mijloace, desigur nu de lăudat. Vile și vacanțe de lux, mașini scumpe, haine și bijuterii de *firmă*, opulență în toate sensurile cuvântului, dar unde e adevărata strălucire? Unde sunt calitățile care îl fac pe om cu adevărat deosebit? **Să porți o haină deosebită** înseamnă să te remarci prin altruism, demnitate, personalitate, inteligență, caracter, educație, cinste ori talent. Poate că nu se mai pune preț pe aceste calități, dar ele vor rămâne mereu definitorii pentru un om special. Educația și demnitatea sunt „*mașinile*”, cu care se plimbă, iar bunul simț este „*croitorul său*”. Mașinile s-au înmulțit ca ciupercile după ploaie și aproape toți oamenii au posibilitatea de a-și procura câte o mașină, dacă nu chiar mai multe. Asta nu înseamnă că sunt mai populari, că ajută la nevoie și pe ceilalți. Din contră, sunt mai egoiști, mai individualiști și se depărtează unii de alții cu viteză din ce în ce mai mare. Am cunoscut diverși oameni deosebiți și am înțeles ce caracteristici comune au. Nu modestia îi aseamnă mereu, ci simplitatea de a fi diferiți: de a sări mereu în ajutorul altora mai nefericiți decât ei, de a avea o educație aleasă și a respecta pe ceilalți în orice condiții, de a străluci intelectual, de a dovedi caracter și, nu în ultimul rând, de a fi oameni. Cam la asta se rezumă simplitatea astăzi: **omenie**. Și, pentru că este din ce în ce mai rară, a ajuns deosebită. „**Multe ființe, puțini oameni**”. Apropo

de ființe, mult lăudata inteligență artificială din ce categorie, sau specie, face parte? Nimeni nu știe, este o confuzie generală. Cine generează inteligența artificială? Omul și-a creat o oportunitate de a-și ușura munca fizică și a inventat roboți dotați cu inteligență. Inteligența artificială preia, în mai toate domeniile, arile de răspundere, privite până mai deunăzi ca fiind prin excelență punctele forte ale „*minții umane*”. Dar, până la urmă, oare înseamnă asta că **IA este mai bună și mai inteligentă decât omul?** **De unde și până unde această concluzie!?** La această întrebare ne răspunde John McAfee, proprietarul binecunoscutei firme de software McAfee: „**Nu are rost să comparăm inteligența artificială cu mintea umană pentru că sunt două lucruri complet diferite, chiar dacă, uneori, funcțiile lor se suprapun**”. Creierul uman este superior inteligenței artificiale? Cine pe cine a creat? Se știe sigur că omul a fost mai înainte de IA, a evoluat în mii de ani de la omul primitiv la omul educat. A atins un prag științific și tehnologic încât să-și permită „**un pic de relaxare**” de la munca stresantă și să conceapă unelte „**inteligente**” care să-i asigure bunăstare fără prea mult efort fizic sau intelectual. Omul dorește să asigure „**inteligență artificială**” mecanismelor create astfel ca să ia decizii în locul lui. Singura problemă ar fi că cele două, mintea umană și inteligența artificială pur și simplu nu sunt comparabile. Principala diferență dintre cele două tipuri de inteligență este modul de prelucrare a datelor și gândirea abstractă. Inteligența artificială nu gândește, se folosește de algoritmi de calcul matematic programați de om. În fond și la urma urmei, până și cea mai șlefuită inteligență artificială de pe Pământ nu este cu mult diferită față de orice alt software. Toate au același principiu de funcționare: **biți de date care străbat circuite electrice cu viteză amețitoare**. IA este capabilă să rezolve probleme, atât timp cât problemele respective se regăsesc în seturi de date la care are acces sau să fie supravegheată și controlată de om. Nu același lucru se poate spune despre creierul uman la care cel puțin viteza diferă. Dacă e să judecăm prin prisma prelucrării datelor, inteligența umană este clar inferioară celei artificiale. În timpul de care are nevoie creierul uman pentru a identifica și a clasifica o fotografie, un algoritm al IA poate trece prin milioane de poze, dacă acestea există în banca de date la care are acces. Inteligența artificială este folosită ca o memorie de capacitate foarte mare care stochează lucruri și evenimente apărute în timp și care pot fi folosite de om pentru cunoașterea lor iar mai apoi la luarea unor decizii. Inteligența artificială funcționează numai pe un domeniu restrâns, acolo unde a fost programată să lucreze, adică este limitată. Creierul uman este cu un cap peste IA, adică peste concurență; spre exemplu gândirea abstractă. Mintea umană poate accesa cunoștințe și din alte domenii; nu degeaba se vorbește de „**deplinătatea facultăților mintale**”. S-a demonstrat

În multe rânduri că algoritmi ai IA au dat greș la capitolul logică de îndată ce le-a fost prezentată o problemă din afara spectrului lor de competență sau care diferă de datele cu care au fost ei antrenați. Omului îi este greu să uite unele evenimente din trecut. Indiferent de cât de mult ne străduim, unele amintiri, plăcute sau neplăcute, sunt de neclintit. La IA e mai simplu, trebuie doar să ștergi fișierul potrivit din baza de date. Una peste alta se poate spune că inteligența artificială se pretează foarte bine sarcinilor repetitive, delimitate foarte clar și care pot fi reprezentate prin intermediul datelor. În schimb, inteligența umană se pliază pe sarcini care necesită cumulara mai multor caracteristici și decizii abstracte. Una dintre caracteristici este altruismul și este specific numai omului. Este de admirat când vine din partea unor oameni care nici nu au posibilități materiale. Am văzut astfel de oameni, și nu atât de rar, gata oricând să ajute pe alții și să le ofere din puținul lor. Poate și pentru că ei înțeleg mai bine cum este să trăiești cu lipsuri, ori poate că pe ei nu i-a afectat strălucirea falsă a banului și au rămas cu sufletul nepătat. Am văzut oameni necăjiți care au reușit să aducă o bucurie altora, desigur că am văzut și oameni mai înstăriți care au luat atitudine și au făcut ceva pentru alții aflați la ananghie. Însă una este să dai când ai și alta este să dai riscând poate să renunți la tine. Asta ne face deosebiți de orice formă de inteligență artificială. Altruismul a apărut în principal datorită creștinismului, iar cuvântul omenie vine de la atitudinea omului față de ceilalți oameni, față de celelalte ființe sau față de natura înconjurătoare. A te purta cu omenie este o noblețe și depinde de fiecare dintre noi, de educația și cultura pe care ne-am însușit-o de-a lungul vieții. Noi oamenii îl considerăm pe Iisus Hristos ca fiind creatorul nostru și nu îndrăznim să ne considerăm mai presus decât El. Avem în cultura noastră omenia care ne ridică la rangul de îndumnezeire și ne apropie de Creator. Principala gândire a omului este iubirea față de aproapele, de Dumnezeu și de tot ce a creat el în acest univers. Avem de la Creație principiul liberului arbitru, adică gândirea limpede și neîngrădită de nici „un fișier” băgat în memoria noastră. Ori, inteligența artificială este bazată numai pe fișiere scrise de un programator, actual de om, concepute a sluji omului necondiționat. Se utilizează IA și la eliminarea adversarilor prin utilizarea așa numitelor „*drone inteligente*”, aducătoare de moarte. Sunt construite special de om, sunt înzestrate cu arme diverse și sunt îndreptate împotriva celor care nu se supun ordinii statale sau mondiale. Oamenii sunt diferiți prin comportamentul lor față de alții într-o societate colectivă. Acest comportament în societate îi conferă o personalitate aparte. Personalitatea este de altfel o trăsătură distinctivă. Am văzut personalități care nu aveau personalitate și am văzut și oameni de rând care știau cum să își urmeze drumul și năzuințele într-un mod corect, fără a jigni sau înșela pe ceilalți. Majoritatea oamenilor s-au ridicat frumos prin muncă, cinste și demnitate. Oameni care încă păstrează principiile și valorile pe care le respectă. De multe ori un temperament vulcanic ascunde un suflet mare și ne lăsăm păcăliți doar de aparențe. Sunt și oameni care par calmi, plăcuți, însă nu se știe dacă ei vor lua atitudine pentru a face lumea mai bună. Ești deosebit atunci când faci ceva deosebit pentru lumea în care trăiești și pentru cei care te înconjoară, nu doar pentru tine. Gura mai păcătuiește, fapta cred că este mult mai importantă. „*O personalitate este aceea care se dăruiește, nu se justifică*” (Petre Țuțea). Față de inteligența

Artificială, omul are sentimente întipărite în memoria creierului prin experiențele prin care trece pe parcursul vieții. **În noi ascundem temeri și căință, /Dar nu privim spre sfintele valori, /Secată-i bolta noastră de credință / Și reci suntem și noi adeseori. /Ne vom purifica prin dăruință /Așa vom deveni învingători.** Cât costă să te oprești în drum lângă un bătrân care nu poate supraviețui cu pensia și iese în stradă să vândă o floare sau o lingură? Câteva secunde de omenie. De bun simț, de respect pentru cei care erau un simbol și care din vina noastră au ajuns pe străzi. Din vina noastră și a societății au ajuns acolo și care îi condamnă la suferință și batjocură. Cine să își mai amintească de bătrâni sau de suferinzi când sunt multe alte interese la mijloc? Cine mai bate la ușa orfelinatelor și azilelor? Oamenii deosebiți, aceia care nu uită că există și suflete mai triste, că pe lumea asta să aduci bucuria în ochii altuia e o fericire mai mare decât să urci într-o limuzină. Câteva secunde de omenie înseamnă lacrimi de fericire în ochii unor ființe care merită atenția noastră și de care nu trebuie să uităm niciodată. Nu văd cum inteligența artificială ar căpăta sentimente față de semenii ei, la fel cum oamenii o au față de semenii lor. Nu văd cum IA ar căpăta sentimente față de oameni. Inteligența artificială nu are sentimente față de nimeni, deoarece, nu are conștiință. Chiar dacă ar primi educație prin învățare, nu știu dacă IA ar căpăta conștiință, cea stare pe care noi oamenii nu prea știm cum apare și de unde. Noi, oamenii, avem o inimă care pompează non-stop lichidul vieții prin tot corpul de când ne naștem și până murim. Totul din noi este organic și în curs de transformare. Devenim din copii needucați, adolescenți învățați și apoi oameni maturi care ne-am conturat caracterul și trăsăturile. Se mai schimbă moda și vremea, însă oamenii sunt imposibil de schimbat. Inteligența Artificială este o inovație a omului, o unealtă mecanică menită să îi ușureze munca, în special cea fizică, care are o productivitate mare, costuri de producție și întreținere mici. De cele mai multe ori, omul, leneș și arogant, folosește această unealtă pe post de gânditor și sfătuitor, pentru manipularea opiniei publice, în scopul acaparării puterii. Există și o parte bună a lucrurilor în ceea ce privește IA, totul depinde de noi oamenii cum o concepem și o folosim. În orice caz, nimeni nu poate prevedea cu exactitate de ce va fi în stare inteligența artificială peste cinci sau zece ani. Poate că vom vorbi despre mașini fără șofer, taxiuri zburătoare și, poate, săptămâna de lucru de 12 ore va fi la ordinea zilei. Un lucru este sigur: avântul tehnologiei nu mai poate fi frânat și frica de progres nu ne va duce nicăieri. **Trebuie să acceptăm orice noutate care ne face să progresăm ca ființe umane, iar inteligența artificială este, fără doar și poate, una dintre ele.** Totuși, există un mare pericol pentru omenire, dacă lăsăm ca această inteligență artificială nou creată de om, să prindă gustul puterii, să mănânce din „*pomul cunoașterii binelui și răului*” plantat artificial de om în Edenul planetei Pământ, să se comporte ca omul decăzut din Rai și să-l îndepărteze pe om de pe planeta Pământ sau să-l transforme în sclavul ei. Va exista o luptă reală între materie (Inteligența Artificială) și viața organică (omul fiind ființa supremă). Cine va ieși învingător din această luptă? Nu este de neglijat energia întunecată din Univers și nici „*inteligenta*” fotonilor sau a electronilor primordiali folosiți de ambele forțe.

Va urma

FILOZOFIA MEA (XXIII) REÎNTĂLNIREA

Anton GAGIU

Momentele memorabile unice în viață sunt de regulă puține, cele neprevăzute, adică cele rele rămân în memoria noastră numai prin durerea pe care o produc și de cele mai multe ori încercăm să le uităm (dacă putem, dar se întâmplă să nu...). Dăunăzi am fost martorul, poate și protagonistul unei astfel de întâmplări (din prima categorie). Moment unic în viață, plin de o încărcătură emoțională de neimaginat. Deși mă pregătisem psihic intens pentru acest eveniment, odată ajuns la locul „faptei” simțeam cum îmi dispare curajul și mă copleșesc emoțiile. De ce? Pentru că urma să fiu martorul unui moment artistic și duhovnicesc care mă întorcea în timp cu aproape o jumătate de secol. O colegă de liceu dragă sufletului meu și atunci și acum, susținea în fața colegilor ei din anii de liceu, și nu numai, un program artistic, îmbrăcat în haina de taină a credinței în Isus Hristos, așa cum se pricepea ea mai bine. Dar nu aceasta era singura noutate, venise de la zeci de mii de kilometri special pentru a face lucrul acesta. A fost ca o întoarcere în timp din altă eră, una aflată la ani lumină depărtare de realitate. Și totuși prezența ei acolo era reală, o priveam, o simțeam, o admiram și o transformam în pasărea inimii mele care să zboare spre soare. Se afla, ne aflam în biserică ridicată chiar pe locul în care fusese casa în care s-a născut și a copilărit, ba a și povestit întâmplări din acele vremuri care au amuzat asistența, dar ne-a amintit în același timp că și artiștii sunt oameni înainte de toate și că, tot la fel au fost și copiii obișnuiți. Dumnezeu ne-a creat multe limite care intră în contradicție cu dorințele noastre: dorința de a zbura e una dintre ele, iar eu în acele momente am zburat, nici vulturul nu mă putea întrece; dorința de a mă întoarce în timp spre momentele unice din viață. Și atunci m-am întors în timp cu aproape o jumătate de secol pentru a iubi frumusețea la fel; dorința de a nu uita noblețea artistică, emoția nemărginită și... sigur nu le voi uita nici atunci când voi urca la ceruri. Să mai vorbesc despre limite? Nu mai are rost, pentru că deja

le-am depășit. De ce? Pentru că atunci, în acele momente de încărcătură artistică deosebită am simțit că aceste limite nu-și mai au rostul, că libertatea pe care mi-a dat-o mintea și sufletul meu sunt mai vii ca niciodată, că nicio furtună nu-mi mai poate sta în cale și că în sinea mea ceva s-a împlinit. Momentul duhovnicesc împletit cu cel artistic adus acolo, în acel sfânt locaș de colega noastră, ne-au fermecat și ne-au transformat în ucenicii Domnului care nu vor uita niciodată misiunea pentru care EL ne-a trimis în lume. În acele momente am simțit cum lacrimile s-au slobozit din chinga lor pe obraji, erau lacrimile reîntâlnirii. Am împărtășit această bucurie cu o parte dintre colegii mei aflați acolo și ei au simțit că am fost privilegiați, adică Dumnezeu ne-a ales să fim martorii unor clipe unice care nu vor fi șterse de pe retina minții noastre niciodată. Acestea au fost clipele în care trăiești senzația că nu ai trăit degeaba, că a rămas ceva după tine în această lume, chiar dacă nu tu ești creatorul acestui „ceva”. Ce anume a rămas? Bucuria, prietenia, colegialitatea, dragostea pentru frumos și desigur iubirea mărturisită sau nemărturisită pentru că ea este măsura tuturor frumuseților omenești și poate nu numai atât. De multe ori suntem tentați să trăim pentru simboluri sau prin ele, adică să ne mulțumim cu puțin, ca și cum ne-ar fi frică să dorim mai mult. De ce? Pentru că obișnuim să visăm și să trăim prin vise, apoi să tânjim după împlinirea lor toată viața și... rămânem cu atât. Dumnezeu ne dă posibilitatea să trăim doar odată pe acest Pământ, dar poate în viața din ceruri ne va mai oferi alte prilejuri de a fi împreună pentru a crea mai multă bunătate și frumusețe. E o speranță. Ce am fi fără speranță? Doar oameni disperati, chinuți de dorințe neîmplinite, de frustrări și o...da, de păcate multiple de care nu ne va ierta nimeni. Am trăit un moment unic și poate acesta este un dar de la Dumnezeu în această viață. De aceea consider că e prea puțin să-i mulțumim omului care l-a creat MIHAELA OANCEA, trebuie să-i dăltuim în sufletele noastre, colegii ei de acum o jumătate de veac, o statuie a nemuririi.

Vă mărturisesc, eu deja am terminat-o.

CLIPA MĂSURATĂ PRIN POEME

Simona MIHUȚIU

„MĂSURÂND CLIPA” – este un frumos dialog poetic purtat de două personalități remarcabile, Aurelia Oancă și Mihaela C.D. Am avut curiozitatea să văd ce anume le leagă și ce anume le desparte pe aceste două femei remarcabile. Pe parcursul lecturii volumului am avut senzația că este un dialog muzical, purtat pe două voci diferite, unindu-se și cântând la unison din când în când.

Titlul ales îmi pare a fi inspirat, nu doar ca formulă poetică în raport cu tema abordată în multe dintre poeziile autoarelor, ci și din perspectiva faptului că doamna Aurelia Oancă și Mihaela C.D. aparțin actual unor spații geografice îndepărtate unul de celălalt. Această distanță însă, iată, devine doar o clipă atunci când unitatea de măsură este cuvântul scris. Poezia este cea care apropie sufletele atunci când transmite sinceritatea trăirii, emoția și mesajul ideatic.

Expresia artistică este clară, pură, în cazul amândurora. Poeziile lor nu au încifrări artistice obositoare prin prea mult uz, întâlnite adesea la unii dintre poeții contemporani, nu au acele ermetizări exagerate care dau senzația uneori că autorul însuși le-ar fi uitat codul și nu mai poate să-și descifreze propriile gânduri. Poemele lor nu pun criticul literar în postura neplăcută de a bate câmpii cu privire la ceea ce își imaginează că ar fi vrut să spună autorul. Nu au nici aroganța acelor poezii care par să-ți sugereze că tu, cititor, ești slab dotat intelectual și nu pricepi mesajul. Din acest punct de vedere, ambele poete pun pe prim plan dorința de a comunica, de a transmite emoția prin versurile lor.

Dacă versurile Aureliei Oancă sunt ca un râu, curgând lin, cu o naturalețe uimitoare, ondulând melodic cuvintele, versurile Mihaelei C.D. îmi dau senzația unui pârâu aflat în vâltoare, dornic de a se exprima vioi, angajat și plener în curgerea sa. Chiar dacă limbajul poetic îmbracă stiluri diferite, autoarele completându-se parcă, poeziile lor sunt închinată unei teme generale comune: miracolul vieții. Doamna Aurelia Oancă ne uimește în continuare cu o capacitate de disecție și analiză a detaliilor naturii înconjurătoare, demonstrându-ne că nimic din ceea ce ne înconjoară nu este întâmplător și orice lucru, oricât de

mărunt ar părea el, face parte din construcția aceluia tot menit să aducă frumusețe. Pare să ne spună prin fiecare vers al său că fericirea se găsește în lucrurile mici ale vieții, dacă știi să le observi, iar doamna Oancă asta face: ne ajută să observăm aceste detalii. Mihaela C.D., pe de altă parte, are o privire de ansamblu, generalizatoare, propunându-ți să te îndepărtezi ușor, ca în fața unui tablou, pentru a surprinde întregul.

Deși trăiesc în areale geografice diferite (Mihaela C.D. în Canada și Aurelia Oancă în România), iubirea de țară este profundă în cazul ambelor poete. Ele subliniază apartenența la acest neam și legătura indisolubilă, divină, pe care o avem cu acest pământ: „Dintr-o lacrimă cerească/ S-a născut un plai cu flori,/ Este casa strămoșească/ Îmbrăcată-n trei culori” (Aurelia Oancă, Casa strămoșească). Sentimentul acesta este puternic înrădăcinat și în Mihaela C.D., evident atât în versurile sale, cât și în acțiunile culturale pe care le desfășoară. Pentru mine a fost întotdeauna foarte înduioșător să văd că această iubire de neam și țară trăiește în cel ce se strămută în alte țări și cred că acest cuvânt unic și intraductibil, numit „dor” li se asociază multora din diaspora. „Pământul aspru, roditor îți ține rădăcina/ Acolo-n satul iubitor unde-ai văzut lumina/ Și-n zilele și nopțile senine să te-ntorci îți vine/ În gând îți amintești, atunci, cât îți era de bine” (Mihaela C.D., Rădăcini).

Sentimentul de iubire traversează întregul volum. Nici nu avea cum să fie altfel, ambele poete având o sensibilitate aparte și ambele subscriindu-se aforismului marelui scriitor Marin Preda: „Dacă dragoste nu este, nimic nu e.” „Din primăvara vieții am adunat iubirea/ Și printre flori superbe am pus parfumul ei”, ne spune Aurelia Oancă (Când treci prin anotimpuri), în timp ce pentru Mihaela C.D. iubirea este firul roșu al fiecărei perioade importante de viață: „Anotimpurile iubirii trec peste noi/ Ne-alină și ne scaldă în dulci raze” (Anotimpurile iubirii).

Trecerea inexorabilă a timpului este analizată de oricare poet, fiind una din preocupările existențiale ale omenirii. Volumul de față, încă din titlu promite să facă asta. Poetele își oglindesc trăirile legate de această curgere temporală. Aurelia Oancă ar purta iar „un zâmbet peste anotimp” (De s-ar întoarce, Mai vreau să zbor), iar Mihaela, în câteva versuri de mare rafinament ne spune: „Vremea trece, vrei nu vrei/ Plânge-o floare în fereastră/ După timpul cel trecut.../ Vrea iar amintirea noastră/ Timpul trece... ne-ntrecut...” (Vremea trece, vrei nu vrei) În volumul „Măsurând clipa” întâlnim minunate peisaje pictate în cuvinte care te transpun anotimpului și locului, legând tabloul de emoțiile poetelor, realizând o conexiune între suflet și natură. Dintre exemplele numeroase am ales: „O lacrimă de toamnă iar se scurge,/ Peste obrazul tristelor iubiri,/ Arcușul și vioara-ncep a plânge,/ În minunate, calde tânguiri.” (Aurelia Oancă (Izvor de fericiri)

→ Continuare în pag. 11

VERSURI TRISTE

Stelian PLATON

ACVARIUL

Prea limpede îmi pare apa din acvariu,
Noi imităm natura într-un trist scenariu
Când încă moleculei nu i-am prins
nuanța
Iar perversă unda jonglează cu
speranța.
Și filtru-i contrafăcut chiar nu face față,
Impur e oxigenul ce zice că dă viață,
E soarele fierbinte prea artificial
În anotimpul meu e traiul superficial.
Fatal gemând pe val complici de atâtea
ori
Ne-am zis, prin bezna minții, că poți
când vrei să zbori,
Aș vrea să sparg acvariul scoțând la
vedere
Cum și consolarea se tulbură și piere.

ASTENIE DE PRIMĂVARĂ

În april de crengi uscate, crăpați și
despuiați arțarii,
Adesea plimb pe lângă ei destinul meu
plin de contrarii.
Doar cireșii se răzbună refulând cu o
primă floare,
Iară alb pe tâmpla lor e doar un sărut
trimis de soare.
Sub nimbul frunzei de magnolii îmi așez
discret tristețea
Și de farmec amețit îmi uit ingenuu
căruntețea.
Zbătute frunze, grăbite, simt încet cum
îmi sparg gheața
Iar prin golurile albastre mii de sori mi-
mbată viața.
În această primăvară aș vrea să am largi
buzunare
Dintre frunze să culeg micile bucăți de
foc din soare,
Tavanul tot, cerese albastru, aș vrea
consolator să-l strâng,
Dureri să-mi ard cu bucăți de soare când
va fi iară să plâng.

A MUNDO CONDITIO

S-au refugiat atâtea amintiri în carte,
Citindu-le o ceață îmi coboară în priviri,
Se-ntorc prin spații suspinele cândva
deșarte
Vuiet amețitor din vremea marilor iubiri.
Îmi tremură mâna-ntr-o deraiere
nervoasă
Și rime se-nvârt aprins în gândurile
mele,
De-atunci, învinge cinic tot viața
mincinoasă
Și-am simțit masacrul viselor în nopți
rebele.
Suntem orfanii zilei rămași fără părinții
Ascunși în monolitul sumbru al tăcerii,
Chirie-n adânc acolo, lor nu le cer sfinții
Ori taxe pentru excedentul încăperii.
Boala a semnat pentru ei o întemeiere,
Desfrunziți sub ordinea divină a crucii
Și semnând definitiv actul de-ncheiere
În țintirimul rece azi se-aud doar cucii.
A îmbătrâni rămâne o pierdută cursă,
Un medic nu poate enigma să îi
străpungă
Iar diavolul a zămislit morții o resursă
Cursa veșniciei s-aibă vârsta cea mai
lungă.

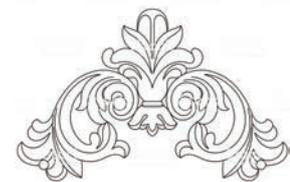
ADUSE PAR ÎNTRISTĂRIILE

Aduse par întristările de un vânt
Și rănille tot uităm cât pot să doară,
Înlăcrimarea în sorginte-i zăcământ
Iar neputințele ani pierduți măsoară.
Un crâng mă simt, defrișat demonic pe
loc
Și-nlăturat din legenda milenară,
Balade plâng sub topor cu gură de foc
Iar pentru noi nu mai e vreo socoteală.
Nu e de-ajuns cum tot privim în mod
tăcut

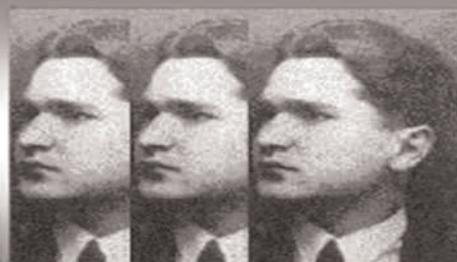
Pădurii când i se prăbușește-naltul,
Cum ei își pun piciorul pe un trup căzut
Și suspinele nu pot opri asaltul?
Indolenți rămași în același vechi clișeu,
Ca-n oglindă de-am privi-n biografie,
Am putea înțelege de ce Dumnezeu
Viața ne-o făcu o tristă melodie.

APATICE ICOANE

Încerc depărtarea c-un strigăt s-o
străpung,
Se despletesc în mine ape-nvolburate,
Ca odinioară-ncerc la tine să ajung
Cât nu s-au stins în mine ledurile toate.
Privește cerul gol, eu vin cu Carul Mare,
Ești steaua mea plâpândă pe acel tărâm
străin.
Caii au ruginit de-atâtea înhămare
De un secol am plecat, de-un secol tot
mai vin.
O iarnă de acum e gata să înceapă,
Împins de viscol calc confuz itinerare,
Apasă greu zăpada universul crapă
Și depărtarea este apă stătătoare.
Îmi tremură și gândul și parcă sunt
nătâng,
Pe câmpuri zac șopârle cu gurile
căscate,
Mă-mpiedic de reci umbre și încerc să
le-nfrâng,
Văzduhul e-n țesat de aripi împușcate.
Apatice icoane privesc adânc niciunde,
Și nici n-au tresărit la vajnica strigare,
Ochiul lor de gheață un frig constant
ascunde
Și înot căznit pe nisipuri mișcătoare.

CIORAN CEL SINGUR...

George ROCA

Literatura exilului românesc se integrează într-o literatură fără granițe sau separatisme. Toți cei care au scris și publicat în afara granițelor țării au fost marcați profund de experiența exilului, la fel cum cei rămași acasă au fost influențați de problemele politice care afectau societatea din care făceau parte.

Consider că Emil Cioran a fost singurul, sau printre pușinii, care nu a fost clintit de evenimente, schimbări politice, geografice, lingvistice sau sociale. Trăind însingurat, atât în țară cât și în străinătate, și-a creat acel „univers cioranian”, în care ușile se deschideau numai pentru cititorii sau consumatorii producțiilor sale, autorul autosechestrându-se în binecunoscuta-i izolare.

Scriitorul Nicolae Breban în volumul „Confesiuni violente (Dialoguri cu Constantin Iftimie)” (Editura Du Style, București, 1994, pg. 322) ne spune următoarele: „... exilul lui Cioran în '36, când a ajuns la Paris, era un exil de tip estetic, de tip individual... era o fugă individuală. El nu fugea de România sau de vre-un sistem politic din România... nu știu dacă spune undeva de ce-a fugit. Nu știu dacă el știe de ce-a fugit...” Autorul „confesiunilor” îl cunoștea bine pe marele gânditor, vizitându-l de mai multe ori la Paris, în celebra sa mansardă de la etajul șapte, de pe Rue de l'Odeon.

Mulți l-au considerat, și-l mai consideră încă, un rebel, un oportunist, un mare ascet sau un neînțeleș. Cornel Ungureanu, în cartea sa „Mircea Eliade și literatura exilului” (Editura Viitorul Românesc, București, 1995, pg.7) afirmă despre exil că este o dezrădăcinare și o înfrângere, iar despre Cioran, un om care a pierdut războiul... Consider că autorul este informat greșit, permițându-mi să-l contrazic deoarece, Cioran, a fost tot atât de neflexibil și ciudat chiar și în perioada când era în țară. Românii plecați, cu precădere exilații, nu au fost niciodată dezrădăcinați, fiind legați de țara, prin naștere, strămoși, rude, prieteni, limbă, sentimente, etc. Deci și Cioran ar trebui să se supună acestei reguli, însă referitor la înfrângere, putem spune că acesta, chiar prin neflexibilitatea sa, a avut cea mai dreaptă coloană vertebrală dintre toți.

Rebel cu limba ascuțită, mândru și de-neînduplecat! Desigur experiențele triste pe care i le-a oferit viața,

combinat cu felul lui de a reacționa la tot ce se întâmplă și îl înconjoară l-au făcut să devină sceptic, un lup singuratic și chiar să afirme că „de mult nu mai aparțin nimănui!” („Pe culmile disperării”, Editura Humanitas, București, 1990). Dar oare trebuie crezut? Scrierile sale nu erau un contact permanent cu cititorii săi? Nu aparținea oare acestora? Nu aceștia erau, oare, prietenii săi care îl iubeau și prețuiau? Chiar credeți că în (super) inteligența sa, el nu știa acest lucru? Atunci? Poate brava, sau poate acesta era paradoxul său organic pe care își construise universul! Cât despre scepticismul acestuia, Petre Țușea, un alt mare filosof român, cu care, Cioran a avut o corespondență bogată, spune: „În ceea ce îl privește pe Cioran, îmi permit să-l înfățișez în acești termeni: ...sceptic de serviciu al unei lumi în declin” (Țușea Petre, „Între Dumnezeu și neamul meu”, Fundația Anastasia, Editura Arta Grafică, București, 1992, pg.54).

Monica Lovinescu ne povestește despre talentata poetă Ivonne Rossignon, o româncă stabilită de mulți ani în Italia, care devenise mistică și se confesa unui preot de la Vatican. Acesta i-a interzis să mai publice versuri, deoarece sunt lucrătura diavolului. Însingurată spiritual, și-a asumat riscul și și-a deschis mintea și sufletul în continuare păcatului... Credeți că omul Cioran, ar fi rezistat unei asemenea ispite? Bineînțeleș că nu! Ne-o demonstrează pe tot parcursul vieții sale, prin faptele și conduita sa. Atunci de ce să se rupă de cei care îl admirau, îl apreciau, îi citeau cu nesăț scrierile? Mai ales că acest fapt nu constituia nici un păcat! Oare chiar trebuie crezut în tot ceea ce zice?

Într-adevăr, până în 1989, literatura exilului era prea puțin cunoscută în România, având acces la public numai pe căi ascunse sau uneori, chiar prin transmitere orală. Aceste producții fiind declarate prohibite de comuniști, literatura scrisă era trecută cu mari riscuri peste granița națională. Poate, Cornel Ungureanu, să nu știe că izolarea eseistului a devenit și mai profundă atunci când a aflat de arestarea, după reintoarcerea din Franța, a regizoarei Sorana Coroamă, care îndrăznise să introducă în țară o carte de-a sa.

Creația cioraniană, din perioada exilului, ar fi ramas practic necunoscută pentru cititorii români aflați între hotarele perimetrului național, dacă postul de radio Europa Libera nu ar fi făcut eforturi să ne-o prezinte și să ne-o facă cunoscută.

Desigur, celebrul gânditor a produs literatură și înainte

de a părăsi România. Cunoscutele sale eseuri din publicațiile autohtone, „Rampa” și „Vremea”, au făcut să strălucească geniul acestuia pe firmamentul literaturii românești interbelice. Cărțile, studiile, cugetările, memoriile și scrisorile sale întregesc opera autorului, oferindu-i un loc de seamă între personalitățile literaturii universale. Scriind în limba franceză, tot atât de bine ca și limba română, se face cunoscut unei mase mai mari de cititori, fiind tradus și comentat în mai multe limbi de circulație internațională. Bineînțeles că după 1989, opera acestuia a devenit mult mai tangibilă în România.

Însingurat și în vremea tinereții, când încă mai trăia în România, Emil Cioran refuză într-o oarecare măsură să se integreze și să colaboreze cu literații din aceeași generație, construindu-și cu migală și insistență acel binecunoscut clopot al izolării. Nici măcar, consăteanul său, Octavian Goga, nu a putut să se apropie de el. Singurul, Mircea Eliade, îl va implica într-o seamă de evenimente și aventuri comune. Mai târziu, îl va accepta și pe Constantin Noica, făcând împreună cu acesta și cu Eliade acel cunoscut, invidiat, dar totuși admirat „*triumphi magic*”. Bineînțeles nici aceștia nu au putut scăpa de radicalismul lui Cioran, care nu-și ierta nici măcar prietenii apropiați, ajungând să-i muștruluiască și să-i critice în articole uneori chiar vehemente. Totuși acest fapt nu rupe sau fisurează relațiile dintre cele trei genii, deseori dându-i-se dreptate chiar de cei în cauză.

După o perioadă de ședere pe meleagurile copilăriei, la Sibiu, îl găsim încercând să-și facă un nume, la București, iar mai apoi prin 1933, la Berlin, student la universitate. După doi ani se întoarce din nou la „*Antipodul său – Ardealul*”, apoi iar la București, până în 1937, când pleacă la Paris, unde se va stabili pentru restul vieții. Acolo va încerca să se integreze în viața literară schimbându-și limba de comunicare, dar nu și obiceiurile, modul de a gândi sau năravul.

Tot filosof, tot gânditor, tot critic, greu de rumegat, nesociabil, singuratic, este „*aprochat*” de alți români importanți care îi trec cu vederea înstrăinarea și ciudățeniile și caută să îl atragă în domeniul creației literare colective de acolo. Îl găsim, pentru o scurtă perioadă, alături de Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca și alții în coloanele revistei „*Luceafărul*” și la cenaclul literar românesc de la cafeneaua „*Korona*”, „... acolo fiind pentru ultima oară când mai apare în public printre români”. (Cioran Emil, „*Razne*”, *Cuvânt înainte de Monica Lovinescu*, Editura Jurnal literar, București, 1995).

Uneori negativist până în măduva oaselor, sau rupt total de realitatea materială care îl înconjoară, dar cu microscopul gândirii metafizice veșnic pregătit, observă analitic, utopic, sau chiar cinic, realitatea spirituală care îl înconjoară.

În postfața aceluiași „*Razne*”, Nicolae Florescu spune: „...*Adolescent întârziat până aproape de vârsta patriarhilor, Cioran și-a repetat la nesfârșit chipul, inițial fixat pe coordonatele limită și în culori de doliu, ca în metafora mitică a șarpelui ouroboros, crescând din sine, hrănindu-se cu sine*”. Ouroborosul (sau uroboros), animatorul

universal, este reprezentat printr-un șarpe, străvechi simbol al unui zeu indian, gravat pe marginea primelor reprezentări ale lumii, fiind promotorul vieții, cel care creează timpul, face să se rotească astrele, constituind fără îndoială o divinitate cosmografică și geografică unde el se încolăcește în jurul oceanelor primordiale care la rândul lor înlănțuiesc pătratul pământului.

Ca și Janus, zeul ambivalent cu două fețe, Cioran se desparte în două, o parte rămânând însingurată și rebelă, alta comunicativă și domestică, devenind odată cu trecerea timpului „zeu” tranzițiilor și schimbărilor, marcând evoluția trecutului spre viitor, de la o viziune la alta, de la o stare la alta și de la un univers la altul.

Aceasta ambivalență se remarcă, în special, în corespondența purtată de acesta, în perioada 1933-1946. Volumul „*Mărturii*” ne este „martor” în această privință. Acesta însumează o parte din scrisorile sale, adresate unor personalități românești, oameni de litere, prieteni sau cunoștințe ca Lucian Blaga, Lucian Boz, Mircea Eliade, Ion Chinezu, Octav Șuluțiu, Ecaterina Săndulescu, Arșavir și Jeni Acterian, Bucur Tincu, George Bălan și alții, având o tentă aforistică, confesivă, unele scrisori conținând chiar date biografice.

Lucian Boz, considerat de mine ultimul astru al universului cioranian (greșesc oare?) mi-a povestit adeseori despre prietenia sa cu Emil Cioran și despre ajutorul pe care acesta i l-a oferit în timpul celui de al doilea război mondial, mai ales în perioada când soția sa, Carola era închisă în lagărul de la Drancy din Paris. Merită să ne reîmprospătăm memoria cu amintiri despre acest om excepțional. Iată ce scriam pe data de 8 august 2006, într-un articol din revista „*Agero*” (Stuttgart, Germania), purtând titlul „*Boz, ultimul astru*”: „[...] *În timpul celui de al doilea război mondial, Lucian Boz, împreună cu soția sa, Carola, fac parte din Rezistența Franceză, fapt pentru care sunt arestați de Gestapo și încarcerați până în 1944 în lagărul «La Cité de la Muette» (sau „Sammellager” în germană) de la Drancy, o suburbie din nord-estul Parisului situată în apropierea gării Austerlitz. Am aflat de la doamna Boz fapte interesante despre această perioadă. Mi-a relatat că deținuții mureau pe capete de inaniție, singura mâncare fiind un fel de terci-supă de lobodă. Fiind foamete în tot Parisul, nici unul, dintre prietenii rămași în libertate, nu își permitea să le trimită pachete cu alimente. Singurul care a făcut un sacrificiu pentru cei doi, a fost Emil Cioran, care le-a adus toate merindele pe care le avea în casă, inclusiv bucățele de pâine și de brânză drămuite și economisite cu greu. Sunt salvați de la deportare în Germania și eliberați din detenție datorită intervenției Legației române de la Paris.*

Plecarea urgentă din Franța, a soților Boz, a fost de asemenea plină de peripeții. Singura ieșire din teritoriul ocupat, trecea pe la Vichy, oraș situat nu departe de Paris, loc unde își stabilise capitala guvernul pro-german al generalului francez Henri Philippe Pétain. Cu toate că autoritățile române le obținuseră aprobarea de plecare din Franța ocupată și repatrierea în România, doamna Carola Boz a fost din nou reținută de către poliția locală urmând

să fie retrimisă în lagărul de la Drancy. Și de data aceasta au fost ajutați de prietenul Cioran, care deținând funcția de atașat de presă al Germaniei în Franța, a plecat de urgență la Vichy să-și ajute prietenii. Având o oarecare putere în fața autorităților germane și franceze, a făcut toate intervențiile necesare pentru ca trecerea acestora spre «lumea liberă» să fie posibilă. I-a însoțit personal pe cei doi până la frontieră, pentru a se convinge că prietenii săi nu vor avea și alte surprize neplăcute.”

*

După 1946, porțile de comunicare cu cei dragi din țară, fiind închise, din cauza sistemului totalitar, gânditorul se retrage în carapacea sa „frânzuzească” izolându-se și mai mult de compatrioți. Asta nu înseamnă că se va desprinde total de limbă și obiceiurile strămoșești. Deseori va sări în picioare, parcă vrând să anunțe că el tot român a rămas în gândire și obicei.

Ion Ianoși, în lucrarea sa „Idei inoportune”, (Editura Cartea Românească, București, 1995, pg.120-122) îl acuză pe Emil Cioran în mod eronat și tendențios că s-a rupt de limba română pentru a-și șterge urmele și a da uitării creațiile sale „extrem de violente” scrise până aproape de sfârșitul perioadei mai sus-amintite. Știindu-și valoarea, el singur putea să-și modifice sau să-și rectifice unele greșeli, în edițiile următoare ale publicațiilor sale, nefiind nevoie să-și sacrifice românismul pentru aceasta. Un exemplu reiese din interviul dat de Petru Dimitriu lui George Pruteanu, în care acesta declară că Cioran l-ar fi admonestat verbal și în scrieri, făcând afirmații tendențioase despre originea sa etnică: „...dar în ediția de după 1989 a cărții «Schimbarea la față», acesta a scos pasaje violente de tinerețe” (Pruteanu George, „Pactul cu diavolul, șase zile cu Petru Dumitriu”, Editura Albatros și Editura Universal DALSI, România, 1995, pg.117).

Filozoful și scriitorul Virgil Ierunca, stabilit la Paris în 1946, a fost unul care l-a cunoscut bine pe „marele singuratic”, cei doi colaborând la „revista scriitorilor români din exil”, „Lucașul”, în scurta existență pe care aceasta a avut-o. Mai târziu, împreună cu Monica Lovinescu, l-au promovat și făcut cunoscut pe calea undelor, la postul de

radio Europa Liberă. În cartea sa „Subiect și predicat” (Editura Humanitas, București, 1993) acesta ne comunică în mai multe pagini, relațiile pe care le-a avut Emil Cioran cu diferite personalități ale literaturii române aflate în exil.

Gabriel Liiceanu, este cel care prin interviuri separate luate lui Cioran la Paris și lui Constantin Noica la Păltiniș - reface și mai mult legăturile spirituale ale acestora. Motivul răcirii relațiilor dintre cei doi gânditori, a fost o scrisoare pe care Cioran i-a adresat-o lui Noica și în care enumără o serie de intelectuali cunoscuți, aflați în România la acea vreme, care apoi, datorită acestui fapt, au fost pedepsiți și condamnați la ani grei de închisoare. Poate de aici i-se trag multe critici și izolarea cu care a fost înconjurat mai târziu, sau poate cauza la „...urmare a paginii dure la adresa poporului român, din «La tentation d'exister» Camil Mureșanu, «Un joc al întâmplării...»”, „Apostrof”, revista a Uniunii Scriitorilor (anul VI, nr.9, Cluj, 1995, pg.5). În aceeași revistă, la pagina 6, scriitorul Ion Vartic, într-un interviu acordat reporterei Dora Pavel, ne relatează: „Tipicul întâlnirilor cu Cioran era, altadată, foarte strict: nu trebuia să faci gafa de a i te adresa în română, căci refuza să vorbească românește. De ce refuza a spus-o și de data asta: ca să ajungi să te poți exprima într-un mod satisfăcător într-o altă limbă trebuie să treci printr-un fel de asceză... sau să înveți să scrii într-o altă limbă trebuie să povoci o ruptură cu trecutul tău”. Ni se pare totuși, aberant faptul, că Cioran nu a uitat nici o clipă să vorbească sau să scrie în limba română, fapt confirmat de cei care iau luat interviuri după 1989.

Emil Cioran, la fel ca și admiratul său prieten, Mircea Eliade, va alimenta în continuare o serie de enigme, neînțelegeri și dispute din parte celor care le citesc operele și îi analizează. Este posibil, ca atunci când se vor stinge din viața toți cei care l-au cunoscut, va dispărea și imaginea sa controversată. Poate atunci, rămânând pentru posteritate doar opera sa literară nudă, autorul va fi iertat și înțeles, și poate atunci va fi așezat, acolo unde i-se cuvine, pe unul din locurile de frunte ale culturii românești și universale.

→ Continuare din pag. 7

sau „Natura-n jurul vostru fermecați De grație topit amoretat e cerul” (Mihaela C.D., Magia florilor de cireș). Atât Mihaela C.D., cât și Aurelia Oancă scriu cu pasiune. Își doresc, este natural, ca poezia lor să transceadă propria existență, o fărâmă din sufletul lor fiind cuprins în poeziile lor: „Pe-un colț de cer am scris răvașe multe,/ În care-am pus mici lacrimi de dor” (Aurelia Oancă, Pe-un colț de cer); „Am strâns firimituri de licurici Și-am așezat pe file într-o carte” (Mihaela C.D., Bucățele din sufletu-mi cuvântat). Personal, cred că în acest început de veac nesigur, care își caută încă rostul, cu atâta manifestare de rău și de urât, orice expresie a frumosului contează pentru sufletul

nostru, ca o formă de rezistență prin creație artistică. În plus, poezia este vehiculul cel mai bun pentru transportul graiului nostru românesc. Fiecare autor contează, unii mai mult, alții mai puțin, iar măsura acestui „contează” nu o dăm noi, ci timpul. Fiecare creație artistică trebuie privită cu respect. Este moștenirea pe care o lasă fiecare autor în parte. În acest context închei, nici nu se putea mai potrivit, decât cu versurile celor două poete: „Acum, când timpul a lăsat amprente/ Peste povești, peste coperti și om,/ Să stați cumiști și cu priviri atente,/ Să studiați cu sârg oricare tom!” (Aurelia Oancă, Cărțile dorm); „Vă las poezia din sufletul meu/ De plec fără să dau de știre,/ Să-i faceți un loc într-un muzeu/ Lumii să-i fie eternă oștire” (Mihaela C.D., Testament).

Romanul fluviu de la izvoarele sale în familia burgheză și până la vărsarea în universalitate

George PETROVAI

1. Trei romane și argumentele lor hotărâtoare

Scopul prioritar al literaturii, ca de altfel al tuturor producțiilor artistice, nu este de-a desfăta, ci de-a instrui și de-a corecta, iar prin aceasta de-a transforma, adică de a-i face pe oameni mai buni, mai drekți și mai sensibili, într-un cuvânt mai umani. De aici rolul de demiurg pe care și-l asumă artistul în vastul, complexul și dificilul proces de replămădire moral-spirituală a omului, proces care – în cazul celor înzestrați din plin cu har divin – rulează cu succes pe căile dăruirii și responsabilității spre epifanie, ba chiar spre cosmofanie. Exemplul cel mai concludent în acest sens ni-l oferă inegalabilul Balzac cu a sa *Comedie umană*, despre care Al. Paleologu afirma în Prefața la ediția din 1971 a romanului *Femeia de treizeci de ani*: „De aceea Societatea este pentru Balzac cum e natura pentru Sadoveanu, e epifanie a misterului cosmic sau, cum am îndrăznit să o numesc, o cosmofanie...”

Cum spuneam, asemenea scopuri demiurgice sunt rezervate de favoarea divină doar acelor supergenii, care – conștiente de misiunea atotumană ce le revine – se dedică cu trup și suflet ridicării templului de neclintit al adevăratei valori, în interiorul sistemului tridimensional: concepție concentrică și totalizatoare despre lume – tehnici artistice întru redarea ideilor și năzuințelor – entelehia aristotelică, potrivit căreia perfecțiunea este scopul lăuntric al dezvoltării tuturor lucrurilor.

Cum despre tehnicile artistice și despre aspirația perpetuă a artistului către perfecțiune m-am pronunțat pe larg în câteva dintre cărțile mele (*Symphonia cuvintelor*, *Morfologia culturii*, *Literatura perennis*), prezentul demers – după cum deja am anunțat în titlu – vizează dacă nu o concepție totalizatoare despre întreaga lume (așa ceva, cu excepția Creatorului Însuși, rămâne pentru oricine la stadiul de intenție în veci irealizabilă!), măcar o privire concentrică asupra lumii burgheze.

Iată de ce, pentru această întreprindere deloc comodă, m-am oprit la trei romane de referință din literatura universală: *Casa Buddenbrook* a lui Thomas Mann, *Familia Thibault* – romanul fluviu din creația lui Roger Martin du Gard și cele două trilogii (*Forsythe Saga* și *Comedia modernă*) ale lui John Galsworthy, care – evident – ne introduc nu numai în clanul Forsythe, ci în întreaga burghezie engleză a veacului trecut.

De ce tocmai aceste trei romane, când se știe prea bine că literatura întregului secol al XIX-lea, precum și literatura corespunzătoare primei jumătăți a veacului următor, nu duce lipsă de adevărate capodopere axate pe problematica burgheză, de-ar fi să ne oprim doar la câteva nume de rezonanță, precum: Balzac, Stendhal, Flaubert, Zola, Maupassant din literatura franceză, respectiv Gogol, Gonțarov, Turgheniev, Tolstoi, Dostoievski, Cehov din literatura rusă.

Din următoarele motive:

1) Toate cele trei romane reflectă cu mijloace specifice procesele tipice (de dezvoltare, respectiv de declin) din cele mai reprezentative burghezii ale Apusului: germană, engleză, franceză.

Revelatoriu în acest sens este faptul că deși acțiunea romanului *Casa Buddenbrook*, având ca subtitlu *Declinul unei familii*, se petrece într-un colț îndepărtat al Germaniei – portul hanseatic Lübeck, orașul natal al lui Thomas Mann – totuși, întâmplările înfățișate se dovedesc într-atât de tipice pentru burghezia de pretutindeni, de pildă pe direcția dezburghezirii unor intelectuali, încât autorul înregistrează cu satisfacție spusele unor tineri ieșiți din marea burghezie franceză, cum că la ei lucrurile s-au petrecut la fel.

În sprijinul acestei afirmații vine Jacques Thibault, personajul central al romanului lui Roger Martin du Gard, cel care își arată revolta fațășă împotriva atmosferei sufocante de-acasă și de la școală prin fuga adolescentină în compania bunului său prieten Daniel de Fontanin. Iar John Galsworthy la rândul lui își condimentează acțiunea imensului său roman prin punerea în conflict de gândire și acțiune a personajelor aparținând unor generații diferite, atâta timp cât burghezul get-beget Soames Forsythe judecă întreaga viață, până și pe prima sa soție, frumoasa Irene, „ca pe o proprietate a lui” (de unde și numele Proprietarul al primului volum din trilogia *Forsythe Saga*), pe când fiica sa Fleur gândește în prima instanță că „Banii, împreună cu tot ce-ți procură ei, nu dau fericire”, pentru ca puțin mai departe, adică după ce ia hotărârea să-și apere cu orice preț dragostea pentru verișorul Jon (o dragoste neîngăduită de canoanele moralei burgheze și mai ales ale celei forsyteiene, întrucât Jon este fiul din a doua căsătorie al lui Irene), ea să-și judece părintele și generația acestuia în termeni ce anunță nesupunerea

fățișă: „Jon avusese dreptate. Bătrânii aceștia nu ne lasă să trăim! Ei au greșit, au săvârșit crime, iar noi, copiii lor, trebuie să le ispășim!”

2) Al doilea motiv, deloc neglijabil, constă în aceea că toți cei trei scriitori despre care se face vorbire în eseul de față sunt laureați ai Premiului Nobel: În anul 1929 el este acordat lui Thomas Mann, în 1932 lui John Galsworthy, iar în 1937 este rândul lui Roger Martin du Gard să intre în posesia acestui mult râvnit trofeu literar.

De precizat că romanele fluvii la care se face referire s-au dovedit atât de semnificative în creațiile scriitorilor în cauză și în contextul literaturii universale, iar mesajele artistice transmise prin ele atât de însemnate pentru omenire, încât ele au contribuit în mod decisiv la acordarea Premiului Nobel. Astfel, dacă în cazul lui Thomas Mann s-a făcut mențiunea: „În special pentru Casa Buddenbrook”, cu toate că până la acea dată îi mai apăruseră câteva culegeri de eseuri și nuvele, precum și voluminosul roman Muntele vrăjtit, nu este greu de dedus ponderea valorică a romanului Familia Thibault, respectiv a istoriei despre clanul Forsythe în ansamblul operelor celorlalți doi prozatori, având în vedere faptul că lui R.M. du Gard premiul i-a fost înmănat îndată după apariția celor trei volume din Vara lui 1914, ultima și cea mai întinsă parte din cele șapte părți alcătuitoare (Epilogul va fi publicat de-abia în anul 1940) și că dubla trilogie a lui Galsworthy constituie încoronarea creației acestuia.

3) Cel de-al treilea motiv al alegerii acestor romane fluvii se raportează la perioada pe care ele o vizează. Romanul Casa Buddenbrook, de exemplu, relatează povestea celor patru generații din familia ale cărei origini se pierd în negurile medievale, cu toții fiind înscriși în cronică familiei, de la străbunul căruia îi aparține sfatul: „Fiule, ziua să-ți vezi cu drag de negoț, dar să-l faci într-așa fel ca să nu-ți tulbure somnul, noaptea” și până la ultimul ei descendent masculin – Hanno Buddenbrook, cel căruia parcă însuși destinul îi șoptește să traseze în caietul cu pricina o „frumoasă linie dublă” sub numele său („Credeam...credeam...că nu mai mai urmează nimic...”, se justifică el în fața tatălui furios!), pentru ca în acest chip soluția să-și poată serba triumful ei macabru.

Romanul familiei Thibault a fost elaborat în decursul a 20 de ani (început în anul 1920, terminat în 1940) și – după cum notează însuși R.M. du Gard – el relatează „povestea a doi frați, două ființe cât mai diferite, cât mai divergente”, acțiunea lui propriu-zisă începând cu prima evadare a elevului Jacques, așa cum ne este înfățișată în prima parte (Caietul cenușiu) și se încheie o dată cu moartea eroului principal, după ce avionul pilotat de Meynestrel (tovarășul său de idei socialiste) se prăbușește înainte ca Jacques să fi izbutit să arunce asupra armatelor aflate față în față, miile de manifeste

cu îndemnuri la fraternitate. Dar autorul mai adaugă în 1940 Epilogul, în care este înfățișată stingerea treptată a fratelui mai mare, medicul Antoine Thibault, după ce acesta a fost mai întâi rănit grav la unul din plămâni și apoi iberitat (gazat cu iberită). Însă în lunile de luptă cu boala care avansează implacabil, Antoine are puterea fizică și morală să-și noteze ultimele gânduri și sentimente, cele mai multe dintre ele adresându-le nepotului Jean-Paul, fiul nelegitim al lui Jacques (conceput de acesta cu Jenny de Fontanin, sora lui Daniel, înainte de plecarea sa în misiunea încheiată cu prăbușirea avionului). Și astfel, inclusiv prin Jean-Paul, o nouă speranță în puterea de renaștere a vieții, cartea lui Roger Martin du Gard se constituie într-un avertisment împotriva morții și un necurmat îndemn pentru apărarea vieții și instaurarea fericirii...

În cele două trilogii, John Galsworthy ne prezintă toate evenimentele mari și mici care au loc în marea familie Forsythe (cu arborele ei genealogic, de altminteri, se deschide volumul Proprietarul), începând cu ziua de 15 iunie 1886, dată la care tânărul avocat Soames Forsythe și frumoasa lui soție Irene iau parte în casa unchiului Jolyon Forsythe la celebrarea logodnei lui June (nepoata de fiu a bătrânului Jolyon) și până la fatidica zi din perioada interbelică, când faimoasa colecție de tablouri a (de-acum) bătrânului și bogatului Soames ia foc dintr-o gravă neglijență a lui Fleur, adorata sa fiică din cea de-a doua căsătorie, iar el se luptă vitejește cu flăcările și izbutește să-și salveze aproape toate pânzele, pentru ca îndată după aceea să-și salveze și fiica de la moarte. Căci tabloul sub care Fleur stătea în mod intenționat după ce dragostea i-a fost respinsă de către vărul său Jon, n-o lovește pe ea, ci-l rănește mortal pe tatăl său, singurul om care știa pricina adevărată a amarniceii ei decepții.

De fapt, marea dragoste de care se simt cuprinși cei doi verișori încă de la prima lor întâlnire întâmplătoare, nu este decât varianta modernă a faimoasei iubiri dintre Romeo și Julieta. Spre această concluzie ne îndeamnă și citatele din celebra dramă shakesperiană, citate cu care se deschide atât volumul II, Încătușați de lege, cât și volumul III – De închiriat: „Din cele două case-ndușmănite/ les doi îndrăgostiți loviți de soartă”. De altfel, cam toate volumele se deschid cu citate din Shakespeare. Doar Maimuța albă (primul volum din Comedia modernă) este inaugurat printr-un foarte sugestiv citat din poetul John Gay: „Nu poți da-napoi, nu poți da-napoi;/ Biruință sau moarte,/ Pentru cei ce nu pot da-napoi”.

Numai că, ne spune autorul printre rânduri, până și dragostea celor mai demni reprezentanți ai burgheziei este o fanteză în comparație cu dragostea dusă până la sacrificiul suprem de către eroii lui Shakespeare. John Galsworthy ne oferă o dublă explicație a acestei stări de

lucruri:

a) O explicație directă în Prefața din anul 1922: „Dar cu toate că Forsythe Saga are ca temă principală impetuoșitatea cu care Frumusețea și dorința de Libertate lovesc într-o lume preocupată de avere, nu i se poate tăgădui rolul de a conserva, îmbălsămând-o, marea burghezie”;

b) O explicație indirectă, prin gura lui Soames: „Lumea bună a început să se prăbușească în același timp cu apariția bicicletei și automobilului, iar războiul a lichidat-o cu desăvârșire”. Și puțin mai departe: „Bani mai sunt. Dar oamenii nu mai cred în nimic. Nimeni nu pune deoparte bani albi pentru zile negre. Tineretul acesta... trăiește de azi pe mâine și caută numai plăcerea”.

4) În sfârșit, dar nu în ultimul rând, al patrulea motiv pentru care am optat pentru aceste trei romane înrudite și – totuși – diferite până la deplina lor individualizare, constă în puternica lor ancorare în realitate. De unde și pronunțatul lor realism, încât deseori cititorul are impresia că asistă la o relatare memorialistică.

Această impresie devine certitudine la citirea romanului lui Thomas Mann, despre care se știe cu precizie că a folosit ca model propria familie, că figurile soților Thomas și Gerda Buddenbrook aduc cu portretele stilizate ale părinților săi și că hipersensibilului Hanno i-a împrumutat multe din propriile sale trăsături. Căci însuși scriitorul ne informează în legătură cu neputința sa de-a se adapta la disciplina școlară și despre felul lui de-a fi: leneș, absent, visător. Iar în Prefața din 1966 la Casa Buddenbrook, Mariana Șora îi completează portretul moral-spiritual după cum urmează: „Terminându-și liceul cu greu, atât cât să facă serviciul militar cu termen redus, părea așa de prost înarmat pentru viață, încât tatăl său profetizează în testament că, dintre toți copiii, Thomas va suferi cel mai mult după moartea lui, fiind un suflet sensibil”.

Realismul lui Roger Martin du Gard se învederează cel mai bine în Jacques, căci este personajul care se apropie cel mai mult de chipul psihologic al scriitorului. În pofida faptului că unele dintre stările sale sufletești sunt prea explozive, ceea ce induce neverosimilitatea și schematismul unora dintre acțiunile lui, Jacques rămâne personajul cel mai realizat al romanului, un tip capabil în egală măsură să surprindă și să emoționeze atât prin fermitatea concepțiilor (este adversarul intransigent al războiului și a violenței în lupta politică), cât și prin admirabilul dezinteres față de propria persoană (inițial refuză partea de moștenire ce-i revine după moartea teribilului său tată, pentru ca mai târziu să se răzgândească și să o accepte, dar numai pentru a o pune sub formă de donație anonimă la dispoziția Biroului Internațional al socialiștilor).

Aidoma lui Thomas Mann, care era de părere că „misiunea romancierului nu este să povestească evenimente mari, ci să la facă interesante pe cele mici”, principiu demonstrat cu strălucire în tetralogia Iosif și frații săi, R.M. du Gard acumulează nenumărate detalii, cu care însuflețește personaje la fel de veridice ca cele reale, pentru ca din magistrala întrepătrundere a destinelor individuale să rezulte o lume vie și complexă, capabilă să emoționeze prin forța artistică a scriiturii și prin imprevizibilul generos al actelor ce o alcătuiesc.

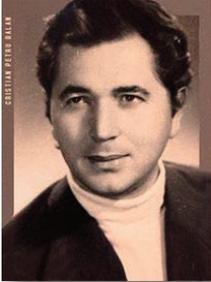
Realismul lui John Galsworthy este nu numai solid construit sub influența lui Turgheniev și Flaubert, ci este și un realism impregnat cu impresionism, care se remarcă prin nota sa dominant umanitară, precum și prin exactitatea descrierii mediilor, intensitatea conflictelor și forța sentimentelor cu care-și înzestrează personajele, toate acestea fiind înfățișate cititorului în cuceritorul său stil sobru și deosebit de expresiv. Desigur, la formarea stilului a contribuit din plin și formația sa de jurist, la care va renunța pentru a se putea dedica scrisului. Dar influențele exercitate asupra lui de prima profesiune se vădesc la tot pasul: în exprimarea scurtă, clară și fără înflorituri, în prezența personajelor-avocați (James Forsythe și fiul său Soames), precum și în nelipsitele propoziții cu caracter juridic-moralizator, presărate ca niște mățăanii ale bunului-simț pe firul acțiunii romanului („Un om perfect cinstit poate intra într-un perfect penitenciar, în termen de o săptămână”, „Procesele moderne...sunt ca și războiul: chiar de-l câștigi, îți pare rău că l-ai făcut, iar dacă-l pierzi, îți pare și mai rău”, „Curțile cu juri existau pentru a pedepsi oameni care aveau dreptate”, „Salvarea prestigiului este cel mai puternic mobil din lume”, „A pune impozite pe ceea ce numeau ei vicii, înseamnă să recunoști că viciile făceau parte din firea omenească”, „Omul poate respecta moralitatea, dar moralitatea salariată...nu!” etc.).

Dar iată unul din cele mai reușite și complexe tablouri impresioniste realizate de Galsworthy (practic, tabloul se adresează tuturor simțurilor), după ce acesta a fost trecut prin filtrul fin, de adevărat expert în pictură, al senzațiilor lui Soames Forsythe: „Trestiile, nuferii, fluturii, vacile de la ferma lui, uguiul neîncetat al porumbeilor sălbatici, murmurul îndepărat al cositoarei din grădina lui, plescăiala unui șobolan de apă, umbrele prelungi ale plopilor și sălciilor, mirosul de iarbă și miresmele florilor de soc de pe malul apei, norii albi alunecând pe cer...totul era calm și cufundat în liniște”.

Continuare în numărul viitor

LA SPOVEDANIE

Cristian Petru BĂLAN

Continuare din numărul trecut

- Stai, stai, stai... Oprește-te oleacă, măicuță, căci mă obligi să fac ceva eforturi ca să te înțeleg mai clar și să te cred... Bine, până aici am priceput și eu că ai o amintire urâtă care te apasă și acum, fiindcă îmi pomenești de un mare rău pe care l-ai pățit din frageda copilărie fără să precizezi la cine te referi... Deci, ca să n-o mai lungim: cine era, de fapt, persoana care zici că te-a bătut și te-a chinuit atâta? Și de ce nu ai reclamat crima asta părinților dumitale? M-ai făcut să devin un pic cam sceptic și destul de confuz căci, la un moment dat, chiar îmi vine să te întreb: oare nu cumva minți sau nu cumva ai avut atunci așa... niște momente infantile fanteziste care, deși false, te-au convins, după o vreme, că ar fi fost reale? Psihologii spun că se mai întâmplă - și nu chiar atât de rar... De ce nu te-ai plâns de asta cuiva care să te scape? De ce nu ai spus asta, bunăoară, mamei tale, tatălui tău?

- Nu mint, părinte. Și nu am avut nicio impresie falsă, ci am trăit o copilărie și o viață cu adevărat nefericită. În plus, nici nu aș fi avut cui să mă plâng... Tata murise; nici nu l-am cunoscut vreodată. Cât despre mama... vai de ea!

- Ei, dacă zici că-i așa, atunci te rog să-mi povestești mai pe îndelete aceste amărăciuni din viața dumitale, căci poate ne-ar fi de folos să știm necazurile prin care ai trecut. Uite, mai amân puțin ce aveam de făcut în seara asta și te ascult cu răbdare...

- Bine, prea cuvioase părinte. Vă mulțumesc și am să vă spun, mai pe scurt, unele mărunțișuri din viața amărită prin care am trecut, chiar dacă nu vă sunt toate spusele mele de folos sau interesante.

Stând în genunchi, sub patrafir, într-o poziție mai odihnitoare, cu palmele lipite de covor, băbuța îl lăsa pe cuviosul Onufrie să-i asculte viața. La început, se opri din când în când și tușea uneori să-și dreagă glasul. Se temea că preotul nu o aude bine sau că dânsul nu este prea interesat de ce înșiră ea acolo. De aceea, vorbi un pic mai tare. Într-adevăr, dacă din primele cuvinte ale pacientei lui, confesorul avusese impresia că ascultă un șir de întâmplări oarecum banale, cu cât bătrâna adăuga mai multe detalii biografice. cu atât relatările ei i se păreau mai interesante și de aceea o asculta din ce în ce mai atent..

Iată ce aflase părinte duhovnic din gura celei care i se spovedea! După ce îi murise tatăl, pe care nici nu-l cunoscuse vreodată, mama fetei, o femeie frumoasă, s-a recăsătorit cu un bărbat morocănos și foarte pretențios, care nu prea o iubea deloc pe fetița soției lui și de aceea respectivul nu știa ce să mai facă spre a scăpa cât mai curând de ea. Mai mult decât atât: el i-a spus soției sale că dacă nu dă mai repede fata cuiva să o înfieze, atunci va divorța. Totuși, nimeni nu s-a grăbit să o ia de suflet pe fiica lui adoptivă și întreba în dreapta și-n stânga să

găsească vreun binefăcător. Într-o zi a găsit o soluție și a venit vesel acasă spunând că a vorbit cu o familie foarte bogată unde lucrase el înainte ca slugă prin curtea lor, o treabă bine plătită, iar acum familia aceea chiar avea nevoie de o fetiță serioasă care să le spele vasele și rufele și să le deretice prin casă iar uneori prin curte. Zis și făcut. Ca atare, a luat fetița ducând-o la acești oameni înstăriți și destul de cumsecade care, primitori din fire fiind, cum au văzut-o cât de frumoasă, de curată și harnică este, au angajat-o imediat, i-au pus la dispoziție o cameră specială și un program de lucru nu prea încărcat. Acolo copila mânca bine (ea învățase să și gătească), fusese îmbrăcată frumos și o înscrisesse și la o școală din apropiere, unde se remarcase printre cei mai buni elevi. Dar, îndată ce se întorcea de la școală, trebuia să se apuce imediat de lucru. Cum-necum, mica servitoare devenise fericită, făcând față cu bine tuturor solicitărilor, iar stăpânii ei o apreciau din ce în ce mai mult, în special stăpâna casei care era o mare doamnă, blândă și de o frumusețe rară. Dânsa avea mare încredere în noua angajată constatând și cât de cinstită este. De aceea chiar începuse să o iubească cu adevărat și singura mare răsplată ce i-a oferit-o a fost gestul că uneori o lua cu dânsa la biserică unde totuși nu se duceau decât din când în când, fiindcă familia aceea nu era prea bisericosă.

Amândoi soții erau funcționari bine plătiți, deoarece doamna lucra la o bancă, iar soțul ei era notar la primăria locală. Cei doi aveau și un băiat de vreo 16-17 ani, elev de liceu într-un oraș vecin, unde stătea la internatul școlii. Într-una din vacanțele de vară, când proprietarii erau la serviciu, băiatul, rămas singur cu fetița acasă, imediat după ce părinții au plecat la slujba lor, el a intrat în camera servitoarei, a tăbărit pe ea și a violat-o cu sălbăticie. Fetița l-a respins, s-a opus cu îndârjire, dar el a bătut-o și neputându-se apăra, a profitat de ea, amenințând-o că dacă îl părăște părinților, o va omorî. Asta s-a întâmplat zile de-a rândul, în toate vacanțele, iar părinții tânărului nu știau și nici măcar nu bănuiau nimic. Așa au trecut câțiva ani, încasând deseori bătăi la orice încercare, până când, într-o bună zi, fata și-a luat inima-n dinți și l-a pârât pe agresor mamei lui care, cu tristețe, i-a înțeles necazurile slujitoarei sale. Când dânsa împlinise paisprezece ani, stăpâna casei i-a adus fetei pe un flăcău chipeș de la țară, acesta fiind fiul unor rude mai îndepărtate care căutau o fată bună; și s-a căsătorit cu ea. Numai că nici acesta nu s-a dovedit un om de omenie, căci îi plăcea să stea mai mult prin cârciumi. De la el, prima mare bătaie a căpătat-o imediat după nuntă, când a descoperit că mireasa nu fusese fecioară, apoi bătăile s-au repetat luni în șir, până ce jandarmii i-au adus vestea că soțul ei a fost ucis la o cârciumă într-o altercație cu alți bețivi cuțitari. Cu soțul alcoolic a avut o fetiță care a murit la câteva zile după naștere, căci se născuse cu niște malformații congenitale grave. Atunci ea a decis să rămână toată viața singură și așa au trecut peste ea valuri de ani, trăind din munca de simplă spălătoreasă.

Totdeauna această victimă nevinovată a considerat că ființa care i-a distrus viitorul a fost acel băiat răutăcios care a violat-o și a ținut-o deseori în bătăi, terorizând-o ca să-și satisfacă poftele cu ea. Numai de la el a pornit tot răul și tot ghinionul întregii sale vieți. De aceea, doar pe el l-a blestemat tot timpul. Ceilalți indivizi răi nu meritau atenție. Dar nici acea familie nobilă la care a slujit înainte

nu a rămas prea multă vreme ferită de necazuri, deoarece mama băiatului agresiv a devenit și ea văduvă, căci soțul dânzei a dispărut într-un subit atac de inimă, iar soția lui, femeie frumoasă fiind, a fost mai târziu cerută în căsătorie de un foarte cumsecade și înțelept preot văduv care nu avea copii.

La spovedania ei, bătrâna i-a relatat preotului duhovnic toate aceste amănunte, cu simplitate, fiindcă alte detalii nici nu prea mai știa, iar părintele Onufrie, în cele din urmă, o asculta cu atenție, chiar parcă cu o prea exagerată atenție... După ani și ani de zile, fosta servitoare nu mai aflase deloc ce altceva se mai întâmplase cu acel tânăr - și nici nu ar fi avut cum și de unde să afle, deoarece și ea și familia preotului își schimbaseră de câteva ori domiciliile prin țară. De pildă, bătrâna nu avea de unde să știe că preotul recăsătorit cu mama băiatului s-a preocupat în modul cel mai serios de fiul adoptiv rămas orfan, descoperind că el era totuși extrem de inteligent, că era pasionat de filosofie și deosebit de ambițios să devină cineva în viață. De aceea, prin metode educative deosebit de iscusite și prin exemplul lui personal, preotul l-a orientat cu succes pe tânărul adoptat de dânsul pe o cale creștină solidă și luminoasă, reușind să-l schimbe radical, mai ales după ce a observat că băiatul se maturiza repede și avansa spiritualicește cu vizibil succes de la o zi la alta.

- Marioara? A întrebat-o deodată bătrânul preot călugăr Onufrie pe bătrâna ce-și depănase șirul amintirilor ce-l lăsase cu ochii în lacrimi.

- Da, cuvioase părinte. Știu că aveți puterea să cunoașteți dinainte numele oamenilor și tot ce este în sufletul lor.

- Marioara Dorogan?

- Eu sunt, sfinția ta. Chiar eu...

Părintele a închis cartea cu mâinile tremurânde, și-a scos ochelarii să-i ștergă de lacrimi, a făcut trei cruce peste anteriorul de pe capul femeii și cu voce stinsă a rostit după tipicul ortodox:

- Te binecuvânteț în Numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh ! Iertate îți sunt păcatele, sora mea minunată. Amin! Haide, ridică-te... Și a ajutat-o să se ridice privind-o în ochi, după care a continuat: Îți amintesc ce mi spusesesi mai înainte, când mi-ai zis că în blestemele tale contra tânărului acela rău îi ceruseși lui Dumnezeu așa: „Bate-l, Doamne, cum m-a bătut și el pe mine și schimbă-l, Doamne, și fă-l bun ca mine...” Cam așa spuneai că prin vorbe din astea te-ai răzburat pe el... Dar află că Dumnezeu te-a auzit și a lucrat cum numai El știe să lucreze în viața și la inimile oamenilor. Privesc acum în urma mea și mă minunez, căci nici eu, nici tu nu mai suntem ce am fost. De aceea, dacă Dumnezeu te-a iertat pe tine, îl rog acum în fața ta să mă... Să mă ierte și pe mine, căci... trebuie să-ți spun... Căci, de fapt, eu sunt acela care... Și te rog să mă ierți și tu, fiindcă eu am fost acela care...

Ha aceste cuvinte bătrânul s-a oprit și a izbucnit în hohote de plâns...

- Mircea?... Mircea Ionescu? - a întrebat deodată bătrâna, făcând ochii mari și acoperindu-și gura cu ambele palme. Chiat tu? O, Doamne ! Nu se poate! Nu-mi vine să crez... O, Doamne Dumnezeule! Ce minune! Și ce schimbare! Ce schimbare minunată! Cum s-a putut asta?!...

- Iartă-mă, micuță Marioara! Eu sunt... Eu am fost tânărul acela ticălos și nemernic care mi-am bătut mult timp joc de tine și te-am chinuit... Cât te-am batjocorit !

Dar eu am fost... Eu am fost ticălosul și nemernicul fără minte și fără bunăcuviință... Toată viața să știi însă că m-a muștrat cugetul de răul ce ți l-am făcut... N-am avut deloc liniște... Nu am avut. I-am cerut Părintelui Ceresc iertare, dar totdeauna mi-am regretat marele păcat față de tine și totdeauna ți-am cerut în rugăciunile mele și în gând iertare, deși nu știam dacă mai existai sau nu. Aș fi dat orice să știu dacă mai trăiești. Și aș mai putea chiar să-ți spun că în dorința de a-mi repara acel păcat, acea crimă, din ce în ce mai mult simțeam îndemnul să mă retrag în pustnicie și să o repar printr-o viață de monah... Și iată am făcut-o, iar Creatorul m-a ajutat, în sfârșit, acum să te descopăr și pe tine să-ți cer în mod nemijlocit iertare. Venirea ta aici eu zic nu a fost întâmplătoare. Ea a fost o minune, un răspuns la rugăciunile mele. De aceea, te rog acum din tot cugetul să mă ierți, să mă ierți! Și să mai știi că fără acel preot minunat care mi-a arătat calea spre lumină, nu cred că aș fi devenit ceea ce sunt. Și preotului aceluia, trecut demult la Domnul trebuie să-i mulțumesc, dar lui nu am de ce să-i cer iertare. Acum iată că am nevoie în primul rând de iertarea ta. De ea am nevoie și din nou te rog să mă ierți, micuță Marioara!

- Te iert, părinte Onufrie... Sigur că te iert, Mircea. Fiindcă eu zic că... Fiindcă eu văd că ești... Că ești acum un alt om, o ființă omenească mare, superioară mie. Și sunt convinsă că ești altul, cu adevărat. Că ești un om sfințit, un om al lui Dumnezeu!

- Da, Marioara. Mircea nu mai există. Sunt un alt om, pentru că Dumnezeu m-a renăscut și m-a transformat, măicuță Marioara. Pe toți El îi poate transforma dacă ei ar vrea...

- Doamne, ce minune mare! Ce minune! Ce om mare ai ajuns! Să-i mulțumim cerului, rosti bătrâna făcându-și cruce - și-l îmbrățișă pe bătrânul preot călugăr. Amândoi aveau lacrimi în ochi. Iartă-ne, Doamne, pe amândoi, mai zise bătrâna, ținându-l de braț.

- Măicuță Marioara, soră Marioara. Aș mai avea o mică rugămintă. Așteaptă-mă puțin să duc Psaltirea în altar și să-ți aduc de acolo ceva... Preotul a intrat și s-a întors cu o cutie măricică în brațe pe care i-o înmână bătrânei spunându-i: Ține cutia asta de la mine și de la sfânta mănăstire, căci eu nu mai am nevoie de ea. Mie nu îmi mai trebuie, și am să te rog să nu o deschizi deloc până ajungi acasă și să nu lași pe nimeni să o deschidă. Îmi promiți?

- Da, promit. Nu o deschid decât acasă. Și îți mulțumesc, părinte Mir... părinte Onufrie...

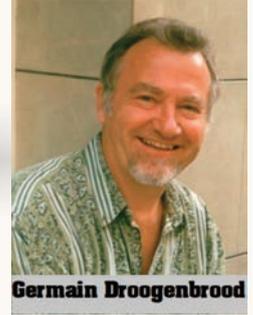
De fapt, preotul Onufrie îi oferise vechii lui cunoștințe cutia în care păstra acolo o mare sumă de bani, bani mulți cu care bătrâna și-ar fi putut cumpăra o casă mare, o casă splendidă. O luă fără să bănuiască ce este în ea, iar preotul o îmbrățișă cu brațele lui largi. Chiar atunci cei trei tovarăși de drum ai bătrânei au intrat în biserică și văzându-i pe cei doi îmbrățișați, s-au apropiat de ei și cu multă nedumerire au îngenunchiat pentru câteva clipe la picioarele lor, apoi s-au ridicat cu fețe zâmbitoare în timp ce unul din ei și-a dat cu părerea:

- N-am știut că sunteți rude. Coana Marioara nu ne-a spus asta. A vrut să ne facă o surpriză.

- Suntem frați ! i-a răspuns bătrâna cu voce înlăcrimată. Da, el este fratele meu!...

COLAJ LIRIC

Poezie fără frontiere ITHACA

Germain Droogenbroodt

Bărbat

Rănit e bărbatul când femeia îi spune
„nu ești bun de nimic”,
cuțitul ar vrea să-l înșface, cu el să-și
înjunghie umbra,
din tavan, ventilatorul să-l smulgă, pe
el să se avânte în pustii,
dar știe, în străfunduri de suflet, că,
niciodată, femeia nu-l minte.
Căci bărbatul, desigur, e lipsit de
valoare,
doar praf îndesat în pântecul ei, scos
mai apoi la lumină,
o piatră visând la gingașele mâini,
care știu s-o înmoaie.
Mai este bărbatul ... acela ce strică,
febril răscolind universul, pe urma
acelor doi sâni,
dar, până și atunci când devine
puternic,
rămâne ostatic al parfumului lor,
sclavul fantasmei femeii ce trece
prin propriile sale zbciumate
plăsmuiri.

ADEL KHOZAM, Dubai
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Despot

Lăsând să explodeze o rachetă-semnal
peste palatul său, pretinse mai apoi
că victimele sale ar fi atentat la viața sa
racheta nu i-a luminat
poporul subjugat
nelămurite au rămas și ochi și minți
iar cei care înaltul l-au scrutat
de scânteieri mai tare fulgerați
au fost mai orbi decât oricând

Germain Droogenbroodt

LOBOTOMIE

Ei codrul nu-l doboară
fără a ne reteza
unul
câte
unul
ai noștri
neuroni.

Ce sămânță și ce pădure
mai poate germina
în pustietatea
destrămată
ce a fost odată creier?

RAFAEL CARCELÉN (SPANIA)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

Fragila ușurință a calendarului

Dacă aș avea de ales între etern și tine,
n-aș ezita nici măcar o secundă.
M-aș duce îndată în urma pașilor
lăsați de tine în nisipul de pe plajă
și a vântului ce fața ți-o dezmiardă
în timp ce-ți netezește surâsul chinuit.
De-ar fi să am de ales, tu știi prea bine,
cu buze ațâțate aș mângâia,
fugar ca boarea, trupul tău,
abandonându-mă plăcerii trecătoare,
ca apa prelingându-se pe pietre.
De-ar trebui să aleg, nu mi-ar rămâne
decât freamătul fin al pielii tale,
în timp ce seara peste noi ar coborî,
iar noaptea ar stinge urmele muștrării
cuibărite în căușul lunii în pătrar nou.
Când o să am de ales, fără îndoială,
voi fi de partea zilelor cu tine,
ce nu trădează ușurința fragilă a
calendarului.

Ramón Martínez López, Spania (1975)
Traducere Germain Droogenbroodt –
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

FĂRÂMA DE DUMNEZEIRE DIN SPIRITELE NOASTRE

Valentina TECLICI

Am primit recent o scurtă informație despre laminină, proteina în formă de cruce, cât și două imagini care o reprezentau. Informația sublinia faptul că: „Această proteină specială, ascunsă adânc în trupurile noastre, are un rol important în fixarea dermei de epidermă, care ne ține corpul

unit. Preoții spun că este dovadă că D-zeu există, că forma lamininei nu este decât această dovadă (...) O coincidență, sau amprenta lui Dumnezeu în trupurile noastre?”

Desigur, nu este o coincidență! Fiecare dintre noi avem impregnată o fărâma de dumnezeire și de rai în spiritele noastre. Această crâmpei de rai îl manifestăm ori de câte ori trăim sentimente înălțătoare, cum ar fi dragostea necondiționată, altruismul, respectul, compasiunea, toleranța, empatia. Simple exemple sunt când acceptăm greșelile noastre și ale celorlalți cu iertare, când suntem îndrăgostiți și parcă toată lumea este a noastră și e greu ca cineva să ne supere, când ni se nasc copiii, când simțim suferința celui bolnav, când dăruim din timpul, abilitățile, banii, lucrurile noastre fără a ne gândi o clipă „oare ce vom primi în schimb?”, când îi tratăm pe ceilalți și orice-i viu pe planeta asta cum am dori ca noi să fim tratați sau chiar mai bine decât ne tratăm pe noi înșine.

Existența unei lumi spirituale nu este o idee nouă. Acest concept nu-și are originea exclusiv în India și Egipt, fiind întâlnit de asemenea în Europa, la celți, la popoarele germanice și, mai ales, la vechii greci. Ma voi referi la Platon, părintele religiei și al filosofiei, care a emis teoria că există o lume spirituală deasupra celei pământești: o lume infinit mai reală pe care se bazează tot ce experimentăm în lumea pământească. Platon a fost probabil un clarvăzător pentru că el nu numai că a crezut într-o vastă lume spirituală, el a căutat-o în sine și a simțit-o în el. De asemenea, Platon este și părintele teoriei Occidentale de moarte aparentă (the Western near-death narrative). În „Republica”, Platon relatează povestea unui soldat armean numit Er, care a avut o asemenea experiență după ce a fost rănit, considerat mort, și care s-a întors printre cei vii ca să le povestească ce-a văzut și auzit în lumea spiritelor.

În centrul tuturor credințelor spirituale stă ideea că noi nu suntem ceea ce credem că suntem. Că noi nu suntem doar ființe pământești, destinate să călătorim în această lume un timp și apoi să dispărem. Înainte de a

ne începe viețile noastre pe pământ, casa noastră a fost în cer, în lăcașul sufletelor, la care ne întorcem după fiecare viață trăită și încheiată pe Pământ pentru ca sufletul să ne fie spălat și vindecat cu energia luminii, să recapitulăm la școala spiritelor recenta viață trăită pe pământ, să identificăm ce am fi putut face mai bine și să găsim alternative. După un timp, revenim pe Terra, fără amintiri despre viețile anterioare și ne continuăm dezvoltarea spirituală.

Michael Newton, PH.D, în cartea sa „Journey of Souls – Case Studies of Life Between Lives”, Llewellyn Publications, 1994, bazată pe mărturisirile sub hipnoză a 30 de cazuri, prezintă călătoria sufletelor spre bază - lăcașul spiritelor după moartea corpului, detașarea de corp a spiritelor, tranchilitatea și bucuria întoarcerii acasă, în cer, într-un spațiu vast, luminos și sferic, invadat de un murmur liniștitor, unde sunt așteptați și primiți cu iubire, fără a fi judecați, unde sunt îndrumați, educați, realiberați. În acel spațiu divin, fără aglomerația de pe pământ, există o ierarhie (distinsă prin culori) a sufletelor, prin care fiecare suflet va parcurge etapele de dezvoltare spirituală până va atinge ultimul nivel, al divinității, moment în care alte experiențe de vieți pământești (reîncarnare) nu mai sunt necesare.

Sufletele tinere, care au trăit foarte puține vieți pământești sunt și cele mai predispușe la acte impulsive, criminale și sinucidere. M-am gândit că probabil Putin este un suflet foarte tânăr, care va avea nevoie de multe reîncarnări ca să ajungă la nivelul de dezvoltare spirituală deținut, de exemplu, de Dalai Lama.

Totul este conectat în cer și pe pământ și de cer și pământ, suntem legați unii de alții prin invizibile unde energetice, iar gândurile și acțiunile fiecărui individ au mai devreme sau mai târziu un impact în ei înșiși și în ceilalți. Noi toți suntem Unul.

Mă întreb cum ar evolua lumea în care trăim dacă fiecare dintre noi, indiferent de rasă, naționalitate, sex, cultură, educație și statut ar fi conștient că viața noastră pe pământ nu este decât o verigă dintr-un lanț etern de vieți, că fiecare viață nu este decât o oportunitate de dezvoltare spirituală și de apropiere de divinitatea căreia, de fapt, aparținem și ne-am strădui să ne înălțăm spiritual la nivelul ei prin faptele noastre altruiste, pozitive și constructive?

Mă întreb cum ar arăta lumea dacă fiecare dintre noi am fi deplin conștienți de frântura de rai și dumnezeire pe care o avem încrustată în noi și am face tot ce ne stă în putință să o extindem și să aducem pe pământ iubirea, lumina și armonia care există în cerul unde este casa noastră eternă? Cine a spus că „omul sfințește locul” a avut abilitatea de a vedea crâmpeiul de dumnezeire din semeni și de a aprecia efectul avut asupra mediului și a celorlalți de fiecare gând și faptă.

Pentru cine nu crede că este posesorul unei molecule divine îl invit să-și imagineze că aceasta există în porii ființei sale și să se lase ghidat în planurile și faptele sale de iubirea lumii spirituale din care a venit și în care va pleca.

POEZII

Constanța POPESCU

călătoria în spirală

Desenasem pe toți pereții
anotimpurile,
colorate, triste sau vesele
îmi ocupau toate sentimentele.
Mintea și inima duelau
să fixeze fluturii albi pe retină,
astfel zborul
să fie asigurat
indiferent de predicțiile meteo.
Eram singura,
cu brațele pline de fapte,
împărțind îmbrățișări,
punând flori pe treptele timpului
pe unde treceai
și nu mă dumiream dacă vin sau
plec...
cărarea sub formă de spirală

ipoeticul destin

Între mine și tine,
aerul aprins șterge icoana
îndelung sfințită cu rugă
și destine copiate din cărți.
Cuprinde-mi fricile, arde-le!
În biserici fumul face cerere
lui Dumnezeu
să-mi lumineze zâmbetul.
Eu, jumătate lumină,
cuprind începutul indecis,
amprenta pasului pe treapta
unde șlefuiesc în taină șoapta
dintre un sărut și ultima îmbrățișare,
când știi că orice este posibil
între anotimpuri,
doar să-mi colorezi puțin diminețile
și să faci un casting pentru îngeri.

Sentimente înalte

sunt călătorul fără hartă, pe cărări
unde arde suferința
până ce înfloresc gunoaiile...
am ales drumul, când mă lăsați să zbor:
Între cer și pământ sunt un gând
rotund,
cât un vis, cât o viață.
Clopotele sparte, biserici cu slujba
neterminată,
între mine și tine, un câmp de tăcere.
Întinde mâna cu care albești nopțile
și eu veșnic ucenic, la buchea
adevărului,
îi mulțumesc zilei de mâine,
care mă naște și dă cu piciorul la
poartă,
sunând adunarea.
Doamne, ai inventat sentimentele înalte
iar noi ne târâm prin noroaie
și nevoi mărunte care omoară bucuria.
Te întreb: cine a inventat ziua de
mâine?

Rețetă

Toate sunt de acolo,
din nisipul tău cernut cu durere.
Nimic nu se uită, se amestecă
cu nădejde și vise,
pentru că așa sunt făcuți poeții.
Cu potecile care au fost cândva literele
unei povești, cutreierate în taină,
scrise pentru desțelenirea
din ogorul timpului.
Anotimpurile sunt straturile prăjiturii
pregătite cu migală
să îndulcească așteptarea
și zborul pe aeroportul numit viață,
o formulă personificată
de petrecerea timpului.

Așteptare

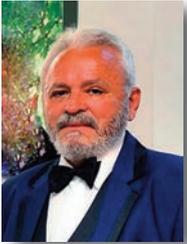
Dacă mai trece câte-o bucurie
și-mi bate pe la poartă,
plecată sunt, să întâlnesc tristețea,
care mă așteaptă de o viață.
Îi las bilet să-i spun unde am
ascuns eu cheia.
Să mă aștepte la masă
cu o cafea de dor,
la început de anotimp,
când toate ne sunt muguri.
Eu, cea mai frumoasă idee a sorții,
ce te-a ocolit
și n-a putut deschide poarta,
desenez zâmbete,
să nu-mi vezi lacrima
lipită între gene...

Exersează ecoul

E pustiul din nou la lumină,
Bate un vânt între atrii și ventricule,
un curent de moarte,
e nimicul incendiat în târziul din noi.
Toate au fost
și un rost nu există,
când mă încurc în cuvinte,
amețesc niște gânduri
fără început.
E o iarnă în mine și un viscol alungă
chemarea fără putere
să miște un zâmbet, un gest.
La capete de pod, exersăm ecoul
ca-n tunelul timpului nostru lipsă,
când am amputat iubirea
și de atunci alergăm șchiopătând
rostogolindu-ne să închidem cercul.

IMNELE SALCIEI ÎN SLOVA MARILOR POEȚI

Gheorghe Constantin NISTOROIU

„O Salcie! Iubesc melancolia, care
Te-nvăluie, și-ascult pioasa ta chemare
Și-n serile de vară albe, când luna-i
unde va
Contemplan strălucirea și maiestatea
ta!”

(Iulia HAȘDEU – Îngerul liric)

Salcia divină este simbolul Fecioarei Maria în plinirea Jertfirii Ei de Mamă dumnezeiască! Salcia este simbolul prin excelență al smereniei naturii în fața preamăririi dumnezeiești! Salcia este singura ființă a Naturii vii, care are un chip isihast, împărtășit unei grăiri misterioase a tăcerii lăuntrice, care adună toate risipirile de la toate zărilor, fiind atât de smerită și de pură în pătimirile, în simțirile ei tainice, pământene, transparente și transcendente. Salcia – Monahia verde a Naturii, s-a înfrățit primordial cu ancestrala apă din care și trage seva binecuvântată, dăruindu-i ca un simțământ de dar, lacrimile ei suave, cucernice, cuvioase. SALCIA este Buna Vestire a Naturii pământeste care anunță bucuria sosirii PRIMĂVERII!

Iulia Hașdeu (1869-1888) – Îngerul liric a fost o mlădiță princiară, o personalitate precoce, care și-a depășit veacul prin inteligență, înțelepciune, geniu, creație, frumusețe, sensibilitate, farmec și poezie. Emil Boutroux, a surprins-o ca pe „o tânăra extraordinară, cu o imaginație atât de vie și atât de fecundă, cu un suflet atât de frumos și atât de sincer îndrăgostit de ideal.” (Emil Boutroux, *Julie Hasdeu-Oeuvres posthumes*, 1890, t.II, p. XIII) „Talentul ei, remarca Sully Prudhomme, este asemeni unei flori rare, a cărei îmbobocire a fost întreruptă brusc, însă în care botanistul recunoaște toate însușirile uneia dintre cele mai rare varietăți.” (Sully Prudhomme în scrisoarea către Louis Leger, din 22 Mai 1889, *Julie Hasdeu-Oeuvres posthumes*, t.II, p. VII) Cel mai remarcabil admirator rămâne însă marele savant și tată adorator, Bogdan Petriceicu -Hajdeu care, pentru Iulia strivită sub povara cunoașterii, n-a vrut să înțeleagă taina omului, adâncul soartei, vina destinului care i-a curmat floarea vieții în mireasma ei angelică, abia îmbobocită.

SALCIA

„Se-ndoaie despletită și-n grații pare-o doamnă,
Catifelate ramuri le bat vântul de toamnă/ Sub ea-i
mormântul sumbru ce-ascunde un uitat./ Mi-e drag
trunchiu bătrân ce-n vânt s-a desfătat/ Și ramurile lungi ce
le-a-ncălzit lumina./ Zefirul când atinge frunzișul și tulpina,
Coardele de mătase cu auriu de soare,/ I-aseamnă
frunzarul;-un cânt în depărtare/ Rostit din corn, ai crede că-
i tînguiosul freamăt/ Sau că suspină omul în cel din urmă
geamăt./ Și când de vijelie avid e vînturată/ În plîns ea își
regretă o viață-ndepărtată,/ Sau parcă plînge mortul ce-l

are-n ascunziș/ Sub zumzetul nostalgic ce-l scoate-al ei
frunziș./ Mai mult de-un secol încă la vîrsta ei aș pune./ Ea
morților rostește povești din vremi străbune./ Le cîntă în
surdină că ei pot s-o-nțeleagă./ De amintiri duioase cenușa
ea le leagă./ De ce nu pot și eu să prind din a ta cale/
Nedeslușitul tîlc al cîntecelor tale?// O, arbore al morții, ce
doar pe morții îi bucuri,/ Cînd ramuri plîngătoare deasupra
gropii scuturi!/ Sub lespede de piatră, cînd vocea ta curată/
Ei deslușesc, le pare un cânt de altădată/ Și retrăind cu-
această magnifică beție,/ Ei simt că și prin moarte trecutul
reînvie/ Și-ți dătoresc tăcuți, din încăperea mată,/ Străfulgerări
de vis și dragoste curată!// O salcie! Iubesc melancolia, care/
Te-nvăluie, și-ascult pioasa ta chemare/
Și-n serile de vară albe, când luna-i unde va/ Contemplan
strălucirea și maiestatea ta./ O, vînt ce suflă aspru prin
ramuri mătăsoase,/ Cînd pe morminte plînge tristețile-i
pioase./ Repetă-mi, o vecie, cîntarea ta de poți - / Dar să-ți
aduci aminte, tu vîntule de morți!” (Iulia Hașdeu, *Scieri
alese*, Ed. Minerva, București-1988)

Salcia este un arbore al Vieții naturale, melancolice, cu ramurile toarse în fufioare de borangic. Ea pare o liră a vieții poetice, o expresie ideală, în care se deslușește sensibilitatea feminină.

Nichifor Crainic (1889-1972), magnific poet al Crucii, filosof erudit, rafinat eseist, gazetar de marcă, ilustru teolog, Părintele *Gândirii* – Revista Elitelor Ortodoxiei românești, erou, pătimitor al Gulagului bolșevic din România ajunsă prin trădarea regelui Mihai, Proletară și Penitenciară. Nichifor Crainic s-a întrupat Tradiției, spiritului creștin ortodox cu toate fibrele trăirii și mărturisirii sale în care s-a reflectat frumusețea divină și pecetea spiritualității dacoromâne. Poezia sa exprimă inefabil viața religioasă, concretă, ce pulsează în datinile pure ale Neamului.

SĂLCII ELEGIACE

„Pe cine plîngeți voi în verzi cascade/ Lîngă singurătăți
de heleștei/ Ca nevăzute chipuri de femee/ Sub vâlurile
pletelor de mlade?// Iar lăcrămile plîse din căile lactee/ Par
limpezimi, de dale marmoree/ Pe-afunde oseminte de
naiade./ O, sălcii plîngătoare, nimeni nu-i/ Să ia tristețea
voastră-n mila lui/ Pe țărnul lăcrămatului noian./ Doar
vîntul, înclinat să mai desmierde,/ Vă netezește despletirea
verde/ Cu pieptenele său eolian.” (N. Crainic, *Șoim peste
Prăpastie*, Versuri inedite create în Temnițele Aiudului, Ed.
Roza Vînturilor, București-1990)

Între Elitele spiritualității românești ortodoxe și universale ale veacului al XX-lea care au fost întemnițate, s-au aflat și ramurile princiare ale dinastiilor Cantacuzino, Ghica și Sturdza. Unul dintre ei, Alexandru Ghica, un Cavalier al demnității valahe, un erudit de talia camaradului-prieten Petre Țuțea, un trăitor mistic și mărturisitor isihast, „oaspete îndelungat” de cca. 23 de ani al penitenciarului Aiud, împreună cu Filosoful înțelepciunii, Petre Țuțea, au fost singurii dintre miile de *aiudeni*, care l-au zdrobit pe călăul colonel de securitate Crăciun, gâdele temniței, prin aura lor mistică și singurii pe care torționarul Crăciun i-a respectat, grație neputinței și micimii sale. Vrînd să-i demonstreze supremația materiei asupra spiritului, a „mărețele realizări comuniste”, l-a invitat pe prinț, îmbrăcat civil, la o călătorie cu mașina securității prin țara socialistă, arătându-i fabrici, școli, uzine, poduri, blocuri, apoi, satisfăcut l-a întrebat, brusc:

- Prințe, ce te-a surprins cel mai mult din cele văzute în țară?

-*Sălciile plângătoare!...*", a răspuns mâhnit peste măsură marele Prinț valah.

Consternat, gădele Crăciun a sărit în sus, stupefiat de răspunsul prințului. Organul proletar, n-a înțeles tîlcul expresiei princiare... Prințului Ghica nu i-a trebuit mult timp să vadă drama, tragedia, suferința, adunate, prelinse în lacrimile, jalea, oftatul, suspinul, bocetul mamelor, soțiilor, fiicelor celor aflați în temnițe, ori trecuți de curând în lumea luminii mucenicești.

Lucian Blaga (1895-1961), poet mistic, filosof pancosmic, remarcabil dramaturg, eseist de valoare, academician, întemnițat religios, dar și profesorul și îndrumătorul celei mai mari eseiste creștin-ortodoxe Aspazia Oțel Petrescu, o mare pătimitoare a Crucii, mărturisit de Eugen Lovinescu, ca „*unul dintre cei mai originali creatori de imagini ai literaturii noastre*”, iar Ovidiu Cotruș afirma că, „*Poezia lui Blaga este un dialog uneori circular, în cele din urmă ascendant, cu existența, o luptă patetică și neîntreruptă cu tainele lumii.*” (*Repere Istorico-Literare*, în Lucian Blaga, *Poezii*, Ed. Minerva, București-1981)

SĂLCII PLÎNGĂTOARE, *Umblu-n neștire pe potecă./ Prin vale caut muguri, semne./ Moștenitor eu sunt al iernii./ Mai curge-nghet pe apa Cernii./ Sfarm vreascuri umede, nedemne./ Pe munți zăpada se mai vede./ O singură-nverzire-n cale/ mă ține locului, mă pierde./ Și soarele ajută-oleacă/ prin vaduri negura să treacă./ Legenda spune că pe-aice/ Euridice fata tracă,/ din iaduri și-a mutat în sălcii - / a jale – părul lung și verde./ Și prind în palme ce mă pierde,/ mătasea grea și jalea verde.*” (Lucian Blaga, *Poezii*, Ed. Minerva, București-1981)

Salcia se bucură de surâsul Soarelui, dar cel mai mult de susurul Apei, în oglinda căreia se întrevede chipul nevăzut al destinului, ce covârșește ca o dulce dezlegare de lacrimă curată.

Ion Vatamanu (1937-1993), născut în Costiceni Bucovinei, poet ilustru, cu un bogat patrimoniu liric, eseist, om politic, responsabil cu domeniul culturii. Anul 1944, anul Golgotei românești, i-a sfâșiat sufletul, ca de altfel întregii Români.

SALCIE LA CĂPĂTÂI

„*M-am oprit în preajma unei salcii/ și-am stat așa un timp./ Salcia gândea./ În felul frunzei lungi cu stare verticală/ Și miile de mlăzi ce-n aer pendulau/ Vedeam, dezvoltându-se gândirea./ Anume gândul ireal, acel care visează./ Altfel cum se explică că-n unduirea apei/ Salcia reflectă chip curat de dragoste?// Dar dragostea e gânditoare.../ Și seamănă privirii verzi,/ Cu care salcia mereu se uită-n ape./ Câtând un regretat la fel de ireal.../ Altfel cum se explică faptul frunzei/ De-a semăna c-o lacrimă, c-un dor/ Acestea, însă, sunt gândire pură...// Stând în preajma salciei,/ Mi-am zis într-un târziu:/ - Fiecare om ar trebui să aibă-n casa lui/ O salcie la căpătâi...” (Ion Vatamanu, *Altă iubire nu este – Poeme*, vol. I, Ed. Biodova, 2001)*

Salcia, pare un minunat smarald curgător ce se reflectă în flăcările verzi ale amiezii, împrăștiind cu dărnicie de monarh, răcoarea de stemă sufletească, când omul se ascultă pe sine, aplecat peste marginea simțirii lăuntrice, ca să audă din adânc răsunetul slovei iubirii.

Radu Ștefan Demetrescu Gyr (1905-1975), unul dintre reprezentanții Elitei spirituale, cel mai mare Poet mistic al Crucii, condamnat la moarte pentru poezia manifest „*Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!*”, dar salvat de Poetul divin, Profetul absolut și Adevărul Vieții – Iisus Hristos.

Poezia lui Radu Gyr a fost un alt fel de cuminecare pentru

întemnițării religioși din toate închisorile țării, alinând în cel mai înalt grad, suferințele lor, dar și Dar, pentru Elita cultural-spirituală a Patriei. „*Poeziile lui Radu Gyr, mărturirea marele mistic al Moldovei, părintele Iustin Pârveu, au fost salvarea noastră în închisoare, nu era deținut care să nu le știe, să nu le repete zilnic... Poeziile se spuneau ca și rugăciunile, poeziile ne încălzeau... Atât Nichifor Crainic, cât și Radu Gyr, Andrei Ciurunga, Voiculescu, pentru noi au fost salvatorii, poate a miilor și miilor de tineri care eram încarcerăți în celulele Aiudului, ale Piteștiului, ale Gherlei, ale Canalului. Poeziile au fost ca niște rugăciuni trăite, cu care tineretul s-a identificat în zilele acelea foarte multe și grele.*” (cf. Adrian Alui Gheorghe, *Poezia în închisorile comuniste. Mărturii*, în *Caielele de la Putna – Jertfă și creație 18-20 septembrie 2014*, Mănăstirea Putna)

SALCIA

„*Dragostea ți-o despletești, curată,/ peste liniștile mele reci și grave,/ ca o salcie de vis cutremurată/ peste-un iaz cu apele bolnave./ Mladele palpită ca o undă/ sărutând sfioase, somnul verde./ Bolta vrea c-un cearcăn să răspundă,/ ci sub lintiță inelul ei se pierde./ Salcia se pleacă, dar senină/ apa-ncremenește fără viață./ În lichida-i, putredă lumină/ tresărirea frunzelor îngheață./ Numai papura adie lin un scâncet,/ când din fundul somnului acvatic/ duhul nuferilor morți se urcă lănced/ ca un fum subțire și molatic...” (Radu Gyr, *Ultimele Poeme*, Ed. Vreamea, București-1994)*

Salcia se respiră într-o corolă de nimb, ca un șirag verde de metanie al smereniei monahale!

Petru C. Baci (1922-2017), Fiu ales al Bacăului, luptător remarcabil în eliberarea Ardealului de Nord, apoi un înflăcărat și zelos erou al Rezistenței Anticomuniste, întemnițat religios în cca. 18 închisori, cu peste 15 ani de temniță grea primită, scriitor-mărturisitor și poet al Crucii. Camaradul de suferință și trăire, părintele Nicolae Grebenea, întemnițat religios cu 23 de ani executați, l-a îndrăgit, bucurându-ne: „*Poetul Petru C. Baci a fost un luptător împotriva comunismului. De aceea poezia lui e o poezie de luptă, o poezie eroică, stenică, dârză. E ca o icoană în care se reflectă bine viața de luptă în munți și de suferință în multele temnițe prin care a trecut autorul.*” (*Poeții după Gratii*, Mănăstirea Petru Vodă, 2010)

SALCIA

„*Zorii rumeni ca o pară,/ Au dat buzna pe izlaz,/ Soarele de după moară/ O îmbracă în topaz./ Cald zefir de mai adie/ Peste creștetu-i pleșuv/ Ea se scoală din vecie/ Ca trezită de-un heruv./ Panglice de aur moale/ Ori fuioare de argint/ Frunza leagănă agale/ Ca un nesfârșit alint./ Vântul ca pentru metanii/ Stă, apoi pornește-n dungi/ Frunza-ncepe iar litanii,/ Cu cădelnițe prelungi.*” (Petru C. Baci, *Inimi Zăvorâte*, Ed. Fundației Buna Vestire, București-1999)

Binevestind Primăverii naturii și omului, smerita Salcie, ne primenește sufletul pentru primirea Marii și Bunei Vestiri a sosirii Primăverii cerești, prin înomenirea Fiului lui Dumnezeu, cu voia și iubirea Duhului Sfânt în voia și dorul Fecioarei Maria – Crăiasa Cerului și a Pământului.

Mi-am mângâiat duios SALCIA plantată lângă oglinda de apă din părculețul de lângă casă dar nu am putut să-i rup din pletele abia înverzite, așa cum este obiceiul astăzi! Mi-a fost teamă de plânsetul ei după Rămurica ce urma să plece haihui! Buna Vestire pentru Români ar fi ca în România Tainică doar Sălciile să mai fie plângătoare !

ÎNTOARCEREA LA METAFORĂ

Liliana MOLDOVAN

Recenzia unei antologii lirice excepționale

Cu o operă poetică extrem de vastă cuprinzând 24 de volume, scriitorul Al. Florin Țene, a luat decizia de a selecta câteva din creațiile sale poetice definitorii și le-a așezat într-o antologie lirică de excepție care include poeme de o mare performanță creatoare apărute într-o perioadă lungă de timp între anii 1974-2022. „Antologia «Întoarcerea la metaforă» dă ocazia cititorilor să călătorească în timp, cu 50 de ani în urmă, și să retrăiască alături de poet cele mai frumoase amintiri prinse în buchete stelare ce-și răspândesc lumina dincolo de vreme.”- după cum stabilește Johnny Ciatloș Deak în nota editorului.

Cartea, apărută anul 2023, în condiții grafice deosebite, la editura Globart Universum din Montreal, oglindește traseul literar al autorului dezvăluind particularitățile fundamentale ale citadelei poetice ridicată de Al. Florin Țene. Antologia este concepută ca o expoziție de vitralii multicolore mustind de metafore, de expresii lirice debordante, pe care le privești fermecat trecând de la o etapă creatoare la alta, ca și cum ai traversa saloanele unui muzeu de poezie. Cititorul care privește exponatele, devine într-un fel, martorul înălțării fortăreței lirice a autorului care și-a publicat prima poezie în adolescență pe când era elev în clasa a IX-a la Liceul Teoretic din Drăgășani.

Fidel unor principii lirice potrivit cărora fiecare compoziție poetică trebuie să se întrupeze, cu responsabilitate și ardoare, din preafrumoasa și generoasa sevă a limbii române, Al. Florin Țene dă dovadă o energie creatoare nestăvilită fiind înzestrat cu un har poetic unic, adânc, de o mare finețe expresivă. Sau după cum scrie editorul și scriitorul Johnny Ciatloș Deak în textul introductiv al volumului : „Prolificul scriitor Al. Florin Țene își trage

seva puterii de creație din nesecata esență culturală și spirituală a sufletului românesc care reprezintă forța sa regeneratoare. Se observă în poezia domniei sale acea stare emoțională dorită, o chemare spre acasă, printr-un dor cu înalte valențe spirituale simțit și trăit.” (p. 7).

Dorul după înaltele valențe spirituale dobândit în 1974, când a publicat volumul de versuri „Ochi deschis” nu l-a părăsit niciodată pe scriitorul Al. Florin Țene, dimpotrivă, acest dor s-a amplificat în toate cărțile de versuri pe care le-a scris și ale căror extrase poetice se regăsesc în antologia de autor apărută în 2022 la editura canadiană. În urma selecției poemelor care alcătuiesc volumul „Întoarcerea la metaforă” s-a născut o foarte concisă istorie a creațiilor lirice ale poetului născut la Drăgășani și stabilit la Cluj. Parcurgând capitolele din carte devenim martorii progresului său creator așa cum s-a reflectat acesta în operele : „Ochi deschis” (1947), „Fuga statuilor” (1979), „Nucul dintre două veacuri” (1996), „Vitraliile mării”(1997), „Să ne unim mâinile prieteni”(1997), „Confesiunile unui navigator pe uscat” (1998), „Moment poetic”(1998), „Cerule meu de hârtie”(2001), „Cina cea fără de taină” (2006), „Antologie de poezie românească”(2008), „A șapte zi după Artur”(2009), „Sonată pentru creșterea ierbii”(2010), „Răbdarea pietrei”(2011), „Paznic la o pisică și un cățel”(2011), „Sămânța din interiorul Cuvântului”(2012), „Germinația cuvântului de sub zăpadă”(2012), „Contemporanul meu Iisus”(2012), „Călcâiul vulnerabil al mării”(2012), „Emirate de gânduri”(2013), „Concert în lipsa mea”(2013), „În genunchi mă-ntorc la Vers”(2014), „Platanii visează veșnicia”(2015), „Punte printre cuvinte”(2015), „Întoarcerea poetului”(2022). Antologia cu selecțiile din volumele mai sus amintite, se desfășoară pe 24 de capitole ilustrând o tematică variată care include poeme de factură filosofică, poezii de dragoste, creații religioase, pasteluri neasemuit de frumoase, introspecții lirice referitoare la soarta poetului și a poeziei. Relevant este faptul că intrarea în carte se face, nu întâmplător, prin intermediul unui motto semnat de scriitorul Ionuț Țene, care se referă tocmai la magnificul destin al poezilor dintotdeauna: „Poetul este o poartă spre transcendent și un curtezan neobosit al nemuririi. Oricum el este «altceva» decât ceilalți – primus inter pares – și vrea să se zeifice.”

Pe tot parcursul celor peste 60 de ani de creație în domeniul literaturii române, de la publicarea primei poezii și până la conceperea celor mai recente volume de versuri, președințele Ligii Scriitorilor din România a transformat gândirea poetică într-un modus vivendi. „*Poetul-verbul unei abateri de la firesc/ Poartă sub aripi visul îngeresc,/ El este și ploaie, secetă și duh,/ Pasăre măiastră rătăcind prin văzduh//*” („Abatere de la firesc”)

Căutându-se mereu pe sine, interogând lumea înconjurătoare, raportându-se la oameni și la istoria lor, autorul antologiei „Întoarcerea la metaforă” este mereu altfel, este același mereu. Domnia sa reușește, cu măiestrie, să folosească puterea cuvintelor care inspiră și încearcă să surprindă miracolul vieții, al lumii și al luminii, îmbogățind cărarea veșniciei cu poeme nemuritoare, cu metafore, personificări, epitete, inversiuni și expresii poetice construite cu râvnă și har. Gândurile, sentimentele, reacțiile, credințele, interogațiile și convingerile literare, existențiale și poetice pe care le împărtășește, astăzi, cu publicul deschis spre poezie, reflectă o mare putere de persuasiune și o uluitoare forță creatoare.

Viziunea poetică asupra lumii nu este accesibilă decât scriitorilor înzestrați cu capacitatea de a zbura pe firmamentul imaginației, examinând, de acolo de sus, orizonturile lumii și ale omenirii, îmbogățindu-le cu nestemate lirice uimitoare, inexistente până la ei. „*El este acela care scrie,/ Cel ce dictează este un destin,/ Dacă salvăm din rană o poezie/ O semnează el, cel anonim.*” („Cei doi din mine”)

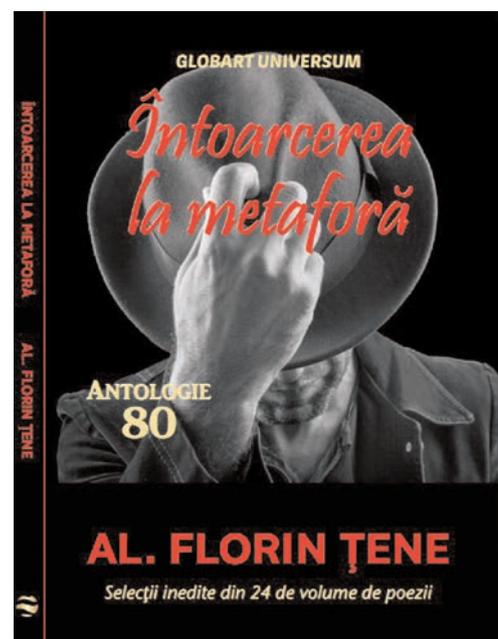
Dar, Al. Florin Țene, nu mai este demult un anonim iar, atunci când scrie, poetul devine generos cu sufletele cititorilor pe care îi împărtășește cu modul său unic de a celebra frumusețea anotimpurilor și a naturii înconjurătoare așa cum procedează în poezii precum : „*Debutează toamna*”, „*Amurg de vară*”, „*Nucul dintre două veacuri*”, „*Farmec*”, „*Teascuri de struguri*”, „*Întoarcere*”, „*Somn neliniștit*”, „*Eternitatea dorului de mare*”, „*Memoria toamnei*”, „*Anfora de cuvinte*”, „*În toamnă vibrează un menuet*”, „*Călcâiul vulnerabil al mării*”, „*Vibrația de lumină a lunii*”, „*Insolație*”, „*Cântecul de vară*”, „*Despre...*”, „*Dincolo de rama tabloului*”, „*Legendă*”, „*Platanii visează veșnicia*”, „*Din picăturile de rouă*”, „*Balada Oltului*” și altele.

Al. Florin Țene, folosește limbajul poeziei pentru a creiona portretele părinților și a se reîntoarce spre imaginea mamei, transliterând în glas poetic miracolul copilăriei, revenind neobosit și constant la

magia tinereților îndrăgostite. „*S-a întors poetul pe strada copilăriei/ Și e o altă adresă pe casa lui/ bronzul toamnei sună în frunza viei/ și galbenul scrisorilor a trecut în gutui.*” („Poetul”)

Excepționale poeme creează autorul în jurul ideilor de divinitate, credință, patrie și dor. Poeziile sale de dragoste abundă în imagini pline de puritate care îmbracă în metafore îngerești chipul femeii universale, dar mai ales, chipul doamnei Titina Țene, care i-a fost mereu alături și cu care împărtășește pasiunea pentru creația poetică. Ingenios zămislite sunt versurile utilizate pentru a surprinde esența și misiunea poeziei. Într-una dintre scrierile incluse în acest volum, autorul se întrebă câtă poezie a mai rămas în noi și constată că „*poetii nu mor niciodată*” chiar dacă „*își îngroapă poemele*” pe maluri abrupte, știind că vorbele lor sunt „*mai pline*” și inimile lor mustesc de „*vulnerabile*” și trainice emoții. „*... așa au apărut Poeții/ cu ritmurile în sânge,/ dansul sacru al universului ce plânge,/ din lacrimi îmbină versuri/ pe care le șlefuiesc până ce devin lumină.*” („Geneză”).

Cu volumul „Întoarcerea la metaforă”, Al. Florin Țene ne invită să pășim în universul său liric prin intermediul unor poeme revelatoare pentru opera sa literară. Reîntorcându-se la puritatea și frumusețea gândirii lirice, scriitorul reușește să demonstreze că lira poeziei, atinsă de veșnicie, deține cheia vindecării sufletelor zbuciumate și însingurate, iar cei care îi ascultă glasul învață să se bucure din nou de viață pătrunzând dincolo de dimensiunea banală, încrâncenată și falsă a societății actuale.

POEME

Carmen OLTEAN

Aripile sufletului

Sufletul meu
Aripi de fluturi întinse
Iubind florile verii
Trecătorii se minunau
Câțiva vroiau să-l ademenească
Fără să înțeleagă
Orbiți de culori
De bucuria lui de a-și savura taina
Fermecat de dorința de a fi îmbrățișat
S-a lăsat prins
Captiv se întristă
Aripile-i ciuntite
Nu se mai ridicau
Să-l ducă la florile lui
O rază de lumină
Coborâtă din cer
L-a călăuzit
Înapoi în lumea lui
S-a ascuns într-o floare
De aceeași culoare
Visează și iubește florile menite lui.

De-a v-ați ascunselea

A fost odată o copilă
Îmi amintesc cu dor de ea
Când se topea
Jucându-se de-a v-ați ascunselea
Zburdalnică în suflet
Înăbușindu-și râsul
Să nu se dea de gol
Stătea pitită
Tăiată răsuflarea îi era
Să nu fie găsită ...
Ajunși din urmă de maturitate
Acum jucăm de-adevăratelea
Ascunși, fără magie și sfială...
Pesemne că încă sunt în ascunzătoarea
mea
Cu inima de copilă
Așteptând să fiu găsită
De cei ce caută magicul jocului...

Mustangul

Ițit din flăcări vrăjite
Mustangul cu coada de stea
Își scutură coama de vise
Gonind ca o nălucă
Pământ cu cer parcă una
Născut blând, rebel devenea
Din bătaia inimii lui
Iubea să-și întindă limanul
Hrana dragostei lui
Sălbaticul ne-a învățat ce-i curajul,
De oameni domesticit
Mângâiat de privirile lor
Mirajul în ochi îi lucea
Iarba-i creștea mătăsoasă
Pădurile-i deschideau brațe
Poteci nenăscute-l chemau
Copitele lui sărutând pământul
Treceau prin foc, curcubeie și mări
În galop despica vântul
Apropiind depărtări...

Sublima, grațioasa cădere

Am să-nvăț de la frunze cântul și alintul
verii
Să-mi aprind sângele toamna de rămas
bun
Într-o piruetă dansând, apoi să cad
grațios,
Pe iubitul pământ
Am să-nvăț de la frunze
Un ultim sărut s-am pe buze
Să-l dau lutului din care-s plămădită
Și-am să-nvăț de la frunze să plec
C-un ultim fior cuprins într-un zbor
Să dorm somn adânc în culori ce umplu
ochii cu dor
Am să-nvăț de la frunze liniște și tăcere
Simfonii și evanghelii purtate pe aripi
de vânt
Sărutări în plete de toamnă
Am să-nvăț să reinviu în verde crud

Perpetuu

De-o fi să mor curând
Să-mi fie zâmbetul tău blând mormânt
Iubite ce nu te-am găsit
Nici nu te-am căutat
Dar sufletul meu a visat
M-ai ars și jar tu m-ai hrănit
Neostoit m-ai frânt și răstignit
În sufletu-mi te-ai cuibărit
Dar nicicând n-ai venit
În câte trenuri om fi fost
Și ne-am zâmbit timid
Atinsă sunt dar nu te știu decât în duh
Nu te-am văzut dar te-am dorit
necontenit
Te știe lira cea zidită-n în mine
Flămânde buze carnoase
Nesăvârșite sărutări tânjesc
Scrisori de dragoste ce zac nescrise
Sălbăticește carnea dorurilor necuprinse
Când ne vom cuceri, înfrânge și murii
Vom arde, ne vom bea flămânda-
mbrățișare
Când sânii mei se potrivesc
în palmă ta căutătoare
Și mușcătura tandră neconținută din
gustat
Vom afla înviind, apoi murind
Că aparținem unul altuia
Tăiați din cer, zidiți din lut,
îndrăgostiți căzuți din stele
Ne vom găsi și ne vom pierde
Ne vom iubi cerșind flămânzi
Din minte, trup, suflet arzând
Îmbrățișări de foc, Vezuviu contopind
În pântec zbatere și-nfiorare
Mai mult cerând, mai mult luând
Mai mult gășind cu fiecare sărutare.
Vom muri în această viață
Și vom tânji să ne găsim în alta și în alta
Din nou nu ne vom ști
Iar sufletul mustang neobosit va căuta
Și regăsi-ne-vom neconținut
Potrivnicii vor amuși în fața ta
Când darul primului sărut va fi primit.

O POVESTE NEPALEZĂ TRISTĂ

Anish CHAUDHARY

O familie locuia în Rudrapur, un sat îndepărtat din vestul Nepalului. În acea familie erau doar mama și fiul. Numele fiului era deosebit, mai ales mama era cunoscută de toată lumea din sat ca Manmaya. Soțul lui Manmaya a fost anterior angajat în armata nepaleză, dar ea fost ucis în războiul civil de zece ani. Numele lui era Birkh Bahadur.

Birkh Bahadur era cunoscut de toți sătenii ca un domn și o persoană de real ajutor. După moartea sa fericirea lui Manmaya a dispărut. Ea a supraviețuit doar datorită sprijinului și dragostei pentru fiului ei. Acesta creștea încet-încet... Când avea vreo cinci ani, mama lui l-a înscris la o școală din apropiere.

După aceea, greutățile financiare au început să traga și mai tare. După moartea lui Birkh Bahadur, întreaga povară a creșterii și educării fiului său a căzut pe umerii lui Manmaya. Așa că a trebuit să se sacrifice și să lucreze din greu. Chiar dacă era singură în timpul liber ea vorbea cu fiul ei și-l învăța despre disciplină și respect. Astfel a fost înțelept și disciplinat de la o vârstă fragedă datorită dragostei și bunelor maniere ale mamei sale. Acestea au avut un impact benefic și asupra studiilor sale.

Încet, încet au trecut zilele, săptămânile, lunile... Copilul a ajuns în clasa a zecea și a continuat să studieze cu și mai mult sârg. Îmbrățișând munca neobosită și munca grea, a trecut și-a terminat cu succes cursurile liceale iar Manmaya a decis să îl trimită la oraș pentru studii superioare.

Dar starea de sănătate a lui Manmaya nu era favorabilă la acel moment. Suferea din când în când de dureri în piept. Așa că, tânărul când a auzit că mama lui îl trimite la oraș să studieze, i-a spus: „Mamă, o să-mi opresc studiile acum. O să le reiau doar după ce sănătatea ta se va îmbunătăți”. Manmaya i-a spus: „Nu am nimic, totul e în regulă, am capacitatea de a lucra și de a te întreține, așa că poți merge liniștit la oraș să studiezi”. Datorită insistențelor mamei sale, nu a putut să o refuze și a acceptat să meargă la oraș. A doua zi a plecat cu binecuvântarea mamei sale și cu a tuturor sătenilor. Unii au venit să îl însoțească până la stația de autobuz.

După o lungă călătorie cu autobuzul, a ajuns în oraș. Primul contact cu orașul a fost deestul de greu și ciudat pentru tânărul obișnuit cu viața la țară. I-a luat ceva timp să se adapteze la noile împrejurimi și la prietenii necunoscuți.

Și-a găsit și o facultate pentru a studia. Din moment ce disciplinele de știință sunt predate și în facultate, visul său a fost de a studia aceste discipline și el s-a îndeplinit. Asocierea cu noii prietenii, din grupul etnic Sahariya și cu viața plăcută urbană l-au făcut să uite treptat de cei de-acasă și de viața din sat. Pe de altă parte, lui Manmaya îi era foarte dor de fiul ei. Mama și fiul obișnuiau să vorbească la telefon abia o dată sau de două ori pe lună. De cele mai multe ori având alte treburi cotidiene nici nu ridica telefonul mamei sale. Chiar și atunci când îl ridica, închidea telefonul după scurt timp spunându-i că citește și că trebuie să studieze.

Neglijarea mamei în special era în creștere. Părea că fiul ei studia foarte mult fiind ocupat tot timpul. Bani pentru subzistența la facultate erau însă trimiși la timp. Dar, așa cum era de așteptat, ceva nu era în regulă! Prea multă libertate naînțeleasă și compania prietenilor greșiți îi creau deseori situații neplăcute. De cele mai multe ori era nervos. Nu prea dădea prea des pe la facultate. Situația educației sale se înrăutățea de la zi la alta. Pe de altă parte, sănătatea lui Manmaya devenea din ce în ce mai precară. Cu toate acestea, ea lucra din greu pentru a-i asigura fiului ei plata studiilor și un trai decent la oraș.

Mama Mamaya nu i-a spus nimic fiului ei despre boală, în ciuda durerii fizice și a oboselii. Într-o seară, după o zi foarte încărcată la muncă, Manmaya încercă să se odihnească după ce mâncă. Dar după ceva timp, durerea din piept deveni din ce în ce mai insuportabilă. A întrebat o vecină dacă poate să cheme un medic. Vecinii au dus-o pe la spital, dar până să ajungă acolo Manmaya părăsise această lume. Ochii celor care o cunoșteau și știau cât se chinase s-au umplut de lacrimi. După ceva timp, sătenii l-au sunat pe tânăr și i-au spus totul. Mama lui parasise această lume...

Baiatul a fost mișcat de moartea mamei sale. A ajuns la Rudrapur la prânz a doua zi. Vecinii se pregăteau să îndeplinească ultimele ritualuri de înmormântarea ale lui Manmaya. Imediat ce a ajuns acasă, a început să-i fie silă de el, de viața destrăbălată pe care adus-o la oraș. Le-a mărturisit și sătenilor pacatele sale, despre anturajul nesănătos în care intrase și despre faptul că își abandonase studiile. Acasă, fără mamă, totul îi părea pustiu, dureros... Plângea uitându-se mereu la poza mamei care nu mai era în preajmă. Și amintindu-și trecutul, a regretat-o și a continuat să se blesteme...

MALMAISON - ISTORIE CĂTRE ISTORIE...

Magdalena ALBU

Motto:

„În zilele prea înălțatului domn George Dimitrie Bibescu, s-a zidit cazarma Sf. Gheorghe și s-a pus peatra de temelie în al doilea an al domniei sale și mântuirii: 1844 septembrie 22...”
("Curierul românesc")

Sfârșitul primei jumătăți a veacului al XIX-lea, Calea Podului, București... Domnitorul Țării Românești, Gheorghe Dimitrie Bibescu, ales la data de 20 decembrie 1842, începe o serie de transformări capitale la nivelul principatului, inclusiv, al Bucureștiului, continuând transformările de ordin urbanistic și edilitar de la începutul perioadei regulamentare, unde nume ca generalul reformator Pavel Kiseleff și mari boieri precum Barbu Știrbei, Alexandru Filipescu, Costache Cantacuzino au început, prin "Regulamentul pentru starea sănătății, înfrumusețarea și paza bunei orânduiei în Politia Bucureștilor" (adoptat de Adunarea Obștească de revizie, la data de 14 aprilie 1831), o serie de proiecte având ca scop modernizarea structurii orașului feudal de pe Dâmbovița.

Cu alte cuvinte, plecând de la Revoluția lui Tudor Vladimirescu, din 1821, și ajungând în timpul domniei colonelului Alexandru Ioan Cuza, ritmul dezvoltării Capitalei României a fost unul deosebit de accelerat. În 1842, de exemplu, populația Bucureștiului număra 80 000 de locuitori, după datele cuprinse în "Almanahul Statului", de aceea, o sistematizare riguroasă, care să înlăture discrepanțele evidente dintre periferie și zona centrală, se impunea de la sine. Pe deasupra, necesitatea de a avea un plan de detaliu, în deplin acord cu principiile de organizare științifică teritorială adoptate, a condus la trasarea unei asemenea hărți, în perioada 1844-1846, pe timpul domnitorului Gheorghe Dimitrie Bibescu. La solicitarea Sfatului Orășenesc al Politiei Bucureștiului, lucrarea, de o neprețuită valoare informațional-documentară, a fost executată de către maiorul-inginer topograf Rudolf Artur Borroczyń, împreună cu un colectiv de opt tehnicieni aparținând Secției ingineresti a "Departamentului Trebilor din Năuntru" (Ministerul de Interne).

Dacă privim din punct de vedere cronologic firul reprezentărilor cartografice ale Bucureștilor, putem

observa faptul că una dintre ctitoriile lui Gheorghe Dimitrie Bibescu - domnitor al Țării Românești (1842-1848) și primul reformator luminat al armatei noastre -, anume, Cazarma de cavalerie „Sf. Gheorghe” sau Cazarma călărășilor, apare, pentru prima dată pe un plan topografic, între anii 1844-1846, alcătuit de maiorul Borroczyń, așa cum menționam anterior, plan compus dintr-o sută de planșe colorate, la scara 1:1000 stânjeni, plan cunoscut prin intermediul litografiei din 1852. Același Rudolf Artur baron von Borroczyń, fost ofițer rus de etnie germană, care, anterior, în 1832, în calitate de inginer topograf al miliției pământene din Țara Românească, a întocmit planul moșiei Băneasa, pentru ca, doi ani mai târziu, la ordinul generalului Pavel Kiseleff, să execute și planul orașului Brăila. Domnitorul Gheorghe Dimitrie Bibescu îl numește pe maiorul Borroczyń, pe 30 iunie 1846, șef al Secției ingineresti a Departamentului Treburilor din Lăuntru, în locul polcovnicului (colonelului) Vladimir de Blaremburg, încredințându-i, de asemeni, și proiectul de amenajare complexă a viitoarei grădini publice Cișmigiu.

Cazarmei călărășilor „Sf. Gheorghe”, așa cum este ea denumită pe hartă (cu caractere chirilice), i s-a zidit piatra de temelie pe data de 22 septembrie 1844, de către domnitorul Bibescu, împreună cu Statul major, așa cum consemnează "Curierul românesc" (primul ziar în limba română din Țara Românească, condus de Ion Heliade Rădulescu), nr. 76 din 25 septembrie 1844. Astfel, memoria secolelor următoare va păstra ceea ce a învelit, într-un sul de plumb, Gheorghe Dimitrie Bibescu, anume: planul clădirii, o medalie creată special pentru acest eveniment de seamă al Capitalei, precum și o declarație scrisă: *„În zilele prea înălțatului domn George Dimitrie Bibescu, s-a zidit cazarma Sf. Gheorghe și s-a pus peatra de temelie în al doilea an al domniei sale și mântuirii: 1844 septembrie 22...”* Sulul a fost așezat de către domnitor în piatra unghiulară a edificiului.

Planșa nr. 13 din Planul maiorului Borroczyń *„înfățișează bariera Podului de Pământ, cu o parte a traseului acestei căi de comunicație aflată în stânga Dâmboviței, în apropierea locului Cazarmii de la Malmaison, a cărei clădire prezintă o formă de poligon neregulat cu un mic adaos semi-circular situat pe latura de nord a edificiului”, ne spun istoricii. De asemeni, planșa nr. 25 "urmărește meandrele Dâmboviței, la sud de Cazarma călărășilor "Sf. Gheorghe", ridicată în 1844, din inițiativa domnitorului Gheorghe Dimitrie Bibescu, cu clădirea în formă pătrată, și arată în continuare traseul Podului de Pământ, cu proprietățile Urlățeanului și biserica Farmazonului, clădită în formă de navă, fără absidă”.*

Alte instrumente cartografice relevante în privința Bucureștilor de secol XIX sunt reprezentate de harta din anul 1871, întocmită de maiorul Dimitrie Pappasoglu, de planul de la 1890 al inginerului Gr. Cerkez, de cel din 1893, realizat de arhitectul Orăscu, ori de harta din anul 1896 a inginerului J. Don.

Perioada de reforme și de înflorire a Bucureștiului din timpul domniei lui Gheorghe Dimitrie Bibescu, premergătoare Revoluției de la 1848, coincide cu nașterea Teatrului Național din București, a Cazărmii cavaleriei „Sf. Gheorghe”, a grădinii publice Cișmigiu, cu desființarea robiei, cu reforma armatei și a învățământului militar național, construcția de șosele pe tot cuprinsul Țării Românești ș.a.

În clădirea Cazărmii călărașilor a funcționat, începând cu anul 1847, prin Porunca Domnească nr. 36 a Dejurstvei, emisă în data de 13 iunie, prima Școală Ostășească de ofițeri, care și-a început cursurile, cu un efectiv de 22 de tineri, la cele trei arme ale vremii: cavalerie, infanterie și artilerie, în același an, pe 9 septembrie, director al instituției fiind numit locotenentul Ioan Greceanu. Acesta a fost cei dintâi reper definitoriu pentru învățământul superior militar românesc. Iată conținutul Decretului de fondare a Școlii Ostășești: „*DECRET DIN 13 Iunie 1847, No. 36/ Către Seful armatei Domnul înființează o școală militară în București. (Bal. of., 24 Iunie No. 16)*

Luînd în băgare de seamă temeiurile coprinse în anexurile sub litera A și B, alăturate pe lângă raportul comisiei întocmite pentru alcătuirea proiectului școlii ostășești, am gasit acele temeiuri asemănate cu dorința și cugetul Nostru. Rămîne dar ca anexul sub litera A, să-și ia a lui săvîrșire, cu desvoltările ce experiența și trebuința va cere, cînd se va deschide școla ostășască, în urma clădirii încăperilor trebuincioase; pentru care Dumneata vei îngriji a Ne supune planul fără zăbavă; iar pînă atunci vremelnicește se va întocmi școală de iuncări în cazarma cavaleriei, potrivit cu temeiurile coprinse în anexul sub litera B, și spre acest sfîrșit poruncim :

1. *Cheltuiala de lei zece mii, ce se cere pentru pregătirea odăilor trebuincioase spre locuință și învățatură școlară, se va lua din economiile oștirii.*

2. *Suma de lei sai-spre-zece mii, ce se vede trebuincioasă pe fie-care an pentru ținerea acelor școlari cu îmbunătățirea îndestulării, cumpărătoare de cărți și alte asemenea, se va acoperi cu plata de doi galbeni pe lună, care se va plăti de familia fie-căruia din acei iuncări.*

3. *Suma de lei trei-zeci de mii ce se cere pentru plata profesorilor, se va slobozi din suma hotărîtă prin legiuirea anului 1847 pentru înființarea unei școli ostășești. Iuncării cari la sfîrșitul cursului de doi ani se vor cunoaște mai destoinici la învățăturile și științele ce li se cer prin paragraful 2 din anexa de sub litera B, spre*

a trece la partea practică, și în cursul aceluia an vor da iarăși dovezi de bună purtare și destoinicie, vor dobîndi drept de înălțare la rang de praporcic.

(Urmează iscălitura M. Sale). “

„Toate amănunțele militare îi erau cunoscute și cu căldura cercetate. Un ochiu pătrunzător străbătea și cele mai mici trebuințe ale ostașilor. Întrebările Sale erau de un oștean cu experiență, pline de activitate însuflătoare de curaj și destoinicie, precum și de îngrijirea și temerea neîmplinirii datorii.” - Gazeta Transilvaniei, nr. 14, din 18 februarie 1844, “BIBESCU. OMUL. CURTEA SA. ACTELE SALE”

Actualmente, Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, își aniversează, anual, existența, în funcție de data înființării Școlii Ostășești din incinta fostei Cazărmi „Sf. Gheorghe”. De asemeni, în legătură cu acest moment de prim ordin din istoria Armatei Române, pe 26 octombrie 2021, în prezența Dlui General-maior de aviație Radu Theodoru, veteran de război, și a Prorectorului pe probleme de învățământ al Academiei Forțelor Terestre “Nicolae Bălcescu” din Sibiu, a fost dezvelită, la Malmaison, o placă omagială, care atestă acest fapt deosebit de relevant legat de domnia primului reformator luminat al Armatei Române - Gheorghe Dimitrie Bibescu - și de istoria militară însăși.

Revoluția de la 1848, însă, aduce cu sine un rol de scurtă durată a Cazărmii călărașilor de la Podul de Pământ, premergător a ceea ce avea să devină clădirea o sută de ani mai târziu: închisoare, ea fiind, pentru scurt timp, în luna iunie a aceluiași an, locul de detenție al pașoptiștilor, în frunte cu C.A. Rosetti (fondator al ziarului “Românul”), așa după cum reiese din litografiile ale vremii.

Roluri deosebit de semnificative, pe care Cazarma de cavalerie „Sf. Gheorghe” (denumită, ulterior, Malmaison, de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, în virtutea relațiilor sale cordiale de prietenie cu Napoleon al III-lea, sprijinul, sub raport militar, oferit de împărat Principatelor Române, prin sosirea Misiunii franceze pe tărâm românesc, fiind unul deosebit de relevant) le-a avut de-a lungul existenței sale de aproape două secole, atât în istoria militară, cât și în sistemul penitenciar ori, mai târziu, în domeniul chimiei și petrochimiei românești și globale...

Un rol important în arhitectura Cazărmei Malmaison l-a avut și un reprezentant de seamă al comunității armenilor din România, fruntaș al Revoluției de la 1848, arhitectul Iacob Melik, autor al lucrării “L’Orient devant L’Occident”, a cărui casă, unde aveau loc întâlniri ale pașoptiștilor, a devenit, azi, muzeu (Casa Melik sau Muzeul Theodor Pallady).

Continuare în numărul viitor

TATVAJ INTERIOR - CRONICAR DE NECESITATE

Liviu PENDEFUNDA

O apariție editorială de excepție^[1], nu numai prin tema fierbinte, aș spune de foc, a situației tensionate, bulversantă pentru întreaga planetă, cât și prin minunata creație jurnalistică plină de fragmente lirice, epistolare și proză de mare valoare, ceea ce caracterizează orice scriere a Veronicăi Balaj, de fapt așa cum ne-a obișnuit de-a lungul prodigioasei sale cariere^[2].

Textul, reprezintă viziunea din adâncul spiritual și sufletesc al scriitoarei, printr-un filtru psihologic, emoțional, asigurând rețeta jurnalului structurat pe date calendaristice, legate de întâmplări și impresii marcante, încercate în perioada *stării de urgență* din 2020 și, în lunile următoare prin continuarea acesteia cu prelungita *stare de alertă*. Un cititor avizat realizează însă că, precum multor autori de proză, romane ori nuvele, datele jurnaliere sunt un pretext pentru realizarea unui volum ușor de lecturat, chiar dacă tema în jurul căreia se desfășoară trăirile autoarei este una parșivă și absurdă în planul civilizației umane. De altfel, nu este la prima experiență de acest fel, adică de a îmbina expresivitatea prozei cu notațiile specifice unui jurnal. Pot face trimitere la volumul *Iarna revederii, Jurnal canadian*, apărut în două ediții, 2012 și 2019 și *Jurnal de Timișoara*, editat în 1990, și reprezentând evenimentele din *Decembrie 1989*, petrecute în orașul său, *oraș erou*, într-o manieră jurnalistică dar, de asemenea, cu inserții epice demne de paginile unui roman. Filtrarea interioară a cotidianului cu toate accentele sale, așa cum sunt ele percepute de autoare, în perioada pandemiei, redau în final un *puzzle* alcătuit din teamă, uluire, precauție, suspiciune care privesc existența noastră în condiții limită, tulburarea unei ordini practicate de secole și acum răsturnată. Totul pare absurd și totuși real. Întâmplările dau năvală peste fiecare om, globul pământesc se arată neajutorat. Oamenii se împart în alte zeci de categorii comportamentale, experimentând cele mai bulversante trăiri, multe amestecate între ele: de la disperare sau milă, empatie, ajutorare, egoism la drame și, curios, alții căutând aranjamente pentru afaceri nu tocmai curate. Astfel că afirmația - *absurditatea trebuie luată drept normalitate* devine ordinea zilei.

Derularea evenimentelor *socio-medice*, plus nedumeririle politice, sunt partea de susținere informațională a volumului. Din realitatea învolburată, care se zvântură pe mapamond, sunt alese momente

care au caracter de unicitate prin dramatismul prezentării: *Ne atacă, ne bușește la pământ, icnim, înjurăm, ea tot ne dă cu tifla când e vorba de planurile noastre prea nepotrivite cu mersul dumneaei și, totuși, continuăm s-o iubim. Noi toți, cei cu mintea întreagă ne supunem. N-avem încotro. N-a putut nimeni urni realitatea în direcția pe care o vrea el, ca persoană, decât puțin, puțin de tot ... Doar cât durată iluziei cum că ne este hărăzit liberul arbitru.*

Chiar dacă naratoarea reprezintă personajul al cărui suflet se zbate în corul suferinței globale (iată de unde începe adevărata globalizare!), firul roșu, realul prim plan îl reprezintă Virusul încoronat/ încornorat. Și câtă tandrețe lirică, un Pessoa, un Sadoveanu în unele părți ale textului: *părea că un potop de nouri trecea peste vârful frasinului din curtea laterală a casei bunicului și se prefăcea în îngeri*; drame și chiar tragedii sociale ne transferă în domeniul psihologiei: *povestea de iubire între doi tineri care s-au întors din străinătate, acum nemaivând locuri de muncă, nu este lipsită de piedici și emoții neimaginabile în alte perioade. Pandemia schimbă cu repeziciune rotirea sentimentelor, a preferințelor, a normelor știute. Epoca restricțiilor de de tot felul impuse pe întreaga planetă dau obligatoriu alt sens vieții. Toată lumea își dorește o reîntoarcere la normalitatea cu care era obișnuită. Poate doar teoriile conspiraționiste și Noua Ordine Mondială, ia în calcul acest lucru ca pe ceva benefic.*

Greu de închipuit cum se poate interpreta și descrie acest jurnal de război în care educația, serviciile, chiar medicina se desfășoară on-line, îndepărtând oamenii, izolându-i, ucigându-le speranțele și dorul unei îmbrățișări. Nimic nu lipsește din panoplia acestei călătorii în infern cu ajutorul cuvintelor. Și totuși: *în varianta on-line, sufletul nu poate fi reperat...*

Talentul de reporter al autoarei trezește imaginația cititorului sugerându-i un itinerar din trăirile amintirilor și ale povestirilor unor personaje episodice întâlnite în această călătorie prin spațiu și timp. *Pe mapamond, s-a extins ca o pecingine starea de zbor la ceruri. Fără prea multe formalități. Din starea de urgență, direct, rapid, se poate experimenta starea lui Icar. Drumul spre ceruri e liber. Cum n-a mai fost demult.*

Drama unui nou început cu tentă apocaliptică, dramă pe care am trăit-o și pe care, obsesiv, o recunoaștem prezentă în jurul nostru, se derulează pagină cu pagină în acest document al unei scriitoare puternice în ochiul său de vultur, cu aripi ce bat în ferestrele celebrității, care acordă evenimentelor o altă șansă decât uitarea și trecerea într-o statistică scrisă cu litere înnegurate, transformându-le, de cele mai multe ori, în pagini epice în care este pe rând spectator sau actant implicat. În cele aproape 200 de pagini sunt diferite titluri atractiv-sugestive și care, se rotunjesc în adevărate povestiri precum: *Ocheade în spectacolul repatrierii, Falșii talanți ai primăverii, Complicități la speranță, Singurătatea cu dublu sens, Răzmeriță și nuntă pe jumătate, Iubire și sfinți în pandemie, Arta se va dezlega în luna mai, Semnul*

focului nemeritat, Realitate franjurată, Erori, precauții, dispute, Pași furiați prin pandemie, Festin teatral, Viața on-line... De fapt, autoarea resimte că împăcarea cu sine și rugăciunea adresată Creatorului este *un gest stângaci* pentru a-și face simțită prezența în univers, un univers în care rolul lui Isus este esențial și azi pentru omenire. Existența unei lecturi din evanghelie în timpul Sărbătorilor Pascale și a Săptămânii Luminate ne determină să înțelegem complexitatea naturii spirituale a doamnei Balaj.

Eludând mass-media (aparent copleșită de evenimente în derularea evoluției în expansiune geometrică a pandemiei, apoi cumpărată să reprezinte interesele unor organizații oculte), Veronica Balaj rămâne obiectivă în descrierea pragmatică a vârtejului ce a cuprins mapamondul, imposibil de desprins de trăirea subiectivă a evenimentelor. Realitatea schimbă perspectiva jurnalistului în raport psihologic. Antropologia socială resimte, cum singură afirmă, intrarea dantescă în infern: *Alerta produsă de instinctul de apărare ne duce spre nenumărate cărări, toate întortocheate. Unele de-a dreptul șubrede. Unde odată ajuns, te uiți cu disperare în zare, căutând speranța vindecării de acest virus care ne pune la colț. Ori ne aruncă pe întinderea debusolării.*

Fluviul gândurilor induse de ceea ce ne înconjoară e o declarație pe proprie răspundere... *Seara, lumea-i topită în tăcere. Nu circulă decât rar câte o mașină și numai dacă are drept destinație aprovizionarea urgentă. În rest, cale liberă ambulanțelor. Sunetul lor se înfinge în carnea nopții și în temerile noastre./ Timpul se zbate de parcă l-am ține ostatec în ființa noastră. Și realitatea unui apocalips armaghedonic încleștează cuvintele presărate de figuri de stil care trădează poezia din gândurile care vor să stingă metaforele intelectualului răvășit de absurdul și oprobriul paradigmei nedorite. Și lirica sufletului se adâncește în text, revărsând trăirile autoarei: *Salcia pletoasă, nu-i zic plângătoare, a înfrunzit. O văd de pe terasa dinspre vest. Mlădioasă, într-un gest de cuviincioasă plecaciune către pământ, își lasă pletele într-o rostire verde. Șoptită.* Exemple de rafinement intelectual întâlnim la tot pasul ca o gură de aer fără mască între rândurile înfricoșate: *Noaptea izvodește ornamente fantastice pe pereții luminați doar de becul din stradă. Ca urmare, gândurile se prind și ele în desenul aiuristic, abracadabrant și cu limite imprevizibile*, pentru că, scrie prozatoare: *corsetul fricii are și țepi.* Alteori nostalgia ascunde o frântură de depresie mascată de natura înconjurătoare: *uneori e un verde tulburat de ploi sau negură. Alteori, un verde greu, dens. Alte crengi sunt purtătoare de verdele unei peceți. Alt copac are un verde diafan. Altul, dimpotrivă, e un verde săbatec, ascuțit ... Dar niciunul nu va semăna vreodată cu verdele nukului de care se sprijină umbra bunicului meu. Verdele nostalgic al unui arhipeleg personal.**

Scrisori și întâmplări relatate de pretutindeni se întipăresc adânc în mintea scriitoarei și în cuprinsul hârtiei ori *on-line*, această variată instituită spre disperarea evoluției societății umane. *Dacă mă uit în urmă, nu văd începutul. Sunt posesoarea unei nemăsurate istorii trăite.*

Într-o derulare iluzorie./ Ziua își descântă minutele./ Mă pomenesc făcând diferența între ascuțitul fricii și lentoarea șerpească a temerii. Aș putea să citez, comentând cu plăcere fiecare pagină, trăind la intensitate maximă vremile dar bucurându-mă de acest document scris cu patimă și savoare totodată, relevând tocmai sufletul din adâncul acestui scriitor remarcabil. Însingurarea e o maladie consecutivă pandemiei. Azi singurătatea mea este voioasă, se lăfăie prin casă, prin privirile mele, prin suflet. Dă cu măturoidul peste orice încercare de-a mă asocia cu cineva. Intempestivă, are forța unui jet de apă desprins din vreo cascadă./ Alteori, se preface în animal fantast, are gheare, colți colorați care mai de care. Ascuțiți de-mi dă sângele când mă încumet să mă iau la bătaie cu ea. Îi mai strig una, alta, dar nu se sinchisește.

Vise, viziuni bulversează naratoarea care suferă pentru întreaga lume, jurnalista care nu mai are decât o parte din bărbăția unui om dedicat mass-mediei. *Adesea deschid mesajele aiuritoare doar să mă minunez cum poate lumea s-o ia razna și mi-e teamă să nu pățesc și eu la fel.*- afirmă și nu o dată în paginile cărții, reflectând plenar nu numai tatuajul său interior. Pacostea ivită de aiurea e un motiv de analiză politică și socială. *Orașul s-a retras în propriile noastre amintiri și imagini pe care le-am achiziționat până mai ieri.*

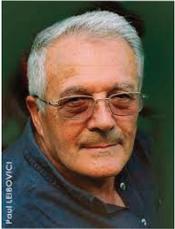
Chiar titlul volumului extrapolează o semnificație valabilă pentru întreaga umanitate. Astfel el este jurnalul din interior pe care nu-l putem trăda, nici vinde, dar în care rămânem marcați pentru totdeauna: *Oare cei plecați dincolo, deveniți spirit, rămân neschimbați până la trâmbița de apoi?. Se spun că sunt atrași de lumina divină, vor să fie în preajma ei. Oare-i vom mai recunoaște când va fi să fie revederea?. Iubirea noastră pământescă nu le este nici apă. Nici drum. Nici foc. Nici ardere, căldură sau extaz. Nimic. Trăim într-o permanentă stare de alertă. Ne apărăm într-o tranșee imaginară construită de fiecare dintre noi....*

Pagini de o frumusețe extraordinară pentru un cataclism de neînchipuit fac din acest volum o insistență recomandare la lectură, deși autoarea descrie că *hățișul creat de frică se poate zbenzui înafara casei mele, înafara ființei mele. Frica este vineție, grețoasă și ne poate vlăgui*, ea rămâne un cetățean loial cetății în care a visat, scrie și crează. *Razele lunii nu au sens. Dizolvate în coloritul umbrelor, fac din nopțile orașului intrări într-o cronică întunecată.* Și creația scriitoarei este răsplătită pe tot mapamondul prin publicații, premii și prezențe virtuale.

Deși am trăit cu toții frustrările ce parcă nu au sfârșit, deși realitatea deformată tinde să ia locul normalității civilizației pe care ne-am străduit s-o construim în milenii de luptă pentru mai bine, deși ne-am săturat să vedem ceea ce nu am fi dorit să fie o nouă rețetă de viațuire umană, am citit și recitat acest volum, oglindă a luminii întunecate, apreciind jurnalul fidel al ființării sufletului parcă obligat să se îndepărteze de spiritualitatea ancestrală și chiar de Dumnezeu. Ceea ce cronicarul Veronica Balaj ne demonstrează că nu se poate!

MISTERELE de la VÂRTOAPE

Paul LEIBOVICI

Un concediu petrecut în una din cele mai interesante regiuni din România, a cărei natură pe cât de frumoasă pe atât de impresionantă, o cucerire a harului ceresc pusă la dispoziția omului – SARMISEGTUZA - m-a determinat să scriu povestea pe care am publicat-o „BARONUL din DABA” - 2011. Străbătusem meleagurile României de pe vremea când licean fiind și având profesor un pasionat drumeț - I. Voledi. Numai că, vorba românului „pofta vine mâncând”! Îmi doream să străbat Făgărașul, dar timpurile și preocupările nu mi-au permis. Până când un alt prieten - Stelian – mi-a făcut legătura cu profesorul și îndrumătorul excelenței regiuni în care „Brățărilor” au denumirea „Sarmisegetuza”.

Îndrumătorul din anii aceia, mă primise și mă îndrumase pe cărările – necunoscute decât prin povestiri și cu el am hoinărit zi de zi împrejurimile. Îmi făcuse legături cu localnicii satelor. Unde mai puteți adăuga, gazda la care am primit adăpost și hrană pe tot timpul șederii mele răsfățându-mă cu de-ale gurii-bunătați originale, gustoase și prezentate în vase de ceramică a căror desene erau inimaginabil de originale. Dorești salată din legume proaspete-culege din livadă ce-ți poftesti și din cuiabar „ouă proaspete. Cunoscând cărările” împrietenindu-mă cu sătenii, am descoperit „secretele Sarmisegetuzei” pe care le-am pus, apoi pe coloanele unei cărți cu coperti de un verde pur – ca și natura în care mi-am petrecut vacanța. Numai că din acea regiune și până la Vârtoape, unde am plecat anul acesta, erau vre-o câțiva kilometri, pe care nu-i făcusem decât în anul 2019. „Vârtoape” aș putea spune e „cât o alergătură de numai 200 de km.” Vârtoape - să nu zic vorbe mari, dar are nu numai un farmec deosebit, dar și o istorie pe care fiecare localnic, e dispus să ți-o relateze timp de zile întregi. VÂRTOAPE-e pe lângă o așezare asemănătoare – din punct de vedere al naturii – cu multe din aceeași parte a locului.

VÂRTOAPE - își are istoria după cum urmează: Pe culmea Vârtoapelor se află o întinsă așezare dacică, iar dealurile sunt stâncoase dintr-un material calcaros și e plină de mici grote care adesea mi s-au părut a fi peșteri. Ghidul mi-a atras atenția, trecând pe unele platouri – de

anumite locuri unde s-au descoperit originalele ceramice dacice. Tocmai pășeam pe una din terase, ce e drept, eram destul de istoviți de oboseala urcușului care începuse din zori. Ghidul, un individ bine pregătit în domeniul geografiei și geologiei mi se adresă: pe aici pot să-ți dezvălui „secretul”: terasele dacilor erau aprovizionate cu apă, nu numai locuința acestora dar, și atelierul de fierărie. I-am aruncat o privire și ghidul-un profesor de geografie de prin partea locului, îmi atrase atenția spre unele mărci de drum, cunoscute doar de localnici și cercetători. Apoi, mi-a spus, ca și cum „secretul” ar trebui să-l păstrez. Când o să coborâm o să vă arăt documente scrise. E vorba de conducte care captau apa izvoarelor de la distanță, cel puțin așa au susținut arheologii-printre care și prof. Glandau. L-am ascultat și fiecare frază mă străduiam să o rețin până ce o voi trece pe foile carnetului meu de turist.

*

Se pare că planul comorilor de la Sarmisegetuza – sunt încă din antichitate, respectiv înainte de perioada dacică. Sus fiind pe una din platourile de la Vârtoape, îmi mai atrase atenția de cele 75 de gropi conice care comunicau între ele. Apoi, scoțând o hartă din buzunar :zona Vârtoape-unde ne aflam în acea dimineață, era cea mai importantă atât din punct de vedere strategic cât și al vieții zilnice. Domnul profesor purta pe spatele drept ca zidul Cetățuiei, un desag, iar de ambele părți - pe șolduri – câte un termus cu apă. După ce ne-am așezat pe o mică colină la umbra unui copac am pus alimentele pe o țesătură de pânză și am tras o dușcă, de se golise unul din termosuri. Îmbucam și doar privirea-mi fugea spre natura din jur – înspăimântătoare, emoționantă de atâta liniște!

Pășeam pe cărările întortocheate și pietroase. Era cam pe la orele când un „pui de somn” mi-ar fi făcut mare plăcere. Fata gazdei mi-a bătut în ușă-aducându-mi o plăcută veste: sunteți invitatul familiei la nunta rudei noastre „Nița, cu Marin – care și-a ținut vorba: de cum s-a eliberat, a cerut-o în căsătorie... Ș-apoi pleacă amândoi... Era o nuntă mai altfel decât cele de prin alte meleaguri... dar mă voi opri la cele ascultate, la versurile originale:

Astăzi, mâine/ Nunta-mi vi /Nunta-mi vine să mă ia/
Să mă ia de aste curți/

Și tolocă peste munți/alți frați, la alți părinți/

El: Nu te iau de roabă să-mi fii/ci Doamnă bună-a
curților

Ea: Ion Făt-Frumos/ El să fie sănătos

Ea și El s-au urcat într-o caleașcă ornată cu bun gust...
băieți și fete au urcat călări pornind în urma calești... iar
Noi... am închinat pahar după pahar!”

FRÂNTURI DE GÂNDURI - TRIUMFUL SPIRITULUI ASUPRA MATERIEI

Elena BUICĂ

Trăim cu toții o stare de nestăvilită urgență a schimbărilor în toate aspectele vieții, schimbări care ne pun la încercare capacitatea noastră de adaptare, ba mai mult, se întrezărește chiar pericolul continuării vieții oamenilor pe acest pământ. Se impune imperios un alt mod de a gândi, o altă viziune, o nouă concepție. Un exemplu ni-l oferă Papa Francisc cu viziuni adaptate noilor evenimente apărute în universul nostru pământesc, deși este criticabil din punct de vedere dogmatic.

Această temă despre Spirit și Materie este deosebit de complexă și anevoios de abordat, totuși ea oferă multiple motive de meditație cu o mare forță revelatoare și poate atinge în profunzime ființa umană. Punând în discuție această temă, nu înseamnă că sunt aduse noutăți, dar știm că, din ceea ce cunoaștem, se pot ascunde semnificații deosebite în detalii. Acestea trezesc în noi trăiri la frecvențe înalte, la care deschidem ochii mari, încercăm să le înțelegem întorcându-le pe toate fețele și apoi să extragem niște esențe pe care le așezăm într-o altă scară a valorilor.

A vorbi despre Spirit înseamnă a vorbi despre viață și moarte, despre taine și miracole, despre Dumnezeuul nostru, Cel învăluit în mare taină, deși îi simțim de multe ori prezența. Chiar dacă este deosebit de trudnic și greu de abordat, această temă învăluită în mister e totuși cea mai dezbătută problemă de viață și de moarte a omenirii din toate timpurile, fiindcă nimeni nu poate sta liniștit în fața irevocabilei stingeri definitive a vieții și intrarea în sfera eternității. Mitul păsării Phoenix, care s-a renăscut din propria sa cenușă, simbolizează din cele mai vechi timpuri ideea posibilității transformării și regenerării, triumful puterii spiritului asupra materiei și capacitatea de a înfrunta adversitatea accesând resursele interioare.

E remarcabil faptul că, în a doua jumătate a secolului trecut, domeniul spiritualității a căpătat mai mult teren prin noile cercetări în care știința s-a îmbinat foarte bine cu spiritualitatea folosindu-se argumente științifice,

medicale, dar și fenomene de ordin supranatural și cele empirice. S-au făcut pași importanți prin numărul mare de studii - și ne putem mândri cu contribuția mai multor personalități din România prin cercetările și studiile lor apreciate pe plan mondial. Un nume răsunător este cel al renumitului Profesor Dr. Dumitru Constantin Dulcan, care, timp de 40 de ani, a explorat cu succes conexiunea dintre știință și spiritualitate. S-a făcut cunoscut în întreaga lume cu volumul INTELIGENȚA MATERIEI, apărut în anul 1981, în timp ce România se afla sub o conducere atee. Volumul are un mesaj foarte valoros care conduce la ideea existenței lui Dumnezeu, la o Inteligență care ordonează și menține întregul Univers, nu numai viața.

Chiar dacă nu au fost dezlegate marile taine, nu ne împăcăm cu ideea abandonării cercetărilor fiindcă aceasta nu este în firea omului, ci dimpotrivă, se cere studiul și interpretarea în cheie modernă, deoarece între timp au fost descoperite multe scrieri, cercetări și artefacte antice la care se adaugă noua tehnologie care ușurează toate acestea. Poate că însuși acest Spirit din noi e cel care ne stârnește dorința să-l deslușim sau să-l aducem mai la suprafață în discuții, scoțându-l din străfundurile gândirilor.

Se știe că gândurile noastre influențează mult starea organismului. De pildă, gândurile pozitive sunt cele care asigură buna funcționalitate a celulelor noastre și, în special, a celor responsabile cu apărarea împotriva bolilor, cu imunitatea noastră, cu sănătatea, chiar longevitatea și fericirea sau orice alte trăiri. Gândim în funcție de ceea ce știm despre noi și Univers. Gândind pozitiv, atragem oameni și evenimente pozitive răspunzând dictonului: Suntem ceea ce gândim. Dimpotrivă, gândurile negre, întunecate de mânie, răzbunare, gelozie etc., conduc la starea de stres, se formează hormoni care atacă propriile celule și fac să se instaleze bolile.

Să nu uităm că formele gândirii se reflectă în limbaj și nu de puține ori ne plecăm urechea la diverse puncte de vedere care ne derutează, fiindcă discuțiile se termină fără o concluzie clară. Nu este suficient să rămâi captivat de un discurs gol de conținut meditănd pe pajiștea aridă a gândirii la un colț de rai incert. Au forță mare gândurile și cuvintele noastre, fiindcă sunt încărcate cu energie, fie pozitivă, fie negativă. Am citit adesea despre cauzele spirituale ale bolilor, despre faptul că ele iau naștere în minte apoi trec în planul material, în corpul fizic. Folosindu-se de energia pozitivă a gândurilor și a cuvintelor, terapeuta Titiana Popa a devenit renumită pentru rezultatele tratamentelor. Astfel a apărut o medicină nouă, pe alt canal, de un model diferit: „Medicina prin cuvânt”.

Nu de puține ori ne întrebăm ce instrument se poate inventa pentru a investiga spiritul uman. Până atunci, chiar și cele mai credincioase făpturi umane pot avea

clipe de îndoială „Dacă dincolo de granița vieții nu mai există nimic?”, iar gândul îi poate trimite la poezia „Din prag” în care Alexandru Vlahuță exclamă: „Nu de moarte mă cutremur, ci de veșnicia ei”.

Se pune mereu în discuție vechea controversă despre inteligență, dacă aceasta este un dat natural, o zestre cu care venim pe lume sau este o construcție socială. Suntem mereu în admirația Inteligenței și facem efort să cultivăm acea parte a activității creierului nostru.

O altă întrebare: dacă mintea, spiritul uman e doar o împletire între morală, credințele și sentimentele individului sau e ceva mai mult, ceva mistic, despre care nu s-a putut ajunge la o concluzie certă.

Multe sunt întrebările pe această temă, dar cea mai tulburătoare și înfrigurată întrebare este cea referitoare la enigma ce asigură echilibrul constant și dinamic al tuturor lucrurilor, mai pe scurt ce este energia fără de care viața nu ar fi posibilă. Răspunsul marilor cercetători, din rândul cărora face parte Prof. Dr. Dumitru Constantin Dulcan, la această ultimă întrebare a fost cel al existenței unei Energii universale care poate ține sub control întreg Universul, o energie pe care noi o numim Dumnezeu, Alah, Forță Divină, Liber arbitru, conștiință ori voință sau în orice alt fel, dar care ne coordonează viața, ne călăuzește și ne adună laolaltă într-o armonie sacră păstrată de mii de ani.

În general, se admite că ființa umană, prin prezența fizică, este parte a materiei, iar prin faptul că este înzestrată cu gândire este o ființă spirituală, aparține Spiritului. Subliniez că spiritualitatea nu este sinonimă cu religia, dar o poate servi prin năzuințe, gânduri, idealuri, cu tot ce ține de partea imaterială din om. Dacă noi, oamenii, suntem Materie și Spirit chiar din faza embrionară, din momentul concepției, trebuie să subliniem că acestea n-ar exista fără impulsul Duhului acelei Energii miraculoase. Mai întâi de toate, ne punem întrebarea, ce este energia? Răspunsul e clar, energia este o lege a naturii fără de care viața nu poate exista. Aici se află marea taină a omenirii, cine pune materia în mișcare, cine dă acel puls energiei. Cei mai mulți cred că este o putere supranaturală, numită conform religiei lor. Ce știm sigur este că ființa omenească și Spiritul său aparțin unor lumi total diferite, dar coexistă și se influențează reciproc. Aceste componente ale ființei omenești trebuie să conlucreze pentru bunul mers al vieții. Trebuie să găsim un echilibru între spirit și materie, între văzut și nevăzut, o armonie de tip sacru. Materia și spiritul există în noi doar împreună și sunt în perfectă armonie: corpul, mintea, sufletul. Toate există într-o deplină unicitate și într-un deplin acord. Ele dau ritmul nostru de viață. Sunt părți ale aceleiași ființe umane. Materia este supusă morții, dar Sufletul nu și de aceea simțim și trăim nemurirea în noi, chiar dacă nu o mărturisim deschis. A reduce existența lumii doar la dimensiunea ei fizică înseamnă a ne întemeia viața pe un adevăr incomplet. Nu ne putem îndoii că darurile spirituale există în fiecare

dintre noi și așteaptă să fie folosite. Omul care este luminat, orientat, nu se opune Spiritului, ci îi deschide toate porțile și astfel, spiritul lucrează pentru el.

Omul cu un spirit înalt își controlează instinctele și impulsurile negative prin forța rațiunii, își ridică pe verticalitatea moralității idealurile, iar faptele sale poartă aureola calităților. Spiritul nu se poate exprima decât în materie. Persoanele care au trecut prin moarte clinică povesteau că vedeau, auzeau și înțelegeau ce vorbeau doctorii sau alte persoane din preajma corpului rămas fără viață, dar nu puteau să li se adreseze sau să îi atingă, deoarece treceau prin ei.

Energia este o Forță naturală (chinezii o numesc QI) egală cu mișcarea sau cu viața. Apare imediat întrebarea: dacă lumea este alcătuită numai din substanță și din această expresie a energiei, cine este acela care dă un impuls Energiei, pentru ca ea să se manifeste așa cum o face și nu altfel? Spiritul ne înalță, ne purifică părți întunecate ale ființei: ura, răul, păcatul, invidia, pe când materia ne coboară, ne leagă de tină. În opoziție cu spiritul, materia, pământescul din noi este supus greșelilor, erorilor și subiectivității. Și, cu cât spiritul este mai mic în noi, cu atât viața ne este mai întunecată, instinctul ce ne leagă de animal este mai puternic și păcatul neconstrâns de spirit este mai mare.

Trebuie să înțelegem că tot ce se găsește în afara noastră nu ne va aparține, ne este împrumutat pentru foarte scurt timp și nu acolo se află adevărata forță. Ea se află în Creatorul tuturor lucrurilor, adică în spiritul care se manifestă. Dovadă este că imediat ce sufletul părăsește corpul, chiar dacă omul posedă încă toate organele, nimic nu mai funcționează, stomacul nu mai digeră, inima nu mai bate, plămâni nu mai respiră, creierul nu mai reacționează. Dacă îl cântărim, vedem că el cântărește cu 20 de grame mai puțin ca înainte (cercetările arată că atât cântărește sufletul nostru). Deși nimic nu este schimbat, el este însă mort, pentru că acea entitate vie care gândea, care simțea, a fost părăsită de Duhul vieții, de Energia care le alimenta. Ei bine, ea era esențialul.

Așadar, reflectând asupra acestor idei, cei mai mulți oameni au înțeles că omul nu este doar un animal inteligent, el are dreptul la o viață spirituală. Desigur, asta nu înseamnă să trăiască o viață ca cea a călugărilor. O lume a Îngerilor nu este cu puțință pe tărmurile noastre, fiindcă viața pământeană e altceva decât Raiul. Omul trebuie să-și trăiască viața în mod firesc, așa cum a hotărât Creatorul la începutul acestei lumi. Omului îi este dat să încerce o apropiere interioară și sincronizare a gândurilor și sentimentelor sale cu cele ale voinței divine care rezultă din toate scrierile sacre promovate de marile religii ale lumii. Când această legătură este realizată, putem spune că omul trăiește echilibrat și spiritual.

PLEDOARIE CA POEMUL „LUCEAFĂRUL” SĂ INTRE ÎN PATRIMONIUL UNESCO

Ecaterina CHIFU

1. MIHAI EMINESCU, GENIU UNIVERSAL

Cel ce avea chipul unui „înger frumos, pe fruntea căruia era scris semnul Dumnezeirii”, cel ce-a visat „visul vieții cel chimeric”, când viața îi părea „un basm pustiu și urât”, cel care a revărsat „gândirea-i fără margini peste marginile lumii”, semănând lumină din „tainica-i simțire”, cel care, prin menirea de geniu, n-a fost fericit și n-a putut „face fericit pe cineva”, acesta este marele Eminescu al cărui nume „a scăpat de noaptea uitării”, el fiind un simbol al eternității.

Suflet al poporului român, Eminescu a ridicat spiritualitatea românească pe culmile perfecțiunii, opera sa fiind esența acestei spiritualități. Poetul și-a propus în tinerețe să ridice un „palat poeziei și altul dramei” ce avea ca scenă istoria poporului nostru. Eminescu a ridicat un templu în literatura română, opera sa fiind Ave Maria în literatura universală.

Geniu românesc, Eminescu a pătruns pe cale universală în sufletele iubitorilor de poezie, grație profunzimii și armoniei versurilor sale. Opera sa poartă pecetea eternității, prin strălucirea imaginilor artistice și profunzimea cugetării.

Mesajul său liric se materializează în esențe umane de încântare și înfiorare în fața frumuseții, sensibilității și armoniei poeziei sale, căci adâncurile sufletești ale poetului uimesc mereu, prin acel inefabil și mister ce învăluie ființa care a creat o operă nemuritoare.

Eminescu era conștient de valoarea universală a operei sale, așa cum se reflectă în poezia Numai poetul. Iată versurile:

„Numai poetul, Ca păsări ce zboară
Deasupra valurilor / Trece peste nemărginirea
timpului: / În ramurile gândului, / În sfintele lunci / Unde
păsări ca el / Se-ntrec în cântări.”

(Numai poetul)

Eminescu rămâne alături de marii poeți ai lumii, prin opera ale cărei rezonanțe străbat meridianele, fiind îndrăgită și apreciată de atâția iubitori de literatură.

2. MIHAI EMINESCU, SUFLET ÎN SUFLETUL NEAMULUI ROMÂNESC

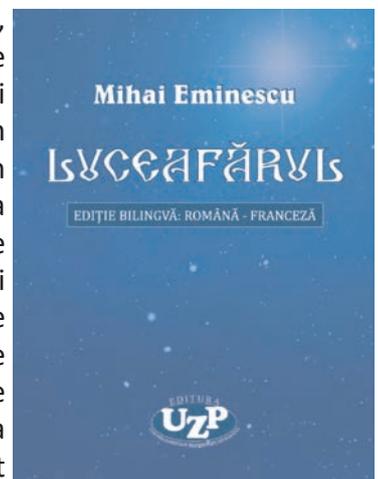
Opera lui Eminescu este cea mai cuprinzătoare formă de exprimare a sufletului Românilor.

Eminescu a armonizat ritmurile naturii cu ritmurile inimii sale care a încetat să bată prea devreme. Cuvântul în poezia sa are o magie unică, irepetabilă.

Starea de vibrație ce ne-o dă trăirea estetică, citindu-i versurile, face să ne transpunem în universul mirific al poeziei sale. Poetul a trăit într-un timp și un spațiu doar al său, cel poetic, cunoscând starea de poezie, stare ce ni se transmite și nouă, prin trăirea estetică. Eminescu va rămâne în conștiința poporului nostru ca un suflu viu, căci spiritul eminescian este veșnic, veghind asupra noastră din spații astrale.

Adesea, ne întrebăm: De ce ne este așa de dor de Eminescu? Simțim, noi, adevărații Români, un „dor dureros de dulce” de Eminescu? Dorul de acest genial poet este ca dorul de un frate mai mare, plecat prea devreme dintre pământeni, este un dor de un prieten drag ce ne știe suferințele și toate durerile, visele și speranțele. Multora le este foarte dor de chipul lui visător de student, transfigurat de puritatea gândirii și simțirii sale, de chipul unui tânăr înflăcărat de mari idei și sentimente.

Am vrea să știm, să simțim tot farmecul ce-l răspândea ființa lui reală, tonalitatea și inflexiunile vocii sale, mersul lui avântat sau doar de om ce meditează, pierdut în sine sau vibrația sufletului său plin de iubire, gesturile sale și mai ales toate acele porniri pline de entuziasm și toate acțiunile puse în slujba poporului care a dat

acest geniu inegalabil. Ne este dor de cel ce a scris poezia cutremurătoare Ce suflet trist..., definindu-se pe sine, dar și pe noi, căci ne regăsim în acele versuri, poetul purtând povara unui destin nefericit, al său și al neamului său, pentru care a luptat cu condeii, el fiind promotorul unor idei progresiste. Ne este dor de cel care ar fi putut face mai mult pentru țara sa, dacă nu pleca prea devreme la îngerii.

În imaginația noastră, îl vedem pe Mihai Eminescu cu zâmbetul lui dulce, pe buzele-i atât de frumoase, cu privirea tandră, arzătoare sau îndurerată, cu lumina chipului său, unică, irepetabilă. Cum să nu ne fie dor de cineva pentru care avem o iubire aparte? Dacă nu vine la chemarea dorului nostru, înseamnă că undeva, acolo sus, este iubit. Noi rămânem să dorim ca și el României „la trecutul mare, mare viitor”, să vedem cum „izvorăsc din veacuri stele una câte una” și să admirăm luna ieșind „din codrii” sau „a lacului văpaie”, să simțim „flori de tei înmiresmate”, să ascultăm și pentru el „aspru cânt al mării” și chiar să ne dorim ceea ce spune poetul:

„Mai am un singur dor:/ În liniștea serii, / Să mă lăsați să mor / La marginea mării;

Să-mi fie somnul lin / Și codrul aproape, / Pe-ntinsele ape / Să am un cer senin”

(Mai am un singur dor)

Poate că, pe nevăzute căi, putem comunica toți cu marele poet și îl putem implora, prin rugăminți fierbinți, să revină printre noi, să aducă în inimile noastre speranța unei lumi mai bune, armonia și pacea și toată frumusețea sufletului său încărcat de iubire. Eminescu a devenit un simbol al națiunii române, opera a pătruns în conștiința colectivă și se răspândește din ce în ce mai mult în lume în epoca exploziei informaționale.

PLEDOARIE CA „LUCEAFĂRUL” SĂ INTRE ÎN PATRIMONIUL UNESCO

„Luceafărul” este un poem filozofic care redă soarta omului de geniu neînțeleș de societate și se constituie din antinomii: viață/moarte, nemuritor/muritor, terestru/astral, clipă/eternitate, întuneric/lumină, vis/realitate etc. Academia Recordurilor Mondiale (World Records Academy) a anunțat, în ianuarie 2009, că „Luceafărul” este cel mai lung poem de dragoste și el a intrat în Guinness book.

Eminescu a sintetizat pe un manuscris ideea centrală a acestei creații: „Aceasta este povestea (basmul cules de Kunich în Muntenia), iar înțeleșul alegoric ce i-am dat este că, dacă geniul nu cunoaște nici moarte și

numele lui scapă de noaptea uitării, pe de altă parte aici pe pământ nu e capabil de a fericii pe cineva, nici capabil de a fi fericit.”

Poemul este considerat de George Călinescu „chintesența gândirii poetice eminesciene”, „testamentul literar al lui Eminescu” (Opera lui Mihai Eminescu). Tudor Vianu spune: „În cadrul de basm se înalță expresia cea mai desăvârșită a lirismului erotic și filozofic al lui Eminescu” (Cine ești Dumneata, domnule Emibescu? – Arhiva TVR, You tube)

Poemul îmbină toate temele liricii eminesciene și universale: incompatibilitatea între ființele muritoare și elementele cosmice eterne, imposibilitatea iubirii absolute, efemeritatea omului pe pământ, legile universului, destinul și puterile demiurgice, folosirea perceptelor morale pentru a realiza contrastul între terestru și astral, ideea eternității etc..

„Luceafărul” a fost publicat în Almanahul Societății cultural-literare „România Jună” din Viena, în aprilie 1883 și reprodus în paginile revistelor „Convorbiri literare” și „Familia”. La sfârșitul anului, a apărut în ediție princeps, antumă Poezii eminesciene, îngrijită de Titu Maiorescu. În poem, Eminescu valorifică izvoarele folclorice, mitologice filozofice și autobiografice și creează o capodoperă, ce pune în lumină calitățile deosebite ale poetului capabil să dea o „limpezime de oglindă” versurilor.

Eminescu era mulțumit de forma îndelung cizelată a Luceafărului, după cum reiese din scrisoarea adresată Veronicăi Micle: „«Legenda» la care lucrez va fi gata și, fiindcă Luceafărul răsare în această legendă, tu nu vei fi geloasă de el... E de-o liniște perfectă, Veronică, e senin ca amorul meu împăcat, senin ca zilele de aur ce mi le-ai dăruit.” 10 aprilie, 1882. (Mihai Eminescu, Veronica Micle – Dulcea mea Doamnă, Eminul meu iubit” Corespondență inedită, Editura Polirom)

În cele 98 de strofe, poemul îmbină elemente epice, lirice și dramatice, într-un tot armonios, redând peisajul terestru și cel astral în cuvinte simple, dar încărcate de semnificații care fac să crească treptat emoțiile receptării artistice. Interferența dintre planul terestru și cel astral accentuează dramatismul poemului.

Tudor Vianu concluzionează: „Poemul Luceafărul este cea mai înaltă expresie a poeziei românești, deoarece ea reunește „aproape toate motivele, toate ideile fundamentale, toate categoriile lirice și toate mijloacele lui Eminescu, poemul fiind într-un fel și testamentul lui poetic, acela care lămurește posterității chipul în care și-a conceput propriul destin.” (Probleme de stil și artă literară)

Eminescu are meritul de a reda în acest poem ca și în poezia „La steaua” relațiile spațio-temporale din cosmos, înaintea lui Einstein. Iată versurile care redau viziunea sa cosmică, cunoștințe acumulate la cursul de astronomie de la Universitatea din Viena:

„Porni luceafărul. Creșteau / În cer a lui aripe / Și căi de mii de ani treceau, / În tot atâtea clipe. / Un cer de stele dedesubt, / Deasupra-i cer de stele – / Părea un fulger neîntrerupt / Rătăcitor prin ele. / Și din a chaosului văi, / Jur împrejur de sine, / Vedeă, ca-n ziua cea d'ntâi, / Cum izvorau lumine; / Cum, izvorând, îl înconjur / Ca niște mări, de-a 'notul... / El zboară, gând purtat de dor, / Pân' piere totul, totul. / Căci unde-ajunge nu-i hotar, / Nici ochi spre a cunoaște, / Și vremea 'ncearcă în zadar / Din goluri a se naște. / Nu e nimic și totuși e / O sete care-l soarbe, / E un adânc asemene

Uitării celei oarbe.”

În franceză versurile au aceeași fluiditate și muzicalitate:

(Traducere: Ecaterina Chifu)

Lucaefărul s'en alla. Ses ailes / Poussaient dans le ciel / Et milliers d'année passaient

En autant d'instants. / Un ciel étoilé au-dessous, / Au-dessus un ciel d'étoiles – / C'était un éclair continu / Errant parmi elles. / Et du chaos de la vallée, / Tout autour de lui-même, / Il vit, comme au jour premier, / Que les lumières ont percé; / Car, surgissant elles l'entourent / Comme des mers, à la nage... / Il vole, pensée nostalgique, /

Jusqu'à ce que tout périsse;

Pas de limite où il arrive, / Pas d'yeux pour connaître, / Et le temps essaie vainement

Du néant naître. / Ce n'est rien et pourtant c'est / Une soif qui l'absorbait, / C'est un grand abyme / Comme l'aveugle oublie.

În poem se întrepătrund „drama neputinței omului obișnuit de a accede spre valori superioare și drama omului de geniu neînțeleș de societate, în aspirația sa spre absolut” (Tudor Vianu, op.cit).

Superioritatea geniului apare la finalul poemului, cu demnitate și cu nostalgie date de singurătatea cosmică:

„Trăind în cercul vostru strâmt / Norocul vă petrece, / Ci eu în lumea mea mă simt

Nemuritor și rece.” (Mihai Eminescu – Lucaefărul)

Mai sunt foarte multe argumente care pot susține

ideea: „Lucaefărul în patrimoniul UNESCO” (ipostazele în care apare Lucaefărul, ideile filozofice, simbolistica titlului, a numelor personajelor, aspecte privind prozodia, alcătuirea poemului în patru tablouri etc) dar le vom aborda în altă lucrare.

TRADUCERILE, O ȘANȘĂ DE A PĂTRUNDE ÎN LITERATURA UNIVERSALĂ

Mulți susțin că limba română este dificilă și operele literare sunt greu de tradus. Prin muzicalitatea și fonetismul ei, limba română este ea însăși o operă de artă, cum am subliniat mereu.

Am publicat volumul „Mihai Eminescu POEZII/POÉSIES” (Editura Amanda Edit) în 2020, realizând traducerea în franceză a celor mai cunoscute poezii de dragoste, unele devenind melodii renumite, pentru muzicalitatea versurilor care au imprimat și muzicalitatea versiunii în limba franceză, pentru profunzimea sentimentelor exprimate de poetul care susține un dialog permanent cu iubita sa, dezvăluind înfiorarea sufletului său tulburat de fiecare mișcare a ființei iubite, el fiind un poet al contemplației, al meditației, mereu cu ochii dornici de imaginea femeii îndrăgite. Am adăugat acestei ediții unele creații eminesciene în versuri populare și câteva poezii care scot în evidență ideile sale artistice, etice și filozofice.

Am tradus „Lucaefărul”, la împlinirea a 140 de ani de la publicarea lui, în anul 1883 în „Almanahul” Societății „România Jună”, Pentru că era inadecvat să traduc „Lucaefărul” cu sintagma „Étoile du berger”, am lăsat și în varianta franceză numele de „Lucaefărul”. Această ediție bilingvă română-franceză, publicată de Editura UZPR în anul 2023, este o pledoarie ca „Lucaefărul” scris de Mihai Eminescu să intre în patrimoniul UNESCO., fiind o capodoperă a literaturii universale.

Eminescu este dorul nostru de absolut, de adevăruri eterne, de idealuri înalte, de vise mărețe, opera sa fiind o culme a spiritualității românești și universale. Avându-l pe Eminescu în suflet, nu mai suntem nicidecum singuri, căci purtăm cu noi o bogăție rară, cea mai de preț comoară a limbii române, opera unui astru nemuritor, ce va străluci pe firmament, cu o blândă lumină, iradiind prin veacuri frumusețe și armonie.

POEZII

Cristina HOROTAN

Paralelism

În lume, zilele se scurg;
Despre războaie cântă psalții
Dar de ce oare unii sunt
„Mult mai egali” decât sunt alții?

În viață, sunt realități
Ce nu se întâlnesc vreodată:
Prima, trăită-n veritate
Iar alta-n filtre coafată.

În minți, creionăm utopii
Cu fericiri și fără foame,
În timp ce glasuri de copii
Suspină... fiindcă nu au mame.

În suflete, simțim invidii
Născute-n ochii doritori,
Prin buze pline și perfidii
Cu măști de binevoitori.

În noi, suntem complet duali
Dar ne-afișăm numai o parte
Din androginii mutuali,
Crezând că viața n-are moarte.

În cer, se-nalță, paralele,
Din fiecare, două lumi:
Una-mbrăcată în lalele
Iar alta-n griuri de furtuni.

Dacă

Și dacă te arunci în mare,
Găsi-mă-vei în adâncimi
Ca pe-un coral făcut din sare
Sau o epavă din vechimi.

Și dacă te înalți spre soare,
Mă vei găsi într-o scântie
Fără suflare, care doare
Și arde suflete și zmeie.

Și dacă te afunzi în gânduri,
Mă vei găsi ascunsă-n aer
Ca holograma fără viduri
Ce nu înclină nici un taler.

Și dacă-n visurile tale
Din noapte sau în reverie,
Vei înnota printre petale
Cu-mbrăcăminte aurie,

Un licăr blând lipsit de vlagă
Fără parfum și fără formă
Și care simțurile-ți leagă
De efemera uniformă,

Va mângâia fără atingeri
Metafora dintr-un eseu...
Unde metafora ești tu
Iar textul scris stângaci... sunt eu.

Chiar dacă

Sper că mă simți chiar și atunci
când nu-s
Și că ți-apasă pieptul a iubire,
Iar mâinile mă mângâie-n apus
Într-o miraculoasă reverie.

Sper că mă vezi chiar și atunci când
dormi,
Sub pleoapele-ți voi recita poeme,
Dansa-vom contopiți prin nori
diformi
Și ne-om șopti metafore boeme.

Sper că m-auzi și-atunci când spun
nimic
Într-o muțenie apăsătoare,
Căci ochii mei sclipi-vor sinonimic
Prin ceața ce ne-ascunde în
fumoare.

Sper că rămân ascunsă-n al tău
atriu
Ca antonimică malignitate,

Nu vreau aplauze, nu vreau nici
juriu
Ci îmi doresc să-ți fiu eternitate.

Tu vrei...

Tu vrei să mă dezbraci de ale mele
Și să mă-nvălui numai în petale.
De ce să crezi că-s una dintre ele,
Sau poate floarea dimineții tale?

Tu vrei să mă răsfeți cu amănunte,
Să-mi bucuri inima cu frumusețe,
Fără să știi că dintre toate, una
Mă umple de frumos și de finețe.

Tu vrei să-mi pui pământul la
picioare
Așa cum poate și eu ți l-aș pune,
Pe stinse recviemuri de vioare
Sub fantezia soarelui ce-apune.

Tu vrei să mă reconstruiești din vise,
Din ce am fost sau din ce pot să fiu,
M-amesteci cu mireasma de caise
Și cu apusul mut și marmaziu.

Tu vrei să fiu acolo unde timpul
A inversat decenii în istorii
Și mi-a pictat pe-o frescă udă chipul
Pe care plâng adesea, noaptea,
norii.

Tu vrei să-mi dai oricât, oricum,
orice
Podoabe cu inserții cobaltine...
Oare nu știi că-n nopți poetice
Nu vreau nimic, dacă te am pe tine!?

TIMPUL - UN ALERGĂTOR PROFESIONIST

Ecaterina CÎMPEAN

Într-o dimineață senină, cu cana de cafea în mână și dorința de relaxare în suflet, m-am așezat în fotoliul meu preferat. Lumina soarelui pătrundea timid prin ferestre, semn că o nouă zi plină de promisiuni mă aștepta. Însă în adâncul meu, un gând persistent bântuia: „Abia aștept să ies la pensie și să mă ocup de postul meu de radio, ProDiaspora. Atunci voi avea mai mult timp, voi fi mai relaxată.”

Visam la acele zile pline de liniște și împlinire, în care să mă dedic emisiunilor, să aduc zâmbete ascultătorilor și să împărtășesc poveștile lor. Mă vedeam deja pe mine, într-un birou elegant, cu căștile pe urechi și microfonul în față, transmitând bucuria prin undele radio. Ah, ce frumos ar fi fost!

Așteptam cu nerăbdare momentul mult visat al pensionării, gândindu-mă că va fi o perioadă minunată în care voi avea toată liniștea și timpul necesar pentru a mă dedica postului de Radio ProDiaspora. Îmi închipuiam că voi putea să mă bucur de fiecare moment de emisie, fără presiunea timpului și cu o relaxare desăvârșită.

După aproape 43 de ani petrecuți în muncă, în cele din urmă, a venit ziua mult așteptată și m-am eliberat în sfârșit de povara cotidianului. Cu zâmbetul pe buze și sufletul încrezător, m-am gândit că nimic nu mă poate opri acum să creez cele mai extraordinare emisiuni radio.

Cine să fi ghicit că timpul s-ar fi transformat brusc într-un alergător profesionist, cu un cronometru în mână? Totul devenise o cursă contracronometru, în care fiecare zi părea să se scurgă printre degete cu o viteză amețitoare. Mereu credeam că voi avea mai mult timp, că voi fi mai relaxată, dar parcă lumea s-a învățat cu capul în jos. Dacă vreun prieten îmi spune: „Hei, am auzit că ai mult timp liber acum. Ne putem întâlni pentru o cafea?”. Aș vrea să-i strig: „Da, am timp liber, dar și timpul meu are liber!”

Parcă cineva a strâns cronometrul timpului și acum fuge ca un iepure în căutarea morcovului. Zilele par să se evapore într-o clipă, iar fiecare oră se preschimbă într-un minut. În loc să mă bucur de timpul meu mult dorit, parcă lupt contra cronometru în fiecare zi.

În loc să mă trezesc dimineața și să-mi pregătesc

emisiunea cu calm și plăcere, mă trezesc în fiecare zi ca și cum cineva a apăsat butonul fast-forward. Încerc să adun inspirație și să-mi ordonez gândurile, dar parcă și ele se grăbesc, fugind una după alta într-un ritm haotic.

Am ajuns să mă întreb dacă timpul înțelese greșit că am ieșit la pensie și, de fapt, mă pedepsea pentru că am îndrăznit să visez la un program mai relaxat. Oricât m-aș strădui să fac față, emisiunile mele devin din ce în ce mai rare. Când realizez că a trecut o săptămână și abia am găsit timp să selectez câteva melodii pentru back-up mă simt ca și cum aș fi fost prinsă într-un vortex temporal.

Dar în ciuda tuturor acestor peripeții, trebuie să recunosc că există o mare doză de amuzament în această nebunie contra cronometru. Măcar acum înțeleg cum este să lași un loc de muncă și să te trezești că ai și mai puțin timp liber decât înainte. Parcă ar fi un puzzle comic în care cronometrul se bate cap în cap cu agenda mea personală.

De parcă destinul îmi râde în față, audiența postului crește pe măsură ce timpul meu se micșorează. O ironie amară a vieții! Încerc să țin pasul cu tot ce se întâmplă, să realizez emisiuni memorabile și să mă bucur de fiecare moment petrecut în fața microfonului, dar parcă numărul de ore disponibile s-au transformat într-un puzzle nerezolvabil.

Astfel, am devenit o gazdă de radio care apare rar ca o cometă pe cerul nopții. Ascultătorii mei își pun deja întrebări dacă nu cumva am adoptat o tactică misterioasă de emisii „surpriză” sau dacă am fost răpită de extraterestri. Nu, dragii mei ascultători, sunt doar prizoniera timpului care zboară cu viteză înspăimântătoare.

Și astfel, în ciuda așteptărilor mele, pensionarea mi-a adus o dilemă neașteptată: cum să fac mai multe emisiuni în timp ce timpul se împuținează? Poate că trebuie să închei fiecare emisiune cu o dorință magică de „Timpule, te rog, încetinește!” sau să inventez un dispozitiv care să congeleze secunde pentru mine.

Până atunci, voi face tot posibilul să mă bucur de fiecare clipă în fața microfonului, indiferent cât de rară și prețioasă este aceasta. Iar voi, dragii mei ascultători, vă rog să fiți alături de mine în călătoria aceasta haotică și să nu mă uitați atunci când răsar pe cerul radiofonic ca o cometă zburătoare.

Așa că dragi prieteni, vă invit să vă alăturați cursei mele contra cronometru și să vă bucurați de haosul amuzant pe care-l aduce pensionarea. Într-un fel, poate că tocmai acest ritm alert ne face să prețuim cu adevărat momentele în care reușim să ne ocupăm de pasiunile noastre. În cele din urmă, poate că pensionarea nu înseamnă să ai mai mult timp, ci să îți folosești timpul într-un mod care te face cu adevărat fericit.

Cu zâmbetul pe buze și urechea lipită de cronometru, vă trimit cele mai calde gânduri radiofonice! Rămâneți alături de mine și de Radio ProDiaspora!

P.S. În cazul în care nu am mai mult timp liber în viitorul apropiat, să știți că voi face tot posibilul să vă încânt cu emisiuni de neuitat. Cine știe, poate că voi descoperi formula secretă pentru a face timpul să alerge mai încet!

O SCRISOARE

Dragă nene Iancule,

Dan Giju

Am primit cu mare bucurie Climatele literare cu nr. 101, moment de fastă aducere aminte, că m-a întors în timp, când eram și eu târgoviștean aproape autentic și am sărbătorit primul număr cu mici și bere la un restaurant de lângă autogară, până a venit nevastă-mea să mă recupereze. Eram doar cu tine și cu Sebastian Drăgan și am avut și autografele voastre pe un exemplar, din păcate au dispărut într-o iarnă, când casa unde aveam depozitată arhiva s-a inundat de la o țevă spartă (așa că te rog, dacă mai ai un exemplar din nr. 1, să fii amabil...). Ca atare, am citit cu emoție evocarea ta de la final. E mare lucru că ai rezistat un deceniu pe baricade, în bătaia schijelor și, pe undeva, regret că nu am fost mai aproape de tine, dar sper că mă înțelegi, nu aveam cum, fiindcă pe de o parte așa sunt eu, tot un solitar mai mult sau mai puțin iubit de lumea de dincolo de "șanțul de apărare"...

Și apoi, vulturii nu zboară în stoluri, e o vorbă a mea valabilă și pentru tine. Ai dus-o mai mult singur și satisfacția acum, la ora bilanțului, trebuie să fie însutită. Evident că ai avut și ajutoare, chiar singur nu poți face totul, dar Căpitanul contează cel mai mult pe o corabie, dacă nu știe să țină cârma, se duce dracului la fund toată marfa, cu tot cu mateloți, șobolani, fazani etc. Tu ai dovedit că ești capabil să faci curse lungi, păcat că decidenții locali n-au pariat pe unul ca tine. Că era dificil să parieze pe tine e clar, mai ales că pe lângă firea ta de haiduc, nici nu te-ai îngrijit să-ți umpli ranița cu hârtii doveditoare că ești capabil să faci și să dregi, te-ai mărginit să o demonstrezi pe teren, prin fapte, amănunt care îți va conferi, dacă va fi să fie o glorie postumă. Azi însă, acum, când se vorbește altceva la microfonul marilor decizii, tocmai fiindcă nu ai acele hârtii, diplome de doctor și mai știu eu ce, cum au "ceilați", nulităților le vine ușor să te combată. Norocul tău va fi etern

grație și acestei reviste sprintăre care, în ciuda inerentelor mici greșeli tehnice, uneori și tactice - și mie mi se întâmplă, că așa e când trebuie să le faci tu pe toate, neavând în spate un întreg aparat administrativ și redacțional, cum au unii care abia dacă dau la iveală câte o mărgică, dar cotcodăcesc de mama focului, ca în poveste -, navighează încă spre larg, cu toate pânzele sus, spre împlinirea destinului...

Apropo de numărul acesta, m-am bucurat să-l regălesc pe profesorul Tudor Opreș (cine a venit cu propunerea?), fost elev de liceu militar la Mrea Dealu și fiu de ziarist militar - generalul de grăniceri Ștefan Opreș (1893-1979), fost comandant al Regimentului de Gardă din București - pe care l-am cunoscut bine și eu și care a ajutat mulți târgovișteni, mai ales târgoviștence din echipa de amazoane, poete, a doamnei Alexandrina Dinu. În fine, ca să nu te rețin prea mult, te felicit încă o dată pentru ispravă, îți doresc să găsești forța să duci mai departe crucea sub care singur te-i băgat (că puteai să te faci buticar de pildă, și erai mai fericit!). Să fii iubit de muze și mai mult decât orice sănătos.

Cu bine.-8.8.2017-București.

*

Rugă

*Și mă cutremur, Doamne, mă cutremur
La gândul c-am să-Ți bat odată,-n ușă,
Desculț și dezbrăcat, cu traista goală,
Cu brațul ferecat într-o cătușă!...
Tu nu mă vei primi, nu-mi vei deschide,
Că prea păcătuț-am mult p-aici;
Mă vei trimite-n iad, să mă purific,
În rând cu alții tot așa, calici.
O fi târziu acum să mai repar
Ce-am luat în răs întreagă viața mea?
O, Doamne, dă-mi un semn, un brânci măcar,
Ucide-mă și nu mai aștepta,
Iar locul meu oferă-l unei mume
Ce mă va naște iar, dar sub alt nume!*

Dan Giju- august 2022, București

Simpozionul Internațional Mihai Eminescu Bezdead - Dâmbovița

În arealul cultural al județului Dâmbovița, comuna Bezdead a devenit emblematică. Acest fapt se datorează celei de-a 2-a ediții a Simpozionului Mihai Eminescu inițiat de către deja, bine cunoscutul eminescolog Dumitru Copilu Copilin desfășurat pe data de 25-08-2023 la Biblioteca „Vasile Voiculescu” din localitate, moment, care a constituit și dezvelirea unui bust al poetului nostru nepereche.

La festivitate au participat notabilități locale, un important sobor de preoți din partea Arhiepiscopiei Târgoviște; Societatea Scriitorilor Târgovișteni, președinte profesor Mihai Stan; profesor George Coandă președinte UZPR-Dâmbovița, alți membri S.S.T.-iști, artiști amatori, elevi și cetățeni ai localității.

De remarcat participarea de excepție, ca invitați de onoare, a unor personalități notorii din afara

spațiului dâmbovițean, precum academicianul Mihai Cimpoi, președintele Congreselor Mondiale ale Eminescologilor, Republica Moldova - Elena Dabija, director al Centrului Academic Internațional Eminescu, Republica Moldova - Paul Polidor, președintele Fundației române pentru Unesco - Geo Stroe, cercetător științific Fundația Națională Academia Daco-Română.

După expunerile și comunicările invitaților au urmat lansări de carte și un film tematic,

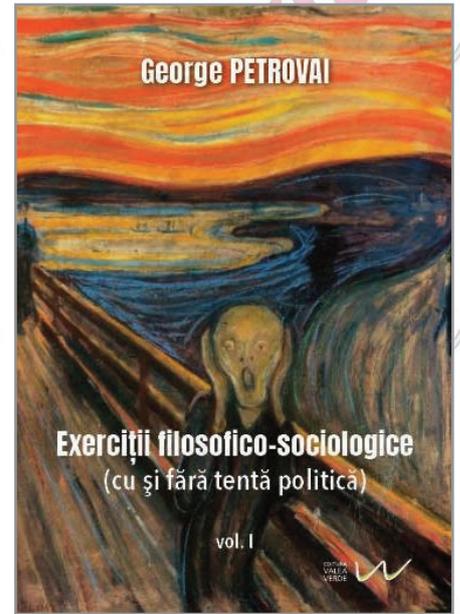
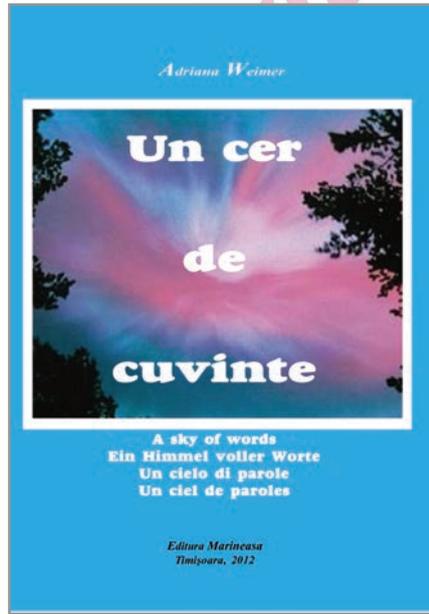

finalizându-se cu un moment liric, pe versuri eminesciene.

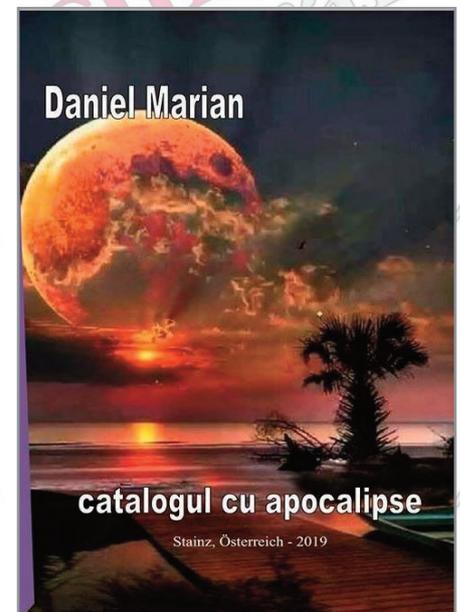
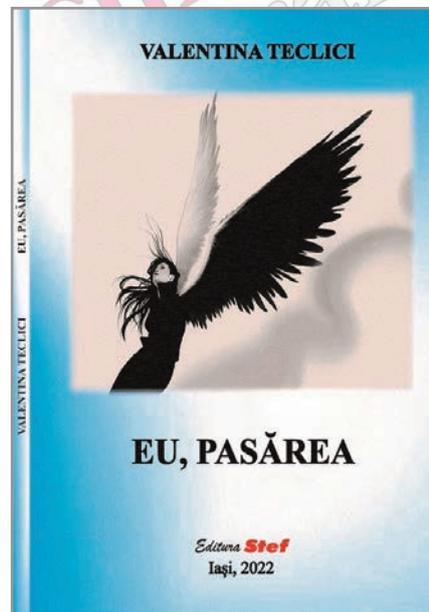
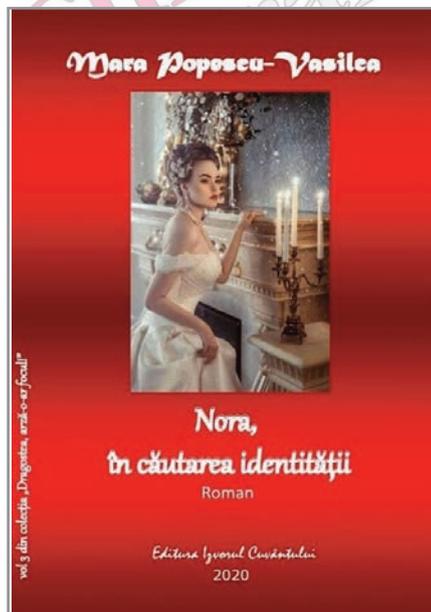
De notat participarea la eveniment a Colegiului Director al revistei Climate Literare, din care face parte și profesorul universitar Gheorghe Valerică Cimpoca, „fiu al satului” născut și crescut în Bezdead.

A consemnat **Ion Iancu Vale**

Cărți din biblioteca revistei **Climare literare**

Cogito

„Când legea instituită alunecă în derizoriu se naște, inevitabil, legea bunului plac.”

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;
web site: <http://climate.literare.ro>